

DOKA

DOĞU KARADENİZ KALKINMA AJANSI

www.doka.org.tr

Eylül / Ekim / Kasım / Aralık 2016

31.
Sayı

19.Yüzyıl Osmanlı Yapısı Tarihi Kemer Köprü

Kaşıkçı Köprüsü / Arsin - Trabzon

DOKA

DOĞRU - OBJEKTİF - KARARLI ADIMLAR

www.doka.org.tr

Adına İmtiyaz Sahibi

Onur ADIYAMAN

Genel Sekreter V.

Genel Koordinatör

Fatih EGE

Genel Yayın Yönetmeni

Hakan BAĞÇEKAPILI

Yazı İşleri Sorumlusu

Ahmet YEŞİLÇİÇEK

Görsel Tasarım

Gönül YILMAZ
Emine GÜLERYÜZ

Redaktör

Arş. Gör.Dr. Gül YILMAZ ÇAL

Recep Tayyip Erdoğan Univ.
Fen Edebiyat Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

DOKA dergisine katkılarından dolayı Ahmet Selçuk HACIFETTAHOĞLU'na teşekkür ederiz.

Gazipaşa Mah. Nemlioğlu Sk. Taksim Yokuşu Vakıf İşhanı No:3 TRABZON

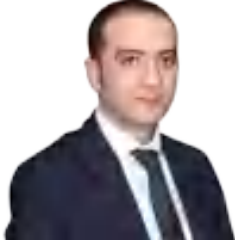
Tel : 444 82 90 Fax: 0462 455 40 88

Baskı

Sakarya Matbaacılık / Trabzon

Sümela Manastırı

Genel Sekreterin Kaleminden... Evliya Çelebi'nin İzinden....

SUNUM 6-9

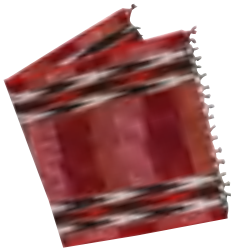
EVLIYA ÇELEBİ'NİN İZİNDEN.... 10-47

- Ünye Kalesi
- İstefani Burnu (Yasonburnu)
- Faça (Fatsa) Kasabası
- Giresun Kalesi
- Şebinkarahisar Kalesi
- Perpolum (Tirebolu) Kalesi
- Görele (Eynesil) Kalesi
- Kiliye (Kaleköy/Çarşıbaşı) Kalesi
- Canca Kalesi
- Trabzon Kalesi ve Surları
- Hatuniye Camii
- Ayasofya Camii
- Erdoğan Bey Camii
- Yeni Camii
- İskenderpaşa Camii
- Ardanuç Kalesi
- Şavşat Kalesi

RÖPORTAJ 50-57

Türk Patent Enstitüsü Başkanı Sayın Prof.Dr. Habip ASAN ile coğrafi işaretler anlamında değerli görüşlerini siz değerli okuyucularımız için anlattı.

COĞRAFI İŞARETLİ YÖRESEL ÜRÜNLER 60-77

- Akkuş Şeker Fasulyesi
- Akçabat Köftesi
- Giresun Tombul Fındığı
- Gümüşhane Dut Pestili
- Gümüşhane Kömesi
- Çarşıbaşı Keşanı
- Rize Bezi
- Trabzon Telkariye ve Hasır

İLÇELERİMİZİ TANIYALIM 80-89

Orta Asya'dan BİR KENTİN SİMGELERİ
Günümüze Gelen
El Emeği Göz Nuru
Dokumacılık “Zilli Kilim”

92-95

BÖLGEMİZİN İLKLERİ

96-99

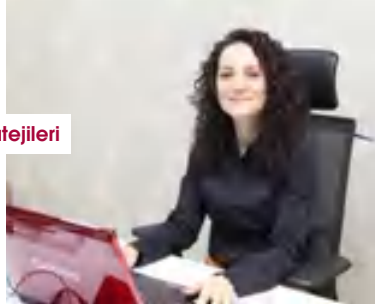

Şavşat Belediye Başkanı
Ahmet Sinan Öztürk Cittaslow
kapsamında yaptıkları çalışmalarını
bizlerle paylaştı

UZMAN GÖRÜŞÜ

102-117

Doğu Karadeniz Bölgesinde
Destinasyon Pazarlama Stratejileri
Üzerine Bir Uygulama

Zübeyde Hanım ALTUN İPEK

YATIRIM

120-123

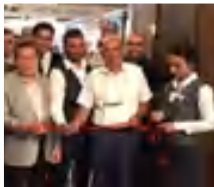

Armada Holding Genel Müdürü
Dr. Jamal Abdalla bölgemizde yapacakları yatırımlara
ilişkin görüşlerini bizlerle paylaştı

HABERLER

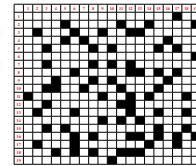
126-141

- Arap Yatırımcıların İlgişi Artarak Devam Ediyor
- Arapların Doğu Karadeniz'e İlgişi Artarak Devam Ediyor...
- Doğu Karadenize Arap Yatırımcı İlgişi
- DOKA Trabzon 2016 Emlak Fuarında
- Gümüşhane Cazibe Merkezi Oluyor
- DOKA Travel Turkey Fuarı'nda
- Gate For Women Projesi Konferansı Yapıldı
- Giresun Yatırım, Destek ve Tanıtım Stratejisi Çalıştayı yapıldı
- Gümüşhane İŞGEM Toplantısı Yapıldı
- Turizmde Uçuşa Devam
- DOKA 86. Yönetim Kurulu Toplantısı Yapıldı
- Vali Yardımcısı Ve Kaymakamların Yerleri Değişti

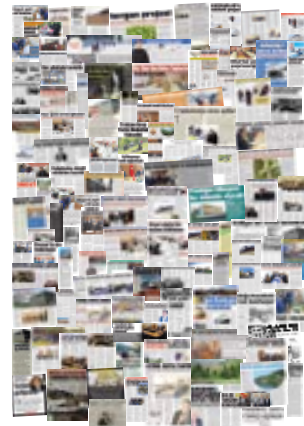
BİL BAKALIM

144

BASINDA DOKA

146

Evliya Çelebi'nin İzinden....

25 Mart 1611'de İstanbul'da doğan ve Enderun'da yetişen Evliya Çelebi, rivayet olunur ki bir gece bir gece rüyasında Peygamber Efendimizi (S.A.V) görmüş ve “Şefaât yâ Resûlallah!” diyecek yerde heyecanlanarak “Seyâhat yâ Resûlallah” demiştir. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz kendisine hem şefaâtini müjdelemiş hem de seyahat etmesine izin vermiştir. Böylece yollara düşen seyyahımız, gezip gördüğü yerleri, kendi üslu- bu ile, 10 ciltlik **Seyâhatnâme** adlı eserinde anlatmıştır.

Evliya Çelebi, hem ait olduğu kültüre verdiği önemi hem de diğer kültürlerle gösterdiği saygıyı en iyi biçimde yansıttığı bu eseri ile insanlık tarihine yön veren 20 kişi arasında yer almaktadır.

1640 yılında Doğu Karadeniz illeri arasında yer alan Ordu, Giresun, Trabzon, Gümüşhane, Rize ve Artvin'i gezen Evliya Çelebi yaşadıklarını ve gördüklerini Seyahatname'nin 2.cildinde anlatmıştır. Bu ciltte Seyyahımız, Doğu Karadeniz bölgesinin yanı sıra Mudanya, Bursa, Sinop, Gürcistan do- layları ile Kırım, Karadeniz, Bolu, Amasya, Niksar, Erzurum, Nahcivan, Tebriz, Bakü, Erzurum, Bayburt, Erzincan, Merzifon ve Ankara'yı da anlatmıştır.

Bölgemize Kastamonu, Sinop ve Samsun üzerinden ge- len Evliya Çelebi, ilk olarak Ünye Kalesi'ne gelmiş ve bura- dan o zaman “Faça” ismiyle anılan Fatsa ilçesine geçmişt- tir. Fatsa'dan sonra yine o zamanki adı “İstefani Burnu” olan Yason Burnu'na geçip burayı tasvir eden Seyyahımız, buradan önce Vona Kalesi'ne oradan da Giresun Kalesi'ne geçmiştir.

Giresun Kalesi'nden İstanbul Konstantini yapısı diye bahseden Evliya Çelebi, Giresun'u anlatırken buranın bağ ve bahçesinde meyvesinin çok olduğunu ifade etmiştir.

Giresun'dan sonra Perpolum Kalesi (Tirebolu Kalesi)'ne varan Evliya Çelebi, buranın Trabzon'un bir nahiyesi oldu- ğunu dile getirmiştir. Daha sonra ise günümüzde Eynesil Kalesi “Görelî Kalesi”ni anlatmıştır. Bu kaleden sonra sıra- sıyla Kiliye, Yorožburnu ve Akçaabat kaleleri ile ilgili bilgiler veren Seyyahımız, Polata Pazarı (Akçaabat)'tan bahseder- ken buranın Hatuniye Vakfı'na ait olduğunu ifade etmiştir.

Sonrasında Kalatimana ve Sire derelerini anlatan Evliya Çelebi, nihayet Trabzon'a varmıştır. Bu kısımda Trabzon'un fethini ayrıntılı bir şekilde anlatırken Trabzon adının da ne- reden geldiğiyle ilgili malumat vermiştir. Trabzon ile ilgi- li ayrıntılı bilgiler veren Seyyahımız, Trabzon'da Süleyman Han kanunu üzere itaat eden aşiret beylerinin olduğundan bahsettiği gibi burada sıkça kullanılan kadın erkek isimleri hususunda da bilgiler vermiştir.

Trabzon Kalesi ve surları; burada bulunan cami, medrese, mektep, han ve hamamları da anlatmıştır. Evliya Çelebi şehrin yiyecekleri ile ilgili de bilgiler vermiştir. Burada yetişen meyveler: dilber dudağı kirazı, lahican armudu, bey armudu, gülabi armudu, Sinop elması, namık üzümü, meliki üzümü, patlıcan inciri, limon, zeytin, Trabzon hurmasıdır. Burada çıkarılan balıklar ise levrek, kefal, kalkan, tekir, erbain uskumrusudur. Hamsiden bahsederken ise şu notu düşer. “Bunlardan fazla sevip uğruna bir can ile kurban oldukları alım satımı sırasında kavga edip kan akıttıkları balık, canım “hapsi” balığıdır” der. O, Trabzon halkının nasıl yaşadığı ve ne ile geçindiği hususunda gördüklerini de kaleme almıştır.

Trabzon’dan hareketle Şane (Şana) kasabası, Sürmene Kalesi, Mahnoz nahiyesi, Kaliparavoli kasabasını gezen Seyyahımız, Hopa’yı geçerek o zaman Osmanlı İmparatorluğu toprakları içerisinde bulunan Batum’a gitmiştir. Daha sonra Tiflis ve Kars üzerinden Artvin’e giden Evliya Çelebi, burada Şavşat Kalesi ile Ardanoç Kalesi’ni gezdiğini ifade etmiştir.

Erzurum üzerinden Bayburt ve Gümüşhane’ye ulaşan Seyyahımız, Canca Kalesi’ni anlatmıştır. Gümüşhane’den bahsederken burada gümüş madeni çıkarıldığını ve saf gümüş madenlerinin olduğunu söylemiş ve şehrin adının bundan ötürü Gümüşhane olarak zikredildiğini vurgulamıştır. Gümüşhane’de bulunan gümüş madenlerini; Bosna Sirebrenişçe’de, Üsküp Kıratova’da, Priştine Novaborda’da ve Selanik Sidirkapsi’de bulunan gümüş madenleriyle kıyaslayan Evliya Çelebi, bu madenlerin damarlarının ince olduğunu belirtmiştir. Gümüşhane’de bulunan gümüş madenlerini ise “yedi koldan kol kalındığı damarlar (bu cümle doğru mu?) ve hep si kurşunsuz saf cevherlerdir” diye met etmiştir.

Ait olduğu kültüre verdiği önem ve diğer kültürlerle gösterdiği değeri en iyi biçimde gösterdiği 10 ciltlik Seyahatname adlı eseri ile Evliya Çelebi, insanlık tarihine yön veren 20 kişi arasında yer almıştır.

Hamsiden bahsederken ise řu notu düşer. “Bunlardan fazla sevip uğruna bir can ile kurban oldukları alım satımı sırasında kavgaya edip kan akıttıkları balık, canım “hapse” balığıdır” der.

Dergimizin bu sayısında Evliya Çelebi'nin gezdiği mekanlara ve onun bu mekanlar hakkındaki görüşlerine yer verdik. Bu yerler hakkında düştüğü notları heyecanla okuyacağınızı umarak sizi bölgemiz tarihinde kısa bir yolculuğa davet ediyoruz...

Ünye Kalesi

Eski zamanlarda Trabzon tekfurı Ünyesi adlı kral yapısıdır. Selçuklulardan Keykubad fethidir. Başka yeniçeri serdarı, kale muhafızı ve neferatı vardır, ama müftüsü ve nakibi yoktur. Kale dörtgen şeklinde, kargir taş yapı güzel bir kaledir ve bakan kapısı vardır.

İstefani Burnu (Yasonburnu)

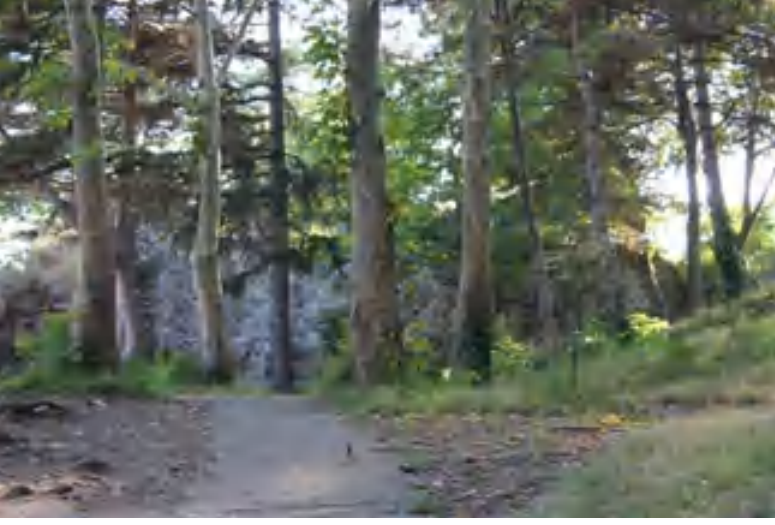
Deryaya (denize) doğru 10 mil çıkmış bir sivri burundur. Dağlarında bayındır ve mamur Rum köyleri vardır. Bu da Canik sancağı hükmünde mahsuldar (verimli) köylerdir.

Faça (Fatsa) Kasabası

Deniz kenarında üç yüz evli, bir camili, han ve hamamlı, küçük çarşılı, Canik Sancağı'nda zeamettir. Bağ ve bahçesi, çeşitli meyveleri var. Ahalisi çoğu Rum'dur. Buradan kalkarak İstefani Burnu denilen yere geldik. Burası denize doğru on mil çıkmış sivri bir burundur. Dağlarında mamur Rum köyleri vardır. Bunlar da Canik toprağında verimli köylerdir. Bu burnu geçip kuzey taraftan Vona Kalesi'ne geldik.

Giresun Kalesi

*İ*stanbul Kostantini yapısıdır. Daha sonra Uzun Hasan Sultan eline geçti. Bunlardan sonra Ceneviz Frengi istila etti. Sonra Fatih Sultan Mehmet fethidir, Muhasib Mahmud Paşa eliyle. Kuşatma sırasında Fatih Sultan Mehmet Han, Mahmud Paşa'ya "Bu gece kale altına giresin" diye ferman edince kaleye metrise girip feth olduğu için ismine "Giresin" dediler. 17.örfi iklimendir. Trabzon eyaletinin başlangıç sınırında paşa hassıdır. Hakimi müsellimdir ve 300 payesiyle mükellef kazadır.

Yeniçeri ocağı serdarı, kale muhafızı, kale neferatları, gümrük emini, müftüsü ve nakibi vardır. Deniz kıyısında-
dır, Canik ile Trabzon arasında bulunmaktadır. Trabzon,
bu Giresun'un doğu tarafından bulunmaktadır.

Şebinkarahisar Kalesi

Göklere doğru baş çekmiş bir yüksek dağın ta en tepesinde burçları ve kuleleri mavi bulutlar içinde yedigen şekilli bir nazarda direksiz ve serensiz kal-yon gemi gibi görünür, gemi şeklinde sağlam bir kaledir. Gezip gördüğümüz ettiğimiz kalelerde bu şekilde taş yapı bir kale, üstad Ferhat yapısı Şeddad surudur. Gerçekten de Osmanlı devletinde havalesiz kudret eli ile yapılan 12 kalenin biri de budur ki dünyaca meşhur bir kaledir.

7 tarafında duvarlarının boyu 70'şer zira yüksektir. Tamamı 70 burçtur ve 700 bedendir. Dört tarafı cehennem çukuru gibi gayya dereleri olduğundan asla hendeği yoktur. Her tarafında üç kat sağlam demir kapıları vardır. Gece gündüz koruyucuları nöbetle kapılar arasında gözcülük ve bekçilik edip durur. Zira Karadeniz'e yakın olan köy ve kasabalarında yaşayan insanların malları, eşkiya Kazak kefereleri korkusundan bu kalede koruma altındadır.

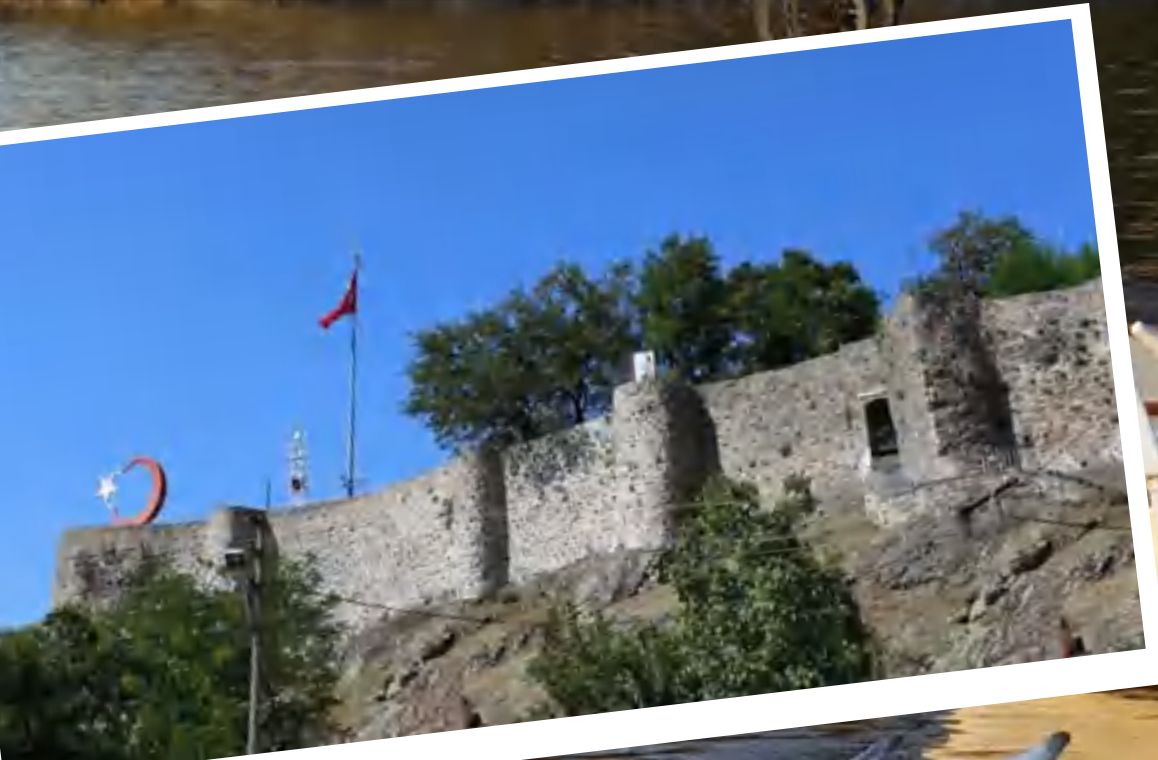

Kale içinde su sarnıcı ve buğday ambarlarında nice yüz yıllık danı ve piriç çeltiğı doludur. Lakin iç il olduğundan cephanesi ve büyük küçük 56 pare topları kalesine göre azdır.

Kale içinde bir ufak tefek Fatih Camii var. Bundan gayrı han, hamam ve çarşı Pazar yoktur. Hepsı aşağı varoştadır.

Perpobum (Tirebolu) Kalesi

Deniz kıyısında bir tepe üzerinde dörtgen şekilli eski küçük bir kaledir. Kale muhafızı, neferatları ve tatlı limanı vardır. Kasabası o kadar mamur değildir. Trabzon nahiyesidir. Halkı Çağata Laz Rumudur. Zümreburnu dağlarında bayındır köyleri vardır.

Görelle (Eynesil) Kalesi

Trabzon hükümünde nahiyedir. Kalesi deniz kıyısında bir tepe üzerinde Ceneviz yapısı dörtgen şeklinde uzunlamasına bir küçük kaledir.

Kiliye (Kaleköy/Çarşıbaşı) Kalesi

T rabzon nahiyelerinden olup fazlaca bakımlı ve şenlikli Laz köyleri vardır. Başka zeamet subaşıları vardır. Kalesi deniz kıyısında yüksek bir tepe üzerinde Ceneviz yapısı eski bir kaledir.

Canca Kalesi

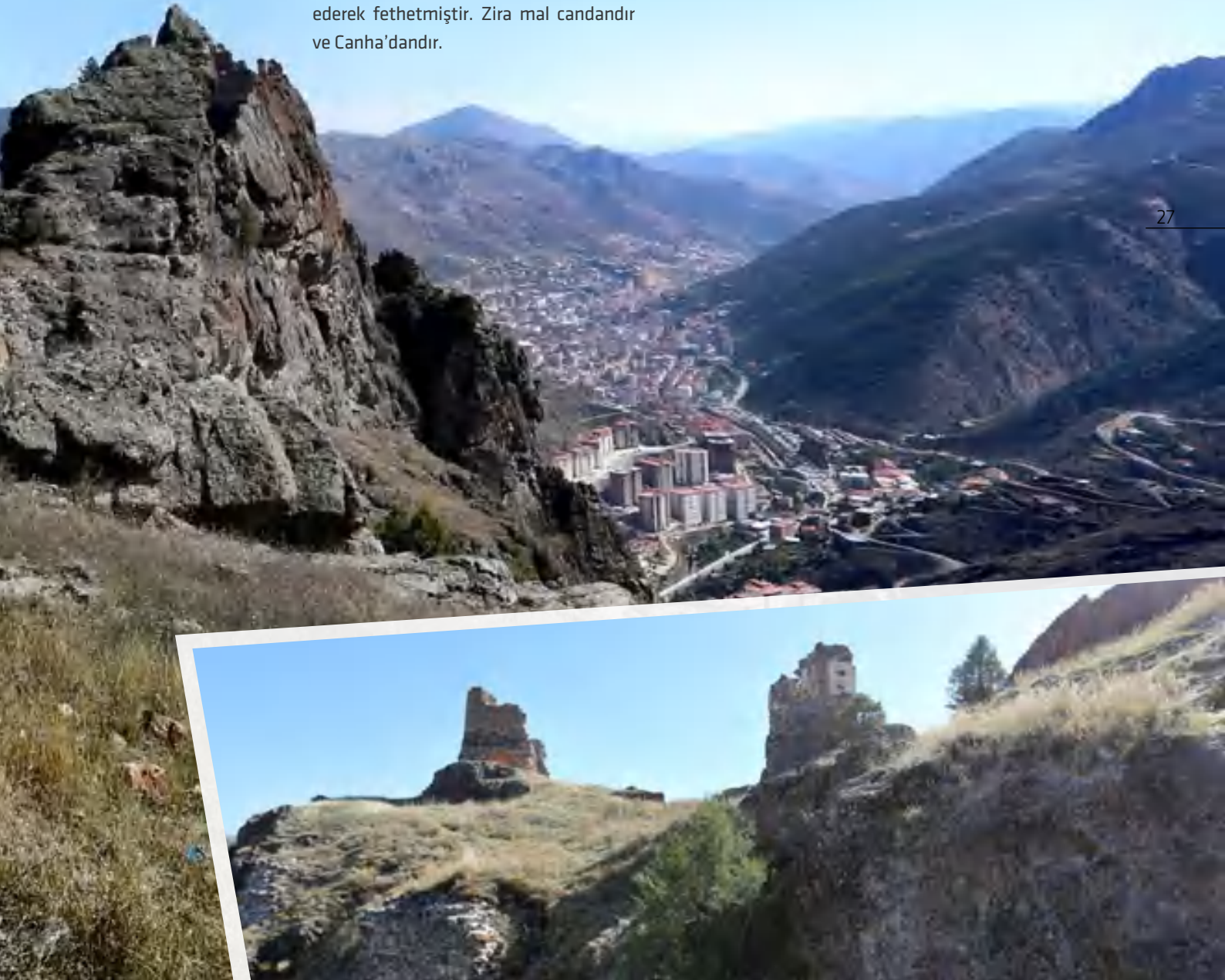
vvela bu eski şehir (Gümüşhane) ilk defa İskender-i Zülkarneyn feylesoflarından Yunanlı Filikos gümüş madenini hikmetle bulmuş, İskender mamur etmiştir.

Bunlardan Gürcülerin eline geçmiştir. Daha sonra Azerbaycan padişahı Uzun Hasan eline girmiştir.

Bunların elinden Fatih Sultan Mehmet, Konstantiniyye fatihidir, ki Sultan Hasan'ı Tercan Sahrası'nda yüz bin aske-riyle kırıp Hasan Şah başlı başına canını Azerbaycan'a atıp arada candığı mahalde Fatih bu kaleyi savaşıarak ve ceng ederek fethetmiştir. Zira mal candandır ve Canha'dandır.

Ol devirde burada olan çok mal ve gümüş kap kakak, aletler bir memlekette yok idi. Genellikle en fakir bir insanın bile sofralık gümüş sahanları var idi. Zira gümüş madenleri olduğundan hâlâ "Gümüşhane" ismiyle anılır.

Ama Osmanlı devleti Defterhanesi'nde Canha yazılmıştır. Hâlâ 70 yüz akçe emindir. Onun için bütün halkı Gümüşhane'sinde işlemeye görevli olduklarından bütün zor yerel vergilerden muaf tutulmuştur.

Trabzon Kalesi ve Surları

Evvela Boztepe Dağı etekleriyle Karadeniz sahili arasında iki büyük kaledir ve üç bölüktür. Birine Aşağı Hisar derler, birine Orta Hisar derler ve iç kalesine Kule Hisar derler.

Bunların hepsinden sağlamı ve dayanıklısı budur, zira Boztepe ensesine doğru yapılmıştır. Ama o tarafta cehennem çukurlarına benzer derin hendekler vardır. 77 adım germe hendektir ve safi kesme kayadır. İçinde bir camii var, koruyucularının evleri ve mahzenleri ve cebehaneleri vardır.

Kuzey cephesi duvarında Orta Hisar'a açılır bir kapısı var, dışarı şehre çıkar kapı budur, başka yoktur. Bir uğrun kapısı da var ama daima kapalı durur. Gerekli olduğunda açılır.

Orta Hisar uzunlamasına sağlam ve dayanıklı surdur. İlk defa bu kalenin doğu tarafı duvarında Kule demekle bilinen kalenin Orta Hisar'a açılan kapısı yakınında Yeni Cuma Kapısı derler.

İkinci kapı yine bu kapının doğusunun bitimindedir. Bütün debbağların işyerleri bu kapıdan dışarıdadır. Bunun için bu kapıya Debbağlar Kapısı derler. Bu kapı önünde bir küçük nehir akar. Doğu tarafındaki Boztepe ve Lezgi dağlarından toplanıp bu tabakhaneler içinden geçip o mahalde denize katılır. Bazı zaman taşkın akar.

Üçüncü kapı bu kalenin batı duvarında Zindan Kapısı'dır. Bütün katiller ve borcunu ödemeyen borçlular bu kapı kulesinde mahpuslardır.

Bu Zindan Kapısı'ndan dışarı yine bir kargir yapı köprü ile Zağanos Kapısı'na geçilir ki bu köprüye gelecek kale duvarı bellidir ve sayılıdır. Zindan Kapısı'ndan geçilir ki bu köprüye gelecek kale duvarı bellidir ve sayılıdır. Zindan Kapısı'ndan Zağanos Kapısı'na varıncaya kadar bu köprüye bitişik kale duvarı uzamıştır.

Sonra dördüncü kapı bu kale duvarının kuzey tarafı duvarından aşağı hisara açılır. Bu kapıya Aşağı Hisar Kapısı derler.

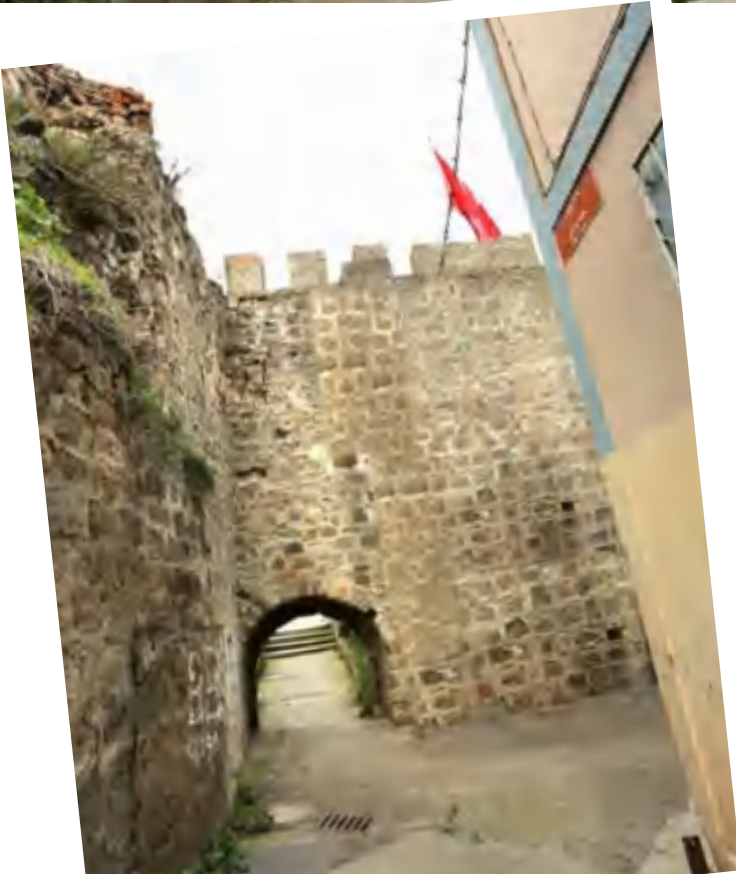
Aşağı Hisarı'nın kuzey tarafındaki duvarı deniz kıyısındadır ve dörtgen şekilde uzunlamasına yapılmıştır. Bunun da 4 kapısı vardır.

Birinci kapı Zağanos Kapısı'dır ki Zindan Kapısı ile arasında kale duvarına bitişik uzun bir köprüdür.

İkincisi Süthane Kapısı'dır ki bu kapıdan dışarı deniz kıyısında Hıristiyan mahallesi.

Üçüncü kapı Moloz Kapısı'dır. Urum dilinde moloz, küçük çıkıntı taşına derler. Bu bölgenin deniz kıyısında baştanbaşa moloz taşları olduğundan Moloz Kapısı derler. Ve Laz dili lüğatinde moloz, bir duvar yıkılmaya yüz tutsa ona destek ayaklar yaparlar, Laz kavmi öyle yapıya moloz derler. Bu anılan kapı denize açılır.

Dördüncü kapı Mumhane'dir. Trabzon'da bal mumu ve yağ mumu gayet çok olduğundan bu kapıdan taşra işlenir, başka yerde işleyemezler. Zira şem'ahane devletin olduğundan başka emini vardır. Kalenin tamamı 11 adet olan kapıları burada tamam oldu.

Hatuniye Camii (Gülbaharhatun Camii)

Sultan 1.Selim Han, bu Trabzon'da doğduğundan dolayı saygıdeğer annesi yaptırmıştır. Aydınlık bir camidir. Tamamen örtülü bir minareli nurlu camidir. Gayet sağlam evkafı vardır. Hatta Polata Pazarı adıyla bilinen kasaba Hatuniye vakfına aittir ve nice mamur köyleri de vardır. Tek parça olan kubbesi içinde her gece kandiller yanar ve bütün kalabalık cemaat ibadet ederler.

Bir kat sanatlı minaresi uzun servi ağacı gibi göklere baş uzatmıştır.Bu caminin duvarlarının taşlarının bir sırası cilalı taşlardır, bir sırası beyaz ve bir sırası da parlatılmış taşlar ile yapılmıştır.

Ayasofya Camii

Küffar zamanında inşa olunmuştur. Daha sonra vilayetin Kürt Ali Bey adında bir valisi padişaha arz edince padişah emriyle Hristiyanların elinden almıştır. Buraya güzel bir mahfil ve bir minber ilave edilerek 982 tarihinde kalabalık cemaate sahip cennet bahçesi gibi gönül açan bir cami olmuştur. Kible kapısından mihraba doğru uzunlamasına vaki olmuştur.

Cami içinde çeşit çeşit somaki mermeri zenburi ve ham mermer sütunlar var ki övülmesinde diller yetersiz kalır. Yüksek ve düzgün minaresi ve kapısı vardır. Mihrabı ve minberi eski tarz sade güzeldir. Etrafında İrem bağı gibi zeytin bağları ve bahçeleri vardır.

Erdogdu Bey Camii

Bu cami Hatuniye Camii'nin güney tarafında bulunmaktadır. Bu iki caminin arası yarım mildir ve bu cami Tekfur Sarayı mahallesindedir. Eski zamanlarda mescit olarak yapılmış, daha sonra Turgut Bey padişah emriyle cami etmiş. Cami olmasının tarihi budur sene 1577. Düzgün minaresi var, gayet sanatlıdır.

Yeni Camii (Yenicuma Camii)

Eski zamanlarda kilise imiş. Daha sonra “Müslüman mahallesi içinde küffar kilisesi yasaktır” diye padişah emriyle küffarın elinden alıp cami yapılmıştır. Zemini yüksek bir yerde bulunduğundan havadar nur dolu bir camidir.

İskenderpaşa Camii

Kafir Meydanı adıyla meşhur büyük bir meydanın doğu tarafında tek parça kubbesi lacivert renkli kurşun ile örtülüdür. İçeriden yapılmış düzgün bir minaresi vardır.

42

www.doka.org.tr

Ardanuç Kalesi

Çıldır eyaletinde sancak beyi tahtıdır. Sarp kaledir. Beyinin hassı ve zeameti yukarıda yazılıdır. Lala Paşa fethidir.

Şavşat Kalesi

Çıldır eyaletinde sancak beyi tahtıdır. Sarp kaledir. Lala Paşa fethi, yukarıda hassı, tımarı, zeameti ve alaybeyisi yazılmıştır. Ocaklık yoluyla hükümettir. Kadısı yoktur. Şavşadistan içinde sarp asi yerlerdir.

Türk Patent Enstitüsü Başkanı Sayın Prof.Dr. Habip ASAN ile coğrafi işaretler anlamında değerli görüşlerini siz değerli okuyucularımız için anlattı.

Bize kendinizden bahseder misiniz?

Trabzonluyum. Uzun yıllar Karadeniz Teknik Üniversitesi' Makine Mühendisliği Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yaptıktan sonra 2008 yılında Türk Patent Enstitüsü'ne Başkan olarak atandım. Bu tarihten beri de bu görevi ifa etmekteyim. Evliyim ve 3 çocuk babasıyım.

Türk Patent Enstitüsü'nü nasıl tanımlarsınız?

Türk Patent Enstitüsü denince her ne kadar akla patent gelse de biz patenttin de aralarında bulunduğu sınai mülkiyet konularında faaliyet gösteriyoruz. Dolayısıyla Enstitü olarak faaliyet alanımızın patentten daha fazlası olduğunu söyleyebilirim. Dünyada ve Türkiye'de patent, marka, tasarım, coğrafi işaret ve entegre devre topografyaları dediğimiz beş farklı sınai mülkiyet bileşeni vardır. Bu beş farklı bileşene ilişkin başvuruları alan, değerlendiren ve mevzuata uygun olanları tescil eden kurumuz. Kanunun bize verdiği birinci görev sanayide ortaya çıkan sorunların çözümüne ilişkin patentlerin, işletmeleri birbirinden ayıran markaların, ürünlerin görünümü ile ilgili olan tasarımların, yöresel özellikleri öne çıkaran hepimizin ortak değeri olan coğrafi işaretlerin ve daha çok elektronikte kullanılan entegre devrelerin tescil edildiği bir kamu kurumuyuz.

Tescil kurumu olmakla birlikte sınai mülkiyet farkındalığı oluşturma anlamında faaliyetler yürütüyoruz.

Bir de uluslararası alanda ülkemizi temsil ediyoruz. Birleşmiş Milletler'e bağlı olarak faaliyet gösteren merkezi Cenevre'de bulunan Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı'nda da ülkemizi temsil etmekteyiz.

Nasıl merkez bankası paranın saklandığı kurum niteliğine haiz ise Türk Patent Enstitüsü de Türkiye'nin fikirlerinin, patentlerinin, tasarımlarının saklandığı bir kurumdur. Türkiye'nin fikri hazinesi patent enstitüsüdür diye sloganımız da mevcuttur. Günümüzde kas gücünün değil de beyin gücünün önemli olduğu bir dünyada yaşıyoruz. Beyin gücü denildiği zaman da akla patent, marka, tasarım gelir. O anlamda kurumumuz ülkemiz açısından son derece stratejik öneme sahiptir.

Coğrafi işaret nedir? Ülkemizde ne kadar coğrafi işaret vardır?

Belirli bölgeden kaynaklanan bir ürünün, sadece o bölgede bulunabilecek karakteristik özellikler taşıdığını ifade eden ad ve işaretlere coğrafi işaret diyoruz. Bunlar tarım ürünleri olabildiği gibi el sanatları, maden, değerli taşlar ya da yöresel yemeklerden de oluşabilen, serüveni yüzyıllara dayanan anonim değerlerdir. Sonuç olarak coğrafi işareti şöyle tanımlayabiliriz. Toplumların, kültürel, tarihsel ve belli bölgelere dayanan birikimlerinin kayıt altına alınması ve nesilden nesile taşınmasıdır.

Ülkemizde 191 adet tescilli yöresel ürünümüz olmakla birlikte 300 civarında yöresel ürünümüz ise başvuru aşamasındadır.

Coğrafi işaret türü olarak mahreç ve menşe olarak iki uygulama mevcuttur. Bu iki uygulamanın farkları nelerdir?

Coğrafi işaretler menşe adı ve mahreç işareti olmak üzere ikiye ayrılır.

Belirli bir bölgeden kaynaklanan ve bu bölgeye ait karakteristik özellikler taşıyan ürünün, söz konusu karakteristik özellikleri veren tüm aşamaları o bölgede gerçekleşmek zorunda ise, bu durumda bulunan coğrafi işaretlere “menşe adı” denir. Menşe adına örnek olarak “Giresun Tombul Fındığı” verilebilir.

Ürüne karakteristik özellikler veren aşamalardan en az biri söz konusu bölgede gerçekleşmek kaydıyla, başka yerlerde üretim yapıldığında da aynı karakteristik özellikler elde edilebiliyorsa, bu durumdaki coğrafi işaretlere ise “mahreç işareti” denir. Mahreç işaretine örnek olarak “Akçaabat Köftesi” verilebilir.

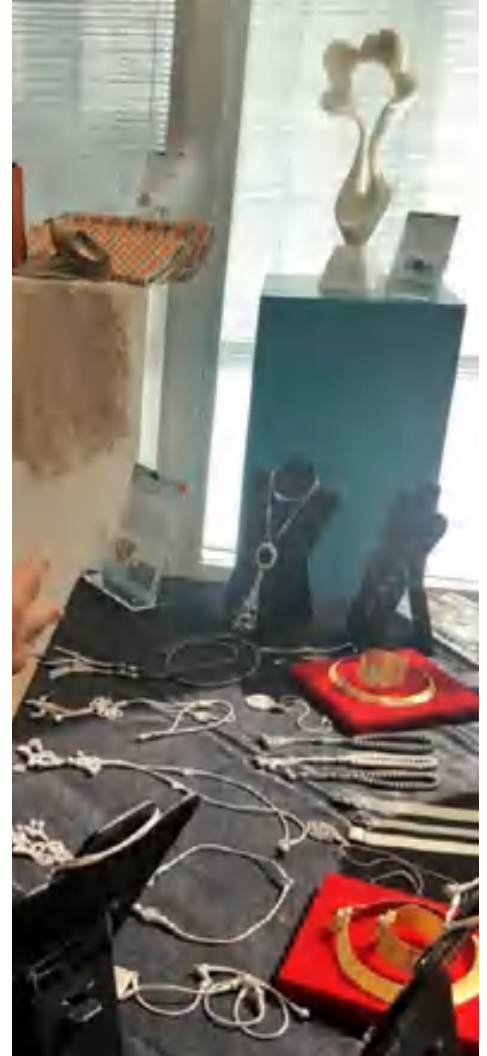
Coğrafi işaret tesciline neden ihtiyaç duyulur? Coğrafi işaret kavramının çıkış amacı nedir?

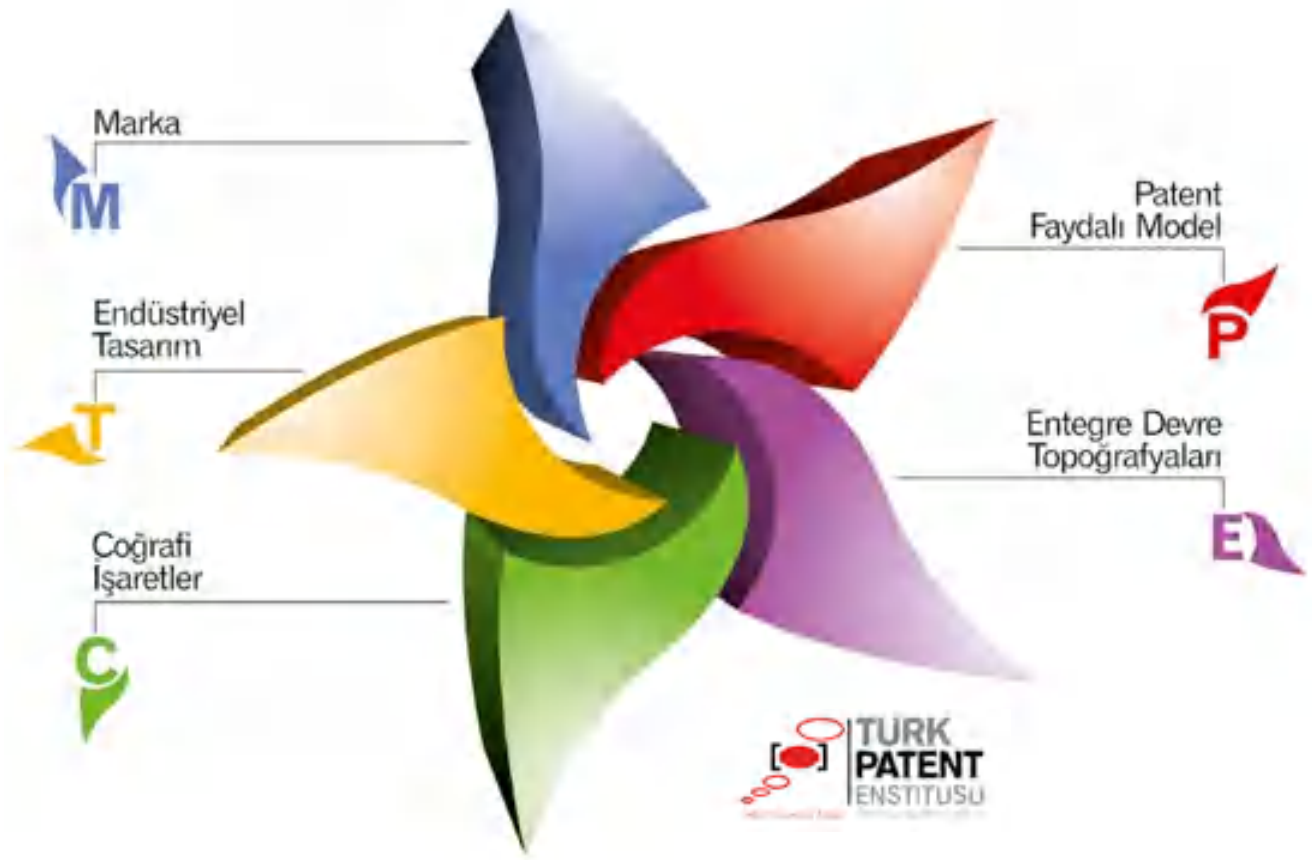
Coğrafi işaret korumasının, yani tescilin temel amacı; belirli bir coğrafyadan kaynaklanarak belirgin nitelikleriyle ün kazanmış ürünlerin “gerçek üreticileri” adına kayıt altına alınmasıdır. Coğrafi işaretler üretildiği bölge açısından, yöresel ürünlerimizin kimlik belgesi olarak değerlendirilebilir.

Tescil, yöresel değerlerin koruma altına alınması, bölgesel ya da ulusal kalkınmanın desteklenmesi, ürünlerin niteliklerini kaybetmeden sürdürülebilirliğinin sağlanması, ürünlerin tanıtımının yapılması, ürünün beraberinde getirdiği şöhretten üreticilerinin ekonomik anlamda faydalanması, tüketici bazında beklenen ve istenen kalitenin garanti edilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Bir ürünün coğrafi işaretli olması için ne gibi niteliklere sahip olması gereklidir?

Bir ürünün coğrafi işaretli olup olamayacağının belirlenmesinde dikkate alınan iki husus vardır. Bunlardan ilki, tescile konu ürünün “ayırt edici” niteliğinin olup olmadığıdır. Başka bir deyişle, aynı ürünün başka coğrafi bölgelerde üretilen ürünlerden bir farkı var mı, varsa bu farkını bölgenin iklim ve toprak gibi doğal ve ayrıca beşeri unsurlarından mı alıyor sorularının, özellikle bilimsel açıdan ispatlanabilir olması önemlidir. İkinci husus ise, tescile konu ürünün “ayırt edici” özellik taşıyıp taşımadığının yanı sıra gerek tüm üretim aşamalarında, gerekse üretimden sonra denetleyebilecek tarafsız bir kontrol mekanizmasının bulunup bulunmadığıdır.

Coğrafi işaret tescili alınan ürünün bölgesel kalkınmaya etkileri hakkında neler düşünüyorsunuz?

Ürünün gerçek üreticileri adına tescillenmesi üreticilerinin gelirlerini artırır ve üretimi teşvik eder. Coğrafi işaret tescilli ürün kendisiyle birlikte kaynaklandığı bölgenin tanıtımını yaparak bölgesel markalaşmaya katkı sağlar. Bu markalaşmanın getireceği ekonomik değerin yanı sıra ürünün özgünlüğünü koruyarak sürdürülmesine sebep olur. Tescilinde yasal olarak herhangi bir engel bulunmayan coğrafi işaretler, ürünün gerçek üreticisinin emeğinin karşılığını almasını sağlar ve bu vesile ile bölgesel kalkınmaya katkıda bulunur.

İsteyen her üretici, tescil ile kayıt altına alınan özelliklere bağlı kalmak ve üretimini, yine tescilde belirtilen denetim sistemine denetlettirmek kaydıyla, tescilli coğrafi işareti kullanım hakkına sahiptir.

Bir ürünün tescille sağladığı haklar nelerdir, ürüne yönelik tescille sağlanan koruma neden önemlidir? Korumanın verdiği hangi yasal haklara sahip olunur?

Coğrafi işaret tescili ile elde edilen hak markalardaki gibi bir tekel hakkı, tek bir kişiye ait olan bir hak değildir. Burada söz konusu olan, belirli bir coğrafi alandaki toprak, hava, su ve beşeri faktörlerle yoğrularak şekillenen ve bu sayede “ayırt edici özellik” kazanan “anonim” özelliklerin korunmasını sağlayan “anonim hak” tır. Bu hak ürünün geleneksel özelliklerinin korunarak gelecek nesillere aktarılması açısından da önem taşır. Dolayısıyla tekelci hak yaratmayan bu konuda, aynı coğrafi işaret için birden fazla kişinin tescil işlemi yaptırmasının hukuki menfaati de yoktur, yasal açıdan mümkün de değildir. İsteyen her üretici, tescil ile kayıt altına alınan özelliklere bağlı kalmak ve üretimini, yine tescilde belirtilen denetim sistemine denetletirmek kaydıyla, tescilli coğrafi işareti kullanım hakkına sahiptir.

Yurtdışından coğrafi işaret tescil başvurusu yaparak tescillenen ürünler söz konusudur? Başka bir ülkenin diğer ülkelerde bu anlamda tescil başvurusu yapmak için yerine getirmesi gerekli kriterler nelerdir?

Mevzuatlar öncelikle ulusaldır. Türkiye’de yapmış olduğumuz tesciller Türkiye’de geçerlidir. Coğrafi işaretler anlamında **Lizbon Anlaşması** vardır. Eğer bir ürünü kendi coğrafi sınırlarınızın dışında tescil ettirmek istiyorsanız bu uluslararası antlaşmalara taraf olunarak başka ülkelerde de coğrafi işaret başvurusu yapılabilmektedir. Aynı şekilde onlar da ülkemize gelip tescil yaptırabilmektedirler.

Coğrafi işaret anlamında hem kamu hem de özel müteşebbisleri başvuru yapabilirler mi?

Coğrafi işaretin diğer sınai mülkiyet haklarından farkı anonim olmasıdır. Örneğin Akçaabat Köftesi’ni sadece o yöredeki değil şartları taşıması halinde diğer üreticiler de yapabilir. Buradaki tek koşul ürünün kuralına uygun bir şekilde üretilmesidir. Standartlara uygun bir şekilde yapılmasıdır. Başvuruları ticaret sanayi odaları, belediyeler, kaymakamlıklar, sivil toplum kuruluşları, üretici birlikleri yapabilir. Başvuru yapan kurum ürünü üretebilecek tüm özel veya kamu kurumları adına bu başvuruyu yapmaktadır. Bireysel olarak gerçek kişilerin yaptıkları başvurular değerlendirilme-ye alınmaz.

Coğrafi işaret tescil başvurusu yapılan yöresel bir ürünün tescillenmesi aşamasında ne tür çalışmalar yapıyorsunuz?

Her şeyden önce başvuruların mevzuata uygun bir şekilde yapılması gerekir. Konuyu iyi anlatmanız gerekiyor. Coğrafi işaret başvurusu yapılan ürünün kültürel ve tarihsel açıdan neden o bölgeye ait olduğu çok iyi anlatılmalıdır. Evraklarla (referans ve literatür) desteklemesi gerekiyor. Başvurunun menşe veya mahreç mi olduğu belirtilmelidir. Yaklaşık yüz sayfaya yaklaşan doküman (yazı, fotoğraf vs.) ile bize başvuru yapılıyor. Başvurular uzmanlarımız tarafından inceleniyor. Bu incelemede gerekirse bazı laboratuvar testleri istiyoruz. Başka kurumlardan (bakanlıklar veya üniversiteler) destek alıyoruz.

Tescili yapılan bir ürün altı aylık bir sürede askıda kalıyor. Buna başka kurumlar itiraz edebiliyor. İtiraz süreçleri tamamlandıktan sonra nihai karar verilir ve ürün tescillenmiş olur.

Bir ürünün tescille sağladığı haklar nelerdir, ürüne yönelik tescille sağlanan koruma neden önemlidir? Korumanın verdiği hangi yasal haklara sahip olunur?

Bu kültürel değerlerin kayıt altına alınması ve sonraki nesillere taşınması açısından coğrafi işaretleme çok önemlidir. Birinci amaç budur. Zaten ürün tescil edilmişse bu amaç da gerçekleşmiş oluyor.

İkinci önemli konu ise buradan para kazanmak ve dolayısıyla toplumun zenginleşmesidir. Bunun için de emek sarf etmek gerekiyor. Ürünü tescil ettiren kurumun yapması gereken işler vardır. Örneğin denetim sisteminin iyi çalışması gerekir. Tescillenen ürün ile ilgili soru işaretlerine meydan vermemek adına bunlar yapılmalıdır. Hijyeniği, kurallarına göre olup olmadığı gibi konular denetlenmelidir.

Bir de bu ürünün markalaştırılması lazımdır. Ambalajlanması ve inovasyon gibi konularda ciddi bir emek verilmesi gerekir. Vatandaşlarımız bu tescillenen ürünü rahat bir şekilde alabilmelidir. Fiyatı pahalı da olsa güven duygusu oluşan ürün talep görmektedir.

Avrupa ülkelerinde yapılan bir araştırmada coğrafi işaretli ürünler marketlerde diğer ürünlere göre %20 daha pahalı satılmasına rağmen vatandaş yine o ürünü almaktadır. Bu anlamda coğrafi işaretleme ürünlerin pazardaki fiyatlarını artırmaktadır. Sonuçta bu ürünü üreten üretici

daha fazla kazanmaktadır. Dolayısıyla kırsal kalkınma adına büyük katkı sağlamaktadır.

Tescillenen bir ürünün iptal edilmesi söz konusu olabilir mi?

Yeni yasa tasarısında da bunu düzenliyoruz. Hak sahibi değişebilecek. Sonuçta coğrafi işareti tescillenen bir ürünün iptal edemezsiniz. Tescili alan kurum gereğini yerine getirmiyorsa (raporları sunmuyor, denetimi yapmıyor) tescillenen ürün de zarar görmeye başlar. Enstitü olarak bunu başka bir kuruluşa verebiliriz. Veya başka bir kurum bu hakkı elde edebilir. Bu anlamda hak sahibi değişebilir.

Ülkemizde 191 adet yöresel ürün coğrafi işaret tesciline sahiptir. Türk Patent Enstitüsü'nün Başkanı olarak sizce bu sayı yeterli midir? Daha da artırmak için neler yapılmalıdır?

Şu anda Türkiye'de tescillenen coğrafi işaretler ile işlemi devam eden coğrafi işaretlerin toplamı 500'e yakın bir sayıdır. Daha önce bu konuyla ilgili yaptığımız çalışmada ulaştığımız sonuç ülkemizde 2500 civarında coğrafi işaret alabilecek yöresel değerlerimizin olduğu yönündedir. Şu anda hiç kuşkusuz almamız gereken mesafeler vardır. Demek ki mevcut durumda coğrafi işaret alabilecek yöresel ürünlerde ¼ oranında ilerleme kaydetmişiz. Enstitü olarak ülkemizde kamu kurumlarıyla ve STK'larla toplantılar düzenleyip farkındalık yaratmaya çalışıyoruz.

Coğrafi işaret tescili yaptırmak isteyen kurumlara tavsiyeleriniz nelerdir?

Hiç kuşkusuz mevzuata uygun başvuru yapmaları için başvuru öncesi bize gelip sormalarında büyük fayda vardır. İnternet sitemizden de yararlanabilirler. Burada her türlü örnekleri de bulabilirler. Başvuruyu mevzuata uygun belgeleri ile birlikte yaparlarsa süreç te hızlı ilerler. O anlamda mutlaka bizimle istişare etmeleri gerekmektedir.

Ajansımız ile ne tür ortak projeler yürütülebilir? Örnek verebilir misiniz?

Ülkemizdeki kalkınma ajanslarının tarihi geçmişi çok yeni denilebilir. Kalkınma ajanslarına yönelik bir projemizden bahsetmek isterim. Projenin bir tarafında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), bir tarafında Türk Patent Enstitüsü diğer tarafında da kalkınma ajansları olacak. 294 tescillenen coğrafi işaret ve 300'e yakın da coğrafi işaret başvurusu yapan kurum vardır. Bu coğrafi işaretli ürünlerin ulusal ve uluslararası markalaşması çok büyük önem taşımaktadır. Daha önce de belirttiğim üzere yaptığımız araştırmada ülkemizde 2000'in üzerinde coğrafi işaret alabilecek yöresel ürün olduğunu gördük. Ancak bu ürünlerin hepsini markalaştıramayız. Bunun için çok büyük maliyetler gerekir.

Her kalkınma ajansının olduğu bölgelerde birer adet ürün belirleyip 1.aşamada bunlarla ilgili proje hazırlamayı düşünüyoruz. Projeyle birlikte bu ürünlerin neler olacağı ve ekonomiye nasıl kazandırılacağı yönünde çalışma yapmak istiyoruz. İlk önce 26 kalkınma ajansının bölgesinde 26 ürünün ne olacağına karar vereceğiz. Daha sonra bu ürünlerin uluslararası alanda tanıtılması için faaliyetler yürütülmesi amaçlanmaktadır.

Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adlarını taşıyan ürünlerin katma değerinin, tüketicilerin coğrafi işaretli ürünlere olan güveninin ve söz konusu ürünlere olan talebin artması planlanmıştır.

Türk Patent Enstitüsü'nün coğrafi işaretleme anlamında yapmayı düşündüğü mevzuat değişiklikleri hakkında bilgi verir misiniz?

Önümüzdeki günlerde TBMM gündemine alınmasını beklediğimiz Sınai Mülkiyet Yasa Tasarısında, Coğrafi işaretler konusunda da bir takım düzenlemeler yapıldı. Genel olarak ilan süreleri kısaltılarak tescil süreleri hızlandırıldı, süreç basitleştirildi. Coğrafi işaretlerde denetim sisteminin işlerliğini etkinleştirmeye yönelik, düzenlemeler yapıldı.

İlan süresi altı aydan üç aya indirilerek tescil süresi üç ay kısaltıldı. Coğrafi işaret başvurularının Resmi Gazete, yüksek tirajlı ulusal gazete ve yerel gazetede ilan zorunluluğu kaldırılarak, coğrafi işaret başvurularının Enstitü Bülteninde yayımlanması yeterli görüldü. Böylece tescil maliyetleri yaklaşık 5.000 TL ile 8.000 TL arasında azalarak tescil süresi kısalmış oldu. Geleneksel ürün adına koruma getirilmesiyle yöresel ve geleneksel ürün koruması genişletildi.

Ülkemize özgü geleneksel ürün adlarının koruma altına alınması öngörüldü. Bu ürünlere ilişkin geleneksel üretim yöntemle-ri garanti altına alınacak ve nesilden nesile aktarılacak, böylece yöresel kalkınmaya katkı sağlanması amaçlandı.

Denetim sistemini daha etkin hale getirmek amacıyla, denetim raporu sunma zorunluluğu on yıldan iki yıla indirildi ve denetim raporunun sunulmamasının yaptırımı düzenlendi. Böylece coğrafi işaret ve geleneksel ürün adlarını taşıyan ürünlerin katma değerinin, tüketicilerin coğrafi işaretli ürünlere olan güveninin ve söz konusu ürünlere olan talebin artması planlandı.

Coğrafi işaret ve geleneksel ürün adlarında amblem kullanımı getirilerek tüketicilerde farkındalık artırılması amaçlandı. Amblem kullanımına ilişkin düzenleme yapıldı.

Böylece ürünün tescille garanti edilen niteliklerde olduğunun tüketiciler tarafından anlaşılması, coğrafi işaretlere ve geleneksel ürün adlarına ilişkin farkındalık artırılması hedeflendi.

İdari kapasitenin artırılması amacıyla, TPE bünyesinde Markalar Dairesi içerisinde yürütülen coğrafi işaretlere ilişkin iş ve işlem süreçlerinin, kurulacak Coğrafi İşaretler Dairesi Başkanlığına aktarılması öngörüldü. Bu alanda uzman personel istihdam edilecek ve tescil faaliyetleri daha nitelikli bir şekilde gerçekleştirilecek. Ulusal Coğrafi İşaret Strateji Belgesinin etkin bir şekilde uygulanması sağlanacak.

Kürtün Baraj Gölü

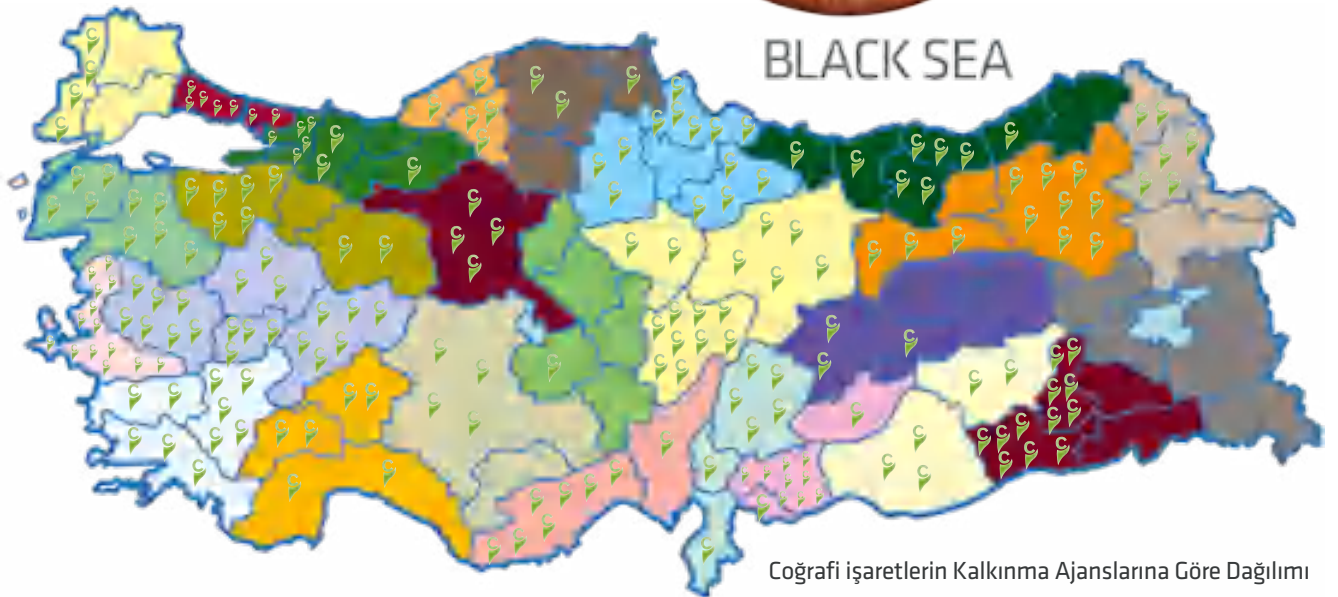
Gümüşhane ili Kürtün ilçesi sınırları içerisinde bulunan baraj gölü enerji amacıyla yapılmıştır. Harşit Çayı üzerinde bulunan baraj sayesinde yılda 198 GWh enerji üretilmektedir.

COĞRAFI İŞARETLİ YÖRESEL ÜRÜNLER

Yöresel ürünlerin doğru stratejilerle korunması ve ticarileştirilmesi yolunda coğrafi işaret kullanımı anahtar bir rol üstlenmektedir. Coğrafi işaret kullanımı bahsi geçen tercih nedenlerini sağlamak adına üreticiler için disipline edilmiş bir üretimi, tüketiciler içinse güven duygusunu tesis etmektedir.

TR90 Bölgesinde 8 adet tescilli coğrafi (Akkuş Şeker Fasulyesi, Akçaabat Köftesi, Gümüşhane Dut Pestili, Gümüşhane Kömesi, Çarşıbaşı Keşanı, Rize Bezi (Feretiko), Giresun Tombul Fındığı ve Trabzon Telkariye ve Hasırı) işaret bulunmaktadır. Bunlardan 5 ade-di gıda ürünü olup diğerleri tekstil ürünleridir. Akçaabat köftesi haricindeki gıda ürünleri dış pazarlamaya uygun olup diğ-erleri daha çok bölgeye gelen turistler ve bölgesel pazarda değerlendirilebilecek ürünlerdir. Coğrafi işaretli ürünler içeri-sinde sadece Artvin'e özgü ürün yoktur. Diğer bütün illerimize coğrafi işaretli ürün mevcuttur.

TR90 Bölgesinde 34 adet coğrafi işaret başvurusu bulunmaktadır. Bu kapsam-da Özellikle Ordu ilinden yapılan 27 adet başvuru oldukça dikkat çekicidir ve ildeki yöresel ürünler konusundaki bilinç artışın-ın ve vizyonun açık göstergesidir. Ancak başvurulara bakıldığında ürünlerin genel-likle dış pazarlamaya uygun olmadığı ve daha çok bölgeye gelen turistlere yöne-lik, bölgesel pazarda değerlendirilebilecek ürünler oldukları görülmektedir.

TR90 Bölgesindeki Başvuru Aşamasındaki Coğrafi İşaretler

	Artvin	Giresun	Gümüşhane	Ordu	Rize	Trabzon
Anzer Balı					X	
Anzer Balı					X	
Aybastı Beyaz Peyniri				X		
Fatsa Yalıköy Köftesi				X		
Gümüşhane Ekmeği			X			
Gümüşhane Sironu			X			
Hamsiköy Sütlacı						X
Kabataş Helvası				X		
Kabataş Köy Peyniri				X		
Kumru Fındık Macunu				X		
Dut Pekmezi				X		
Fındık Tirmiti Salamurası				X		
Fırın Fasulyesi				X		
Galdirik Kavurması				X		
Isırgan Çorbası				X		
Kestane Balı				X		
Kokulu Üzüm Şerbeti				X		
Kuru Yufka				X		
Melocan Kavurması				X		
Perşembe Ceviz Helvası				X		
Sakarca Kavurması				X		
Su Böreği				X		
Taflan Turşusu				X		
Ordu Tostu				X		
Uçkur Kabağı Kavurması				X		
Yayla Pancarı Turşusu				X		
Çakıldak Fındığı				X		
İncir Reçeli				X		
Piraziz Elması		X				
Sürmene Bıçağı						X
Ünye Beyaz Bentoniti				X		
Ünye Köy Peyniri				X		
Ünye Pidesi				X		
Ünye Taşı				X		
TOPLAM	0	1	2	27	2	2

Akçaabat Köftesi

1930'lu yıllarda Akçaabatlı lokantacılarının ortaklaşa yaptıkları Akçaabat Köftesi için Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası tarafından 31.07.2008 tarihinde Türk Patent Enstitüsü'ne coğrafi tescil amacıyla başvuru yapılmış ve başvuru 22.07.2009 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Coğrafi İşaret Künyesi	
Tescil No	132
Başvuru Tarihi ve No	31.07.2008-C2008/041
Resmi Gazete Yayın Tarihi ve Sayısı	22.07.2009-27296
Başvuru Sahibi	Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası
Coğrafi İşaretin Türü	Mahreç
Kullanım Biçimi	Markalama
Coğrafi Sınırları	Trabzon ili Akçaabat ilçesi

Piştirilmemiş köfte hamurunun kalıpta veya elde şekil verildikten sonra soğutularak hazırlanan bir gıda maddesi olan Akçaabat Köftesi, %100 Akçaabat'ta yetişen sığır etlerinden yapılır. Kesilen etler 24 saat bekletildikten sonra kemiklerinden ayrılır, sinirleri temizlenir, artık etler ve şekle uygun olmayan tüm artıklar atılır.

Piştirilmemiş köfte hamurunun kalıpta veya elde şekil verildikten sonra soğutularak hazırlanan bir gıda maddesi olan Akçaabat Köftesi, %100 Akçaabat'ta yetişen sığır etlerinden yapılır. Kesilen etler 24 saat bekletildikten sonra kemiklerinden ayrılır, sinirleri temizlenir, artık etler ve şekle uygun olmayan tüm artıklar atılır. Etler ufak parçalar haline getirilip, bayat ekmek sarımsak, taze iç yağı ve tuz katılarak bir numara denilen makineden geçirilir, yoğurulur, bir saat bekletilir ve tekrar yoğurulur.

Köftede kullanılacak etin %30'luk bölümü döş kısmından, geri kalan %70'lik bölümü ise kol, kaburga, bifttek ve gerdan kısmından kullanılmalıdır. Yoğurma işlemi bittikten sonra şekillendirme işlemi başlar. 33-40 gr üzerinden şekillendirmesi yapılan köftenin 2 saat bekletilir. Standartlara uygun odun kömürü kullanılarak yakılan ocaklarda pişirilerek servis yapılan köfte kg usulüyle ikram edilir. Akçaabat Köftesi ikram edilirken yanında sivri biber, domates, tercihen soğan, patates cipsi ve ayrı olarak da piyaz ve bulgur pilavı ile servis edilir.

Akçaabat Köftesi'ni diğer köftelerden ayıran en önemli özellik söz konusu köftenin üretiminde kullanılan etin doğal ortamda ve kendine has bir flora ya sahip bölge yaylalarında yetiştirilmiş danalardan elde edilmesidir. Bölge yaylalarından beslenen hayvanların etlerine vermiş olduğu tat köfteye ayrı bir damak lezzeti vermektedir.

Trabzon'un batısında yer alan ve ilçenin adıyla anılan Akçaabat Köftesi görünüm ve duygu özelliği bakımından birbirine ve kutu iç yüzeyine yapışmış, dondurulmamış yüzeyinde boşluk ve çatlak olmamalıdır. Etin doğal rengi pembe renginden kahve rengine kadar değişen tonlarda olmalı, kararmış olmamalıdır. Pişirmeden önce veya sonra kendine has tat ve kokuda olmalı, yabancı tat ile küf kokusu ve kokuşmuş olmamalıdır.

Akçaabat köftesinin koşullara uygunluğunun denetimi Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası koordinatörlüğünde, TTSO, Akçaabat Belediyesi ve konusunda uzman en az 3 ustanın katılımı ile oluşturulacak bir komisyon tarafından yapılmaktadır.

Akkuş Şeker Fasulyesi

Ordu'ya bağlı ilçenin adıyla anılan Akkuş Şeker Fasulyesi için Akkuş Ziraat Odası tarafından 26.03.2010 tarihinde Türk Patent Enstitüsü'ne coğrafi tescil amacıyla başvuru yapılmış ve başvuru 24.07.2011 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Coğrafi İşaret Künyesi	
Tescil No	156
Başvuru Tarihi ve No	26.03.2010-C2010/017
Resmi Gazete Yayın Tarihi ve Sayısı	24.07.2011-28004
Başvuru Sahibi	Akkuş (ORDU) Ziraat Odası
Coğrafi İşaretin Türü	Menşe
Kullanım Biçimi	Markalama
Coğrafi Sınırları	Ordu ili Akkuş ilçesi

Akkuş ilçesi ve köylerinde yetişen Akkuş Şeker Fasulyesi böbrek şeklini andıran beyaz renkli ürün olup kendine has tadı, aroması ve kokusu mevcut olup, zirai mücadele ilacı ve suni gübre kullanılmadan yetiştirilmektedir. Akkuş ilçesinin rakımı 750-1400 m. arasında değişmekte, tınlı, humuslu ve killi toprak yapısına sahiptir.

Nisan-Mayıs aylarında gübrelenmiş 750-1400 m. yükseklikteki araziye fasulye tohumu ekilir. 2-3 defa çapa yapılır, yabancı otları temizlenir. Hava koşullarına göre kurak geçen yıllarda sulama yapılır. İyi bakımı yapılmış (çapalama, sulama vs.) tarlalardan eylül ortalarında hasat edilir. Çöp, fasulye somunlarından temizlenir. Fasulyeler kurutulur. Üretilen fasulyeler satışa hazırlanarak pazara sunulur.

Ekimle beraber tarlaya dekara 4 kg Azot (N) ve 6 kg fosfor (P2O2) olacak şekilde gübrelemesi yapılan Akkuş Şeker Fasulyesi için hasat edilen baklalar bir hafta süre ile harman yerinde sergiler üzerinde kurutulur. Kuruyan baklalar ayıklanır, çıkarılan tohumlar harman yerinde nem oranları yaklaşık %13 olana kadar kurutulur.

Akkuş Şeker Fasulyesinin denetimi ise Akkuş Ziraat Odası koordinatörlüğünde Ordu Valiliği İl Tarım Müdürlüğü, Ordu Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü ve Tarım, Gıda ve Hayvancılık Bakanlığı Ordu İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır.

Çarşıbaşı Keşanı

Coğrafi İşaret Künyesi

Tescil No	103
Başvuru Tarihi ve No	08.06.2004-C2004/008
Resmi Gazete Yayın Tarihi ve Sayısı	17.02.2008-26790
Başvuru Sahibi	Çarşıbaşı Kaymakamlığı
Coğrafi İşaretin Türü	Mahreç
Kullanım Biçimi	Markalama
Coğrafi Sınırları	Çarşıbaşı ilçesi ve köyleri

Kendine has özellikleri olan ve Trabzon'un Çarşıbaşı ilçesinin simgesi haline gelen Keşan Bezi için Çarşıbaşı Kaymakamlığı tarafından 08.06.2004 tarihinde Türk Patent Enstitüsü'ne coğrafi tescil amacıyla başvuru yapılmış ve başvuru 17.02.2008 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Saf pamuk ipliğinden ikat tekniğiyle (genel olarak dokunmadan önce ipliklere uygulanan su geçirmeyen ve neme karşı gelebilen bir madde ile hazırlanan çözgünün belirli aralıklarla sıkıca kapatılarak uygulanan boyama tekniği) boyanarak hazırlanan çözgü dört ana renkten (bayrak kırmızı, optik beyaz, siyah, açık sarı) oluşur. Çözgü hazırlandıktan sonra, el tezgahı üzerinde desen çubukları vasıtasıyla şekillendirilerek dokunur ve dokunan ürün amacına uygun olarak işlenerek tüketicinin beğenisine sunulur.

Üretiminde kullanılan iplikler düzgün bir biçimde gerildikten sonra üzerine desen çizilir ve her renk için ayrı grup bağlamaları yapılır. En koyu renk açık bırakılarak koyudan açığa doğru boyama gerçekleştirilir. En son en açık renk boyanır. Beyaz kalacak yerler dışında bağlanmış bütün renkler açılmış olur. Desenlerde simetri hakim bulunan Çarşıbaşı Keşanı'ndan, folklorik olarak gömlek, etek, çanta, örtüler, şapkalar ve çocuk kıyafetleri yapılır. Keşan kumaşı üzerinde nakış tekniğiyle yapılan işlemler, başörtüsü olarak da kullanılabilmektedir.

İlçe genelinde 350 civarında tezgahta üretilen Keşan bezi, kendine has motifler içerir. Bu desenler ve motifler yöreye özgü nitelikler taşır.

Keşanın üretimi, pazarlanması, tescilli menşe adı kullanım biçimi, markalanması, ürün üzerinde belirtilmesi, işaretleme ve etiketleme şekillerinin ayrıntılı olarak denetimi, Çarşıbaşı Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Müdürü, Çarşıbaşı Esnaf ve Sanatkar Odaları'ndan birer yetkili ve Çarşıbaşı Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi Giyim ve Konfeksiyon Bölümü'nden 2 öğretemenden oluşacak komisyonca yapılır.

Giresun Tombul Fındığı

Fındık Tarım Satış
Kooperatifleri Birliği (FİSKOBİRLİK)
tarafından 08.06.2004 tarihinde
Türk Patent Enstitüsü'ne coğrafi
tescil amacıyla başvurusu
yapılan Giresun Tombul
Fındığı 17.02.2008 tarihli
Resmi Gazete'de yayınlanarak
tescillenmiştir.

Coğrafi İşaret Künyesi	
Tescil No	31
Başvuru Tarihi ve No	18.09.2000-C2000/009
Resmi Gazete Yayın Tarihi ve Sayısı	18.02.2001-24322
Başvuru Sahibi	Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği (FİSKOBİRLİK)
Coğrafi İşaretin Türü	Menşe
Kullanım Biçimi	
Coğrafi Sınırları	Giresun ili, Trabzon ili Beşikdüzü ve Vakfıkebir ilçeleri

Ilıman iklim meyve türü olan Giresun Tombul Fındığı 550 m. rakıma kadar olan yerlerde yetiştiriciliği yapılmaktadır. Haziran ve Temmuz aylarındaki oransal nem %60'ın altına düşmediği, taban suyu yüksek olmayan, bitki besin elementlerince zengin tınlı-humuslu ve pH'ı 5-7 arasında değişen topraklarda yetişen Giresun Tombul Fındığı için yıllık yağış toplamının 700 mm'nin üzerinde ve bu yağışın aylara dağılımı dengeli olması gerekmektedir.

Natürel iç veya kavrulup yendiğinde damakta bıraktığı kendine özgü aromasıyla diğer çeşitlerde olmayan farklı bir özellik taşıyan fındık çok lezzetlidir.

Giresun Tombul Fındığı'nın öncelikli tozlayıcı çeşidi olarak palaz, mincane, foşa, kalınkara çeşitlerinden bir veya ikisi meyve tutumunun yüksek olması bakımından bahçe içerisinde %8-12 oranında bulunması gerekir.

Giresun Tombul Fındığı'nın denetimi, Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği (FİSKOBİRLİK) tarafından yapılmaktadır.

5-6 adet dalın bir araya gelmesiyle ocak adı verilen ağaççık formundaki bitkilerden oluşan Giresun Tombul Fındığı'nın hasadı Ağustos ayında başlar.

Gümüşhane Dut Pestili

Gümüşhane denince ilk gelen yöresel ürünlerden biri olan Gümüşhane Dut Pestili için Gümüşhane İl özel İdaresi tarafından 23.01.2004 tarihinde Türk Patent Enstitüsü'ne coğrafi tescil amacıyla başvuru yapılmış ve başvuru 11.04.2004 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak tescillenmiştir.

Coğrafi İşaret Künyesi	
Tescil No	63
Başvuru Tarihi ve No	23.01.2004-C2004/002
Resmi Gazete Yayın Tarihi ve Sayısı	11.04.2004-25181
Başvuru Sahibi	Gümüşhane İl Özel İdaresi
Coğrafi İşaretin Türü	Mahreç
Kullanım Biçimi	Markalama
Coğrafi Sınırları	Gümüşhane il ve ilçeleri (Kelkit, Köse, Kürtün, Şiran ve Torul)

Gümüşhane Dut Pestili'nin yapımında dut, bal, ceviz veya fındık, un ve süt kullanılır. Öncelikle pestilin yapımında kullanılacak dutlar yıkanır, ardından kazanlarda kaynatılıp şırası süzülür. Süzülen şıranın bir kısmı un ile çırpılmak üzere ayrılır, geri kalan şıra ise herle (pestilin sıvı hali, ana maddesi) kazanında bal ve şeker ile birlikte ısıtılır. Kaynamaya başladıktan sonra ayrılan şıra süt ile çırpılan un kazanına dökülür ve bir müddet pişirildikten sonra herle hazır hale gelir.

Bu aşamadan sonra ızgaraların üzerine açılan bezlere herle serilir. Serim esnasında herleye fındık veya ceviz katılır. Serimden sonra pestil kurumaya bırakılır. Hijyenik ortamda yapılan kurutma işleminin ardından pestil serili bez ters çevrilir. Bezin serili olmayan yüzeyi ıslatılır. Bezden soyularak ayrılan pestil katlanır ve ambalajlanır.

Gümüşhane dut pestilini diğer pestillerden ayıran özellik ise daha parlak ve yumuşak bir yapıda olmasıdır. Ayrıca diğer bölgelerde üretilen pestillerden farklı olarak içeriğine bal ve süt katılmakta, iç ceviz ve iç fındık daha fazla miktarda kullanılmaktadır. Süt ve dut da bu bölgeden edilmektedir.

Denetimi ise Gümüşhane İl Özel İdaresi'nin koordinatörlüğünde Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüğü ve İl Sağlık Müdürlüğü'nce oluşturulan üç kişilik komisyonca yapılır.

Gümüşhane Kömesi

Gümüşhane denince ilk gelen yöresel ürünlerden biri olan Gümüşhane Kömesi için Gümüşhane İl özel İdaresi tarafından 23.01.2004 tarihinde Türk Patent Enstitüsü'ne coğrafi tescil amacıyla başvuru yapılmış ve başvuru 11.04.2004 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak tescillenmiştir.

Coğrafi İşaret Künyesi	
Tescil No	62
Başvuru Tarihi ve No	23.01.2004-C2004/001
Resmi Gazete Yayın Tarihi ve Sayısı	11.04.2004-25181
Başvuru Sahibi	Gümüşhane İl Özel İdaresi
Coğrafi İşaretin Türü	Mahreç
Kullanım Biçimi	Markalama
Coğrafi Sınırları	Gümüşhane il ve ilçeleri (Kelkit, Köse, Kürtün, Şiran ve Torul)

Gümüşhane Kömesi'nin yapımında dut, bal, ceviz, un, şeker ve süt kullanılır. Kömenin yapımında kullanılacak iç cevizler iplere dizilir. İç cevizlerin batırıldığı karışımın hazırlanması aşamasında kullanılan dutlar yıkanır, ardından kazanlarda kaynatılıp sırası süzülür. Süzülen şıranın bir kısmı un ile çırpılmak üzere ayrılır, geri kalan şıra ise herle (pestilin sıvı hali, ana maddesi) kazanında bal ve şeker ile birlikte ısıtılır. Kaynamaya başladıktan sonra ayrılan şıra süt ile çırpılan un kazanına dökülür ve bir müddet pişirildikten sonra herle hazır hale gelir. İplere dizilmiş iç ceviz önceden hazırlanmış karışıma kurutma ortamında göre değişmekle birlikte iki tam gün ara ile en az üç defa batırılıp kurutulur.

Gümüşhane Kömesi diğer bölgelerde üretilen cevizli sucuğa benzemekle birlikte önemli farklılıklar gösterir. İpliklere dizilmiş iç cevizin batırıldığı karışımın içeriği çok farklıdır. Bu içerikte bal, süt, dut, şeker ve un bulunmaktadır. Süt ve dut da bu bölgeden el edilmektedir.

Denetimi ise Gümüşhane İl Özel İdaresi'nin koordinatörlüğünde Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İl Müdürlüğü ve İl Sağlık Müdürlüğü'nce oluşturulan üç kişilik komisyonca yapılır.

Rize Bezi (Feretiko)

Coğrafi İşaret Künyesi	
Tescil No	98
Başvuru Tarihi ve No	31.03.2005-C2005/006
Resmi Gazete Yayın Tarihi ve Sayısı	27.12.2007-26739
Başvuru Sahibi	Rize Valiliği
Coğrafi İşaretin Türü	Mahreç
Kullanım Biçimi	Markalama
Coğrafi Sınırları	Rize il sınırları

Geleneksel Rize el dokumacılığının temelini teşkil eden Feretiko için Rize Valiliği tarafından 31.03.2005 tarihinde Türk Patent Enstitüsü'ne coğrafi tescil amacıyla başvuru yapılmış ve başvuru 27.12.2007 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak tescillenmiştir.

Milattan önceki dönemlerde yöreye hakim olan İskitler tarafından Rize'ye kazandırıldığı sanılan Rize Bezi (Feretiko)'nun hammaddesi kendir ipliğidir. Orijinal rengi mat ve koyu olan kendir ipliği ağartılarak beyazlatılır. Tek kat ve bükümlü özelliğe sahip kendir ipliği günümüzde renklendirilebilmektedir.

Rize il genelinde yetiştirilen kendir bitkisi yağışlı, bölgeler, nemli iklim ve humuslu-kumlu toprağı sever. Bu özelliği ile Rize'ye uygun bir bitki olan kendir dere boylarında yetiştirilmektedir. En iyi kendir bitkisinin Rize'de yetişmesinin nedeni ise havaların yağışlı, nemli olmasıdır.

Güneşli gün sayısının 100 gün civarında gerçekleşmesi kendir bitkisi liflerinin nişastalaşmasına zaman kalmadığındandır. Bu nedenle lifler yumuşak ve incedir. İplik yapımında kullanılan bütün özellikleri kesintisiz taşımaktadır.

Kendir hasadı yapıldıktan sonra lifler ayrıştırılır. Elde edilen lifler su tokmaklarında dövülerek yumuşatıldıktan sonra yöreye ait araç ve tekniklerle iplik haline getirilir. Yapılacak ürünün çeşidine göre 45-60-90 ve 120 cm'lik kamçılı el tezgâhlarında dokunarak Rize Bezi (Feretiko) haline getirilir.

Denetimi ise Rize Kız Meslek Lisesi, Rize Halk Eğitim Merkezi, İyidere Halk Eğitim Merkezi ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü ve özel sektörcü oluşturulan beş kişilik komisyonca yapılır.

Trabzon Telkariye ve Hasırı

Osmanlı döneminden bu yana Trabzon'da yapılan Trabzon Telkariye ve Hasırı için Trabzon Kuyumcu ve Saatçiler Odası tarafından 22.09.2006 tarihinde Türk Patent Enstitüsü'ne coğrafi tescil amacıyla başvuru yapılmış ve başvuru 22.04.2007 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak tescillenmiştir.

Coğrafi İşaret Künyesi	
Tescil No	94
Başvuru Tarihi ve No	22.09.2006-C2006/028
Resmi Gazete Yayın Tarihi ve Sayısı	22.04.2007-26501
Başvuru Sahibi	Trabzon Kuyumcu ve Saatçiler Odası
Coğrafi İşaretin Türü	Mahreç
Kullanım Biçimi	Etiketleme
Coğrafi Sınırları	Trabzon ili ve ilçeleri

Altından yapılan Trabzon Altın Hasır Yüzüğü ve gümüşten yapılan Trabzon Gümüş Hasır Yüzüğü diye adlandırılan setler, bilezik, kolye (gerdanlık), küpe ve yüzükten oluşur. Yine gümüşten yapılan peçetelik, tepsi, kahve ve çay tabağı altlığı, mumluk, şekerlik ve buna benzer süs, takı ve ziynet eşyalarının tamamı Trabzon Telkariye ve Hasır olarak adlandırılır.

Trabzon Gümüş ve Altın Hasırı esas itibarıyla bir telkâriye işi olup, tamamen el işçiliği ile üretilmektedir. 22 ayar altın veya 900 ayar gümüş 31-32 mikron kalınlığında tel haline getirilir. Çekilen teller yapılacak hasır veya diğer ürünlere göre 800-100 gramlık halkalar haline getirilir. Örülecek hasırın sıra (kol) sayısına göre küçük bir rulo kağıt ya da kibrit çöpü üzerine 1-3 mm ebatlarında üçgen halkalar oluşturulur. Hasırın temelini oluşturan halkalar, kol sayısı eksi bir şekilde-

dir. Rulo kağıt ya da kibrit çöpü üzerine oluşturulan halkaların içine bir düzden bir tersten olmak üzere çiftteyle gererek ve sıkıştırarak küçük üçgen tepeler oluşturulur. Örmeye işlemi bir ters ve bir düz olmak üzere istenilen boyda hasır elde edilinceye kadar devam eder.

Hasır işlemeciliği tel halinden sonra tamamen el işçiliği ile yapılmaktadır. Trabzon'un fethinden sonra silsile yoluyla bugüne kadar gelen Trabzon Telkariye ve Hasırı kendine has şekil ve desenlerden oluşmaktadır. Trabzon Telkariye ve Hasır'ının en ayırt edici özelliği ise hasır örgü üzerine su konulduğunda altına su sızdırmamasıdır.

Denetimi ise Trabzon Halk Eğitim Merkezi, Kuyumcular Meslek Okulu ve odaca oluşturulacak üç kişilik komisyon tarafından yapılmaktadır.

Topçam Baraj Gölü

Ordu ili Mesudiye ilçesi sınırları içerisinde bulunan baraj gölü enerji amacıyla yapılmıştır. Melet Çayı üzerinde bulunan baraj sayesinde yılda 199 GWh enerji üretilmektedir.

GÜCE KÜNYESİ

İlçe Oluş Tarihi	20.05.1990
Giresun İl Merkezine Uzaklık	49 Km.
Rakım	341 metre
Nüfus (2016)	7.710 (İlçe Merkezi-3.819 / Köyler-3.921)
Yüzölçümü	351 Km²
Belediyeler/Beldeler	Güce (Merkez)
Köy Sayısı	15

Fındık Diyarı

“GÜÇE”

Güce Kaymakamı
Mustafa KÖLEOĞLU'nun
anlatımıyla

Güce

Güce ilçesi; belediye ile birlikte 15 köy ve 4 mahalleden oluşuyor. Önceleri Tirebolu'ya bağlı bir belde iken 1991 yılında bağımsız ilçe statüsüne kavuşmuştur. Nüfus olarak göç veren bir ilçedir. Merkez nüfusu 3.800 olup toplam nüfusu köylerle birlikte 8.500 civarındadır. Yurt içi ve yurt dışı göçler nedeniyle nüfusun çoğunluğu dışarıda yaşamaktadır. Başta ekonomik olmak üzere farklı sorunlar nedeniyle ilçeden dışarıya göçler yaşanmaya devam etmektedir. Yurt dışında Almanya, Fransa ve Hollanda başı çekerken; yurt içinde ise Bursa ve İstanbul göç edilen şehirler olarak göze çarpmaktadır.

Dışarıda yaşayan ve özellikle de ekonomik durumu iyi olan vatandaşlarımıza ilçelerine yatırım yapmalarını tavsiye ediyorum. Biliyorsunuz sıla-i rahim sünnettir. Yani dinde yeri vardır, eş-dost ve memleket ziyareti ibadetten kabul edilmiştir. Ölüm geldiğinde memleketimize defnedilmeyi arzularız. Bu doğal bir arzudur. Oysa memleketin cesede ihtiyacı falan yoktur. Ölüm gelmeden önce memleket için bir şeyler yapmak, memlekete bir eser bırakmak insanın gönlüne yer etmiş bir istektir. Bu yüzden gurbette olan Güceli hemşerilerimizin gönlünün sılada olduğundan yana hiç şüphe yoktur.

Şu anda çalışmaları sürdürülen ve ilçenin tanıtımına katkı sunacak olan Şaban Kalesi Projesi var. Birinci Dünya Savaşı sırasında Rus işgaline karşı verilen Harşit savunmasında önemli bir istihkâm burası. Güce ilçe merkezine 5

km uzaklıkta bulunan Şaban Kalesi'ne gidildiğinde, savaş şartlarının hale izlerine rastlamak mümkündür. Top mermileri, mermi izleri toprak kazıldığında görülebilir. Hatta mevzi kalıntıları halen mevcut durumdadır. Bu alanı, ziyarete açmak ve tarihimize ait önemli bir olayın anısını yaşatmak babında Milli Park haline dönüştürme çabası içindeyiz. Bu konuda yürüttüğümüz çalışmanın yakın gelecekte netice alacağına inanıyoruz.

Yöre ekonomisi olarak Güce'de başlıca üç üründen söz edilebilir. Karadeniz'in başlıca geçim kaynağı olan fındık birinci sıradadır. Diğer ürünler ise çay ve kivi'dir. 34.520 da alanda yılda ortalama 1.306 ton fındık üretimi yapılıyor. Fındığın verimli ve fazla olması vatandaşlarımızı mutlu etmekte, esnafımızın yüzünü güldürmektedir. Hatta Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'na olan müracaatları bile etkilemekte, azaltmaktadır. 1.840 da alanda 7156 ton çay, 163 da alanda da 45 ton kivi üretimi yapılmaktadır.

Ekonomik girdi olarak vatandaşlarımız yevmiye usulü olarak fındık bahçelerinde çalışmaktadır. Çay toplama işinde de yevmiye usulü ile çalışılmaktadır.

Önümüzdeki günlerde uygulamaya koymayı planladığımız birkaç projemiz var. İlçenin eğitim seviyesini yükseltmek ve dolaylı da olsa ekonomiye katkı sağlamak amacıyla bir yüksekokul projemiz bulunmatadır. Fizibilitenin %90'lık kısmı tamamlanmış durumda. İki sezon sonraya yetiştirmeye çalışıyoruz. Güce'nin gelişimi için büyük katkı verecek yüksekokuldaki eğitim 2 yıllık olacak ve iki bölümden oluşacaktır.

Bunun haricinde yakın bir geçmişte konut sorununu ortadan kaldırmak amacıyla TOKİ tarafından yapılan 104 daire vatandaşlarımız tarafından satın alınmıştır. Çok fazla

sayıda talebin olmasından ötürü, ikinci etap TOKİ projesi de gündemimizde yer almaktadır.

Ayrıca ilçemizi Karadeniz Sahil Yolu'na bağlayan karayolunda Karayolları Genel Müdürlüğü 10. Bölge Müdürlüğü tarafından yol genişletme, toprak işleri, sanat yapıları ve üstyapı işleri yapılması çalışmaları devam etmektedir.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfımız ile İlçe Milli Eğitim Müdürlüğümüz işbirliğinde 100 kişilik kız öğrenci yurdu projemiz Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Fon Kuruluna sunulmuş olup, kaynak tahsis aşamasındadır.

Yine Belediyemizin programında olan düğün salonu ve misafirhane projemizin önümüzdeki günlerde temeli atılacaktır.

Diğer taraftan yer tespiti yaptığımız bir devlet hastanesi projemiz ile ilgili çalışmalarımız da devam etmektedir.

Çaloba Yaylası

Tarihçe

İlçe adının kaynağı İslamiyet öncesinde bölgeye gelen bir Türk topluluğuna dayandırılmakla birlikte bu dönemin tarihine ait özel ve detaylı bilgilere henüz rastlanabilmiş değildir. Genel olarak tarihte Tirebolu içinde mütalaa edildiği için Güce'nin tarihi serüvenini de Tirebolu tarihi içinde aramak gerekir.

Güce ilçesini de kapsayan coğrafyanın fethi, iskânı ve İslamlaşma süreci Çepni Türkleri eliyle gerçekleşmiştir. Yukarı Kelkit Havzası'nda yerleşik durumdaki Çepnilerin sosyal yaşamlarına uygun yeni yurt arayışlarının bir sonucu olarak 14. yüzyılın ortalarından itibaren Harşit Vadisi'ni takiben bölgeye gelerek yerleşmeye başladıkları artık bilinen bir konudur. Bu süreçte Melik Ahmed Bey, oğlu Melik Mehmed Bey, Eşter Bey, Özlemiş Bey ve Yar Ali Bey gibi Çepni ileri gelenlerinin gayretleri dikkat çeker. Söz konusu beylerin fetih faaliyetinden sonra kurulan köy yerleşmeleri arasında bugünkü Güce ilçesine tekabül eden bölge de vardır. Bütünyle Türklerin iskân alanı olan bu çevrenin sos-

yal durumuna ışık tutan ilk kayıtlara, Trabzon'un fethinden sonra hazırlanan tahrir defterlerinde yer verilmiştir.

1486 tarihinde yazımı tamamlanan tahrir defterinde Güce ilçesini de kapsayacak şekilde sekiz köyden oluşan Alahnas nahiyesi bir idari/mali ünite olarak teşkil edilmiştir. Çepnilerin yerleştiği sahada oluşturulan yedi nahiyeden biri olan Alahnas nahiyesine bağlı köyler Alapelit, Arageriş, Baş, Çukur, Çeğel, İlit, Kuz, Alahnas ve Karaçukur şeklinde ifade edilmiştir. Ancak ilerleyen yıllarda bu bölge Tirebolu kazası içinde mütalaa edilmiştir. Osmanlı tarihi boyunca ve hatta Cumhuriyetin ilanından sonra da bölge Tirebolu ilçesine bağlı kalmıştır.

1975 yılında Güce, Giyimli, Kemaliye ve Tevekli köylerinin birleşmesiyle birlikte Tirebolu'ya bağlı bir belde olan Güce, 20.05.1990 tarih ve 3644 sayılı kanunla, Giresun'un bir ilçesi olmuştur. Bu kanun, 5 Ağustos 1991 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

İlçe Merkezi

Güce Adının Kökeni

Türkçe bir kavram olan “Güce”, sözlükte “kırılmış buğday, yarılmış mısır ve burçak” anlamlarına gelmektedir. Bazı mahalli araştırmalarda bu kelime küçük anlamında “küçe” kavramıyla ilişkili görülmüştür. Yine buraya gelip yerleşen “Güceveroğulları”nın ilçeye ilham kaynağı olduğunu savunanlar da vardır. 1835 tarihli nüfus defterinde bu sülalenin adına yer verilmiştir. Son yıllarda Karadeniz Bölgesi Türk tarihi konusunda yapılan akademik çalışmalarda bu ismin esasında İslam öncesi Türk kavimlerinin bölgedeki iskânına işaret ettiğine dair önemli bulgulara ulaşılmıştır. Buna göre Dereli ilçesine bağlı Gücese köyü ile Kızıлтаş köyünün Göcü Mahallesi de İslamiyet öncesinde Karadeniz Bölgesi’ne yerleşen Turanî kavimlerden biri olarak Küçelilerin varlığına işaret etmektedir. Karlukların bir kolu olan Küçeli oymağının yerleşmesiyle buraya Güce denildiği sonucuna varılmıştır.

Nüfus ve İdari Yapı

İlçenin nüfusu, 2015 yılı nüfus sayımına göre 7.740’dır. Bunun 3.913’ü kadın, 3.827’si erkektir. İlçenin km²’ye düşen kişi sayısı 22’dır.

15 köyü (Akpınar, Boncukçukur, Dayıcık, Düzçukur, Ergenekon, Fındıklı, Fırınlı, Gürağaç, İlit, Kuluncak, Örnekköy, Sarıyar, Soğukpınar, Tekkeköy, Yukarıboynuyoğun) ve ilçe merkezinde 3 mahalle (Kemaliye, Tevekli, Giyimli) mevcuttur.

Köylerin içinde rakımı en yüksek köy 950 metre ile Sarıyar olup, ilçe merkezine en uzak köy ise 46 km ile Tekkeköy’dür.

Coğrafi Yapı, Bitki Örtüsü ve İklim

40° 53' Kuzey enlemleri ile 38° 48' Doğu boylamları arasında yer alan Güce ilçesi 341 m. rakımdadır. Kuzeyinde Tirebolu ilçesi, doğusunda Tirebolu ve Doğankent ilçeleri, batısında Espiye ilçesi, güneyinde Gümüşhane ili Kürtün ilçesi ile çevrilidir. Dağlar kuzeyden güneye doğru yamaçlar oluşturarak yükselirken Gelevera, Karaovacık ve Karadoğa Dereleri ile kollarının kestiği derin dar tabanlı vadi şekillerini oluşturur.

351 km²'lik yüzölçümüne sahip Güce, Doğu Karadeniz Dağlarının batıya doğru uzantısı olan Giresun Dağlarında yer alan Ciritlik tepesi (2.120 m.), Çaldağı, Alitepe, Pehlivatepe, Şihtepe, Cıvıltepe, Gürcütepe, Hambartepe gibi yüksek tepeler mevcuttur.

Giresun ile Gümüşhane sınırında bulunan Akılbaba dağından doğan Gelevera, Karaovacık ve Karadoğa dereleri il-

çenin başlıca akarsularıdır.

Güce, Karadeniz iklim kuşağı içerisinde yer alması dolayısıyla, ilçede ılıman bir iklim hüküm sürmektedir. İlçenin yıllık ortalama sıcaklığı 12,9 derecedir. Yıllık yağış miktarı 878 mm olup, 42 mm yağışla Temmuz ayı yılın en kurak ayıdır.

Her mevsimin bol yağışlı olması nedeniyle ilçe toprakları bitki örtüsü yönünden zengindir. Belli başlı ağaç türleri arasında kestane, kızılmeşe, kayın, göknar, sarıçam ve ladindir.

İlçenin toprak yapısı alt kesimler kırmızı sarı podzolik, yukarılara çıktıkça gri kahverengi podzolik, yayla kesimlerinde de yüksek dağ çayır toprakları mevcuttur.

Eğitim, Sağlık ve Sosyal Durum

İlçede eğitim ve öğretim hizmetleri 1 anaokulu, 10 ilkokul, 5 ortaokul ve 2 lise ile verilmektedir. Toplam 86 dersliği bulunan bu okullarda 111 öğretmen görev yapmakta olup, 1.331 öğrenci eğitim almaktadır. Ayrıca Güce Halk Eğitim Merkezi ile eğitime katkı yapılmaktadır.

İlçe merkezinde 1 tane Toplum Sağlığı Merkezi hizmet vermekte olup, bu merkeze bağlı 1 adet Aile Sağlığı Merkezi bulunmaktadır.

Ulaşım

İlçemiz Giresun-Trabzon sahil yolundan 14 km içeride olup, Espiye ilçesine 18 km, Tirebolu ilçesine 21 km, Giresun il merkezine 49 km, Ordu-Giresun Havalimanına 78,5 km uzaklıktadır.

Tarım, Hayvancılık ve Ekonomik Durum

İlçenin 2015 yılı TÜİK tarafından yayınlanan tarım alanları verilerine göre tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin ekilen alanı 1.471 dekar, sebze bahçeleri alanı 202 dekar, meyveler, içecek ve baharat bitkilerinin alanı 36.523 dekar olup, toplam tarım alanı 38.196 dekadır. Yine 2014 yılı TÜİK verilerine göre toplam traktör sayısı 25'dir.

İlçenin genel geçim kaynağı fındık ve çaydır. İlçede bulunan çay fabrikası ile istihdama katkı sağlanmaktadır.

Kültür ve Turizm

İlçenin en önemli turistik mekanı Şaban Kalesi'dir. Tarihte çok önemli olaylara tanık olmuş Şaban Kalesi'nin Osmanlı-Rus savaşı döneminde, yöreye hakim bir tepe olmasından dolayı da, gözcü kalesi ve karakol olarak kullanıldığı da bilinmektedir..

Puslu Çağlayanı

İtçe Merkezi

Şaban Kalesi

Kemaliye Mahallesi

Toplukonak Baraj Gölü

Giresun ili Şebinkarahisar ilçesi sınırları içerisinde bulunan sulama amacıyla yapılmıştır. Alucra çayı üzerinde bulunan baraj sayesinde 148 hektarlık alan sulanmaktadır.

Orta Asya'dan
Günümüze Gelen
El Emeği Göz Nuru
Dokumacılık

“Zilli Kilim”

Mehrali CAN / Kelkit Halk Eğitim Merkezi Müdürü

Kelkit'i geleceğe taşıyacak yerel bir değer olarak gördüğümüz “Zilli Kilim”in geçmişi Orta Asya Türklerine kadar dayanmaktadır. “Zilli” kelimesi, Farsça “kilim” demek olan ‘Zilu’ kelimesinden gelmiştir. Bu kelime, Türkçe'ye “zili” veya “zilli” diye geçmiştir. Eski Türklerde halı, cecim, keçe, şili, zili adlarıyla kullanılmaktaydı. Selçuklu Türklerinin de bu bölge üzerinde zilli kilim dokudukları rivayet edilir. “Zilli Kilim” dokuyan ve bu adı veren tek yer Kelkit'tir. Başka hiçbir yerde aynı adla bu kilime rastlanmamaktadır.

Bu kilimin en büyük özelliği, kök boyalarından elde edilen renklerinin solmamasıdır. Tamamen eğirilmiş koyun yününden ve 40'a yakın desen kullanılarak yapılan zilli kilim, “kemk” denilen tezgahlarda dokunmaktadır. Yaklaşık 6 m²'lik bir zilli kilim, 8-10 kg. yün kullanılarak 3 kişi tarafından ev dışı zamanlarda yaklaşık bir ayda dokunabilmektedir.

İsteğe bağlı olarak natürel ve pastel renkler kök boyalarından elde edilmekte, kimyasal boyalar kesinlikle kullanılmamaktadır. Kilimlerin renkleri asla akmaz, bozulmaz ve ilk günkü parlaklığını, canlılığını muhafaza eder. İpler ipleri tamamen el eğirmesi olup kesinlikle fabrika ipi kullanılmaz. Dokumalar tek taraflıdır ve tek yüz kullanılır. Motifler ise kabartmalıdır. Boya olarak kullanılan köklerin tümü doğal bitkilerden elde edilir. Bu köklerin bir kısmı yöremize ait bitkilerden elde edilirken bir kısmı ise çevre il ve ilçelerden temin edilmektedir.

Yöremizde kullanılan kilim motifleriye şunlardır: Karallılar büyükler, aynalı perler, elmalar, yaslamalar, eğri zincir, tırmık dişleri, boncuklu gözler, küçük perler, kıvrımlar, tavşan tabanı, koç boynuzu, kurbağacık ve zincir. Yukarıda adı geçen kilimin motiflerini işlemek üzere hazırlanmış olan renkli ipliklerin elde edilişinde kullanılan kök boyalarının isimleri de şunlardır: Lahana (Evelik), sütleyeni (sarı-yeşil), papatya, ada çayı, nar ağacı, nane, soğan (kırmızı), ayva yaprağı (sarı), meşe, mazi (kahverengi-siyah). Kök boya bitkileri ise şunlardır: Böğürtlen, fındık kabuğu, hayıt, civit otu, incir çiçeği, sığır kuyruğu, kara yemiş, kara lahana, ceviz ağacı, kızamık kökü, kestane, erguvan, selvi dalı, kekik otu, muhabbet çiçeği, asma, muşmula, meyan kökü, mürvet ağacı, eğrelti otu, okalıptüs, ekşi

elma, kuşburnu, çalı fundası, hava civa ve çoban üzümüdür.

93

Bu kilimin dokuyucuları giderek azalmaktadır. Köylerimizde çok az sayıda kadınıımız bu kilimin dokumasını bilmektedir. Mesela Balıklı köyünde zilli kilim yapan kadınlarımız vardır.

Halk eğitim aracılığıyla zilli kilim eğitimleri vermekteyiz. Kaymakamlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Köylere Hizmet Götürme Birliği tarafından yapılan projelerle zilli kilimi canlandırmaya çalışıyoruz. Kursiyerlerimiz dokudukları kilimler ile hem bu değerini canlı kalmasını sağlıyorlar hem de ürünlerini satarak aile bütçelerine katkı sağlıyorlar.

Projemiz sayesinde hem yurt dışından hem de ülkemizin değişik yörelerinden bu dokunan kilimlere talep gün geçtikçe artmaktadır. Merkezinde bulunan satış ofisi sayesinde isteyen vatandaş ve misafirlerimiz bu değere sahip olabilmektedir.

Vildan YÜKSEL-Usta Öğretici

Öğrenci olarak başladığım zilli kilim dokumacılığında girdiğim sınavda başarılı olarak usta öğretici oldum. Bu değeri bildiğim ve öğretebildiğim için çok mutluyum. Kilimlerimizi %100 yün iplikten ve %100 kök boyadan hazırlamaktayız. Tek yön dokuma ile küçük ve büyük boyutlarda kilimler, yastıklar, seccadeler, çantalar, bayraklar, araba takımları hazırlamaktayız.

Hazırlanan ürünlerin göze hitap edebilmesi için ürünleri hazırlarken genellikle kırmızı ve yeşil gibi parlak renkleri kullanıyoruz. Zilli Kilim Kelkit'te çeşitli ebatlarda üretilmesine rağmen, seccade ve heybe tipleri çok kıymetli ve nadirdir. Zilli Kilim dokumacılığı, heybe, yastık, yolluk, duvar süsleri, nazarlık, isimlik ve seccade olarak çeşitli tiplerde üretilmektedir.

Bu işi ustalık derecesinde bilen bir kişi günde 1 m. eninde, 15 cm. uzunluğunda dokuma yapabilmektedir. Oldukça meşakkatli bir iş olan bu dokumacılık ortaya çıkan ürünün değeri ve önemi düşünüldüğünde mutlulukla yapılmaktadır.

Ayrıca eskiden çuval olarak dokunan zilli kilim motifleri, günümüzde sanatsal değere haizdir. Dokumalarda zemin rengi genellikle koyu tercih edilmektedir. Bütün renklerde kök boya kullanılmaktadır.

Şavşat Belediye Başkanı
Ahmet Sinan Öztürk Cittaslow
kapsamında yaptıkları çalışmaları
bizlerle paylaştı

Doğu Karadeniz'in en güzel ilçelerinden birisi de "Cittaslow" markalı Şavşat ilçesidir. "Sakin Şehir" anlamına gelen bu unvan, ilçemize 2015 yılının Haziran ayında İtalya'nın Milano kentinde yapılan genel kurul toplantısında verilmiştir.

Şavşat, Ordu'nun Perşembe ilçesinden sonra Doğu Karadeniz bölgesinde bu unvana sahip olan ikinci ilçedir.

Bir birlik olan "Cittaslow", 1999 yılında İtalya'nın Milano kentinde kurulmuştur. Bu birliğin amacı, ilçelerin kendilerine has özellikleri muhafaza edebilmeleridir. Bunu sağlamak için de 70 tane kriter bulunmaktadır. Şavşat olarak bu kriterlerin yaklaşık %80-90'ını yerine getirmiş durumdayız. Belediye imkanlarıyla yaptığımız seyrat rasları eksikliklerimiz arasındaydı. Ayrıca yapmayı planladığımız diğer bir eksikliğimiz de bisiklet yollarıdır.

Mahalli bir idari olarak vatandaş ve misafirlerimize yöresel mimari, kültür ve yemeklerle sürdürülebilir bir yaşam sağlamaya çalışıyoruz. Bundan sonraki hedefimiz, "Cittaslow" yolunda yapılacak çalışmaları etkin bir biçimde yürütebilmektir. Gerek yöresel mimaride; gerekse yöresel kültür, eğlence ve yemekler hususunda "Cittaslow" kriterlerine uygun olarak sürdürülebilecek bir yaşamı belediye olarak arzu etmekteyiz.

Yine ilçemiz merkezine yaklaşık 3 km. uzaklıkta bulunan ve tamamen yöresel mimariyle yapılmış olan "Şavşat Evi" de bölgemize gelen misafirlere yöresel lezzetlerin sunulduğu bir mekan haline getirilmiştir.

Dünyada 208 adet Cittaslow ünvanlı ilçe bulunurken ülkemizde bu sayı 11'dir. Altı aylık bir çalışma neticesinde DOKA'nın da katkılarıyla bu ünvanı elde ettik.

Elmalı Köyü

97

Şavşat Yaşlılar Yurdu

Bu kapsamda, öncelikle hayırsever bir kadınıımız tarafından, kadınlarımızın da üretime katılması amacıyla, ilçemize bir bina kazandırılmıştır. Bu binada, kadınlarımız tarafından yöremizde yetişen meyve ve sebzeler kurutulmaktadır. Böylece ilçemizin yöresel lezzetleri değerlendirilip tanıtılırken aynı zamanda kadınlarımız aile bütçelerine katkı sağlamış olmaktadır.

Rutav Gölü

“Cittaslow” markasına sahip olan Şavşat, ülkemizin yanı sıra dünyada da daha tanınır hale gelmiştir.

Bu da Şavşat’ın zamanla turizm alanında daha da gelişiyeğini göstermektedir.

Şavşat Evi ve Civarı

100

www.doka.it

Torul Baraj Gölü

Gümüşhane ili Torul ilçesi sınırları içerisinde bulunan baraj gölü enerji amacıyla yapılmıştır.
Harşit Çayı üzerinde bulunan baraj sayesinde yılda 322 GWh enerji üretilmektedir.

Doğu Karadeniz Bölgesinde Destinasyon Pazarlama Stratejileri Üzerine Bir Uygulama

Zübeyde Hanım ALTUN İPEK

Bir sektör olarak turizm, hizmet sektörünün bir alt dalı ve aynı zamanda kendine has özellikleri ile hizmet ve mal pazarlamasından apayrı bir yapıya sahiptir. Her sektörde olduğu gibi turizm sektörünün de büyümesi doğru stratejiler ile turizm ürünlerinin pazarlanabilmesine bağlıdır. Turizm pazarlaması, bir ülkeyi ve onun turistik ürünlerini ihtiyaç, istek, arzu ve beklentilerine uygun olarak turistleri tatmin edecek biçimde üretilip fiyatlandırılması, dağıtılması, tutundurulması ve konumlandırılması ile ilgili ilişki ve faaliyetlerin sistematik bir bütünlük içinde yürütülmesi olarak tanımlanabilir (İslamoğlu, 2010: 21).

Bacasız fabrika olarak adlandırılan turizm sektörü ülke imajı ve ülke geliri açısından önemli ve kurtarıcı bir etmen olarak görülmektedir. Sektör kendi içindeki yardımcı ve tamamlayıcı etmenleri ile diğer sektörleri de tetiklemekte ve ekonomik bir döngü yaratmaktadır. Sektörün kırsalda işgücü ve ekonomik getiri yaratma potansiyeli düşülürse kırsal kalkınma ve bölgesel gelişmişlik farklarına

da olumlu katkıların olduğu açıktır. Uzun zaman deniz-kum-güneş üçlemesinin hakim olduğu turizm sektörü artık alternatif kaynakların değerlendirildiği, kırsal kalkınmanın sağlandığı, bölgesel kalkınma farklılıklarına olumlu katkının sağlandığı ve kitle turizminin etkinliğini yitirdiği bir konuma doğru gitmektedir. Son yıllarda özellikle doğa temelli alternatif turizmin ön planda olduğu görülmektedir. Yöreye özgü kaynakların değerlendirilebildiği ve turizmin dört mevsime yayılmasını sağlayabilecek alternatif ve doğa temelli sürdürülebilir turizmin çeşitlerinin geliştirilmesi şüphesiz tüm açılardan birçok sektörü tetikleyecektir. Ancak bu alanda yapılacakların ve temelinde doğa olan her türlü girişimin planlı, profesyonelce, özüne uygun ve doğayı koruyacak önlemler alınarak doğa ve kültür temelli kaynakların yok edilmesini engelleyip sürdürülebilirliğinin sağlandığı bir temelde geliştirilmesi şarttır.

Bacasız fabrika olarak adlandırılan turizm sektörü ülke imajı ve ülke geliri açısından önemli ve kurtarıcı bir etmen olarak görülmektedir. Sektör kendi içindeki yardımcı ve tamamlayıcı etmenleri ile diğer sektörleri de tetiklemekte ve ekonomik bir döngü yaratmaktadır.

Çat Köyü Çamlıhemşin /Rize

“Turizm Bölgesi” olarak ifade edebileceğimiz destinasyon, turistler tarafından sahip olduğu özellikler sayesinde çekici görülerek ziyaret edilen coğrafik olarak sınırları belirlenmiş bir alanı ifade eder. Burada kilit noktanın turistlere çekici gelmesi olduğunu söyleyebiliriz. Dolayısı ile coğrafik bir alanda kaynakların doğru tespit edilip doğru stratejiler ile pazarlanması bu coğrafik alanı turistler tarafından tercih edilen çekici bir turizm destinasyonu yapabilecektir.

Rekabetin çok yoğun olduğu günümüzde turizm sektöründe başarılı olabilmek, yöreye özgü ürünler ile güçlü bir kimlik geliştirmek ve bunu o destinasyonun markası haline getirebilmeyi gerektirmektedir. Destinasyonun olumlu ve ilgi çekici özelliklerine dayanarak yaratılacak marka kimliği ve marka imajı ileriki aşamada destinasyon markasını oluşturmaktadır. Yaratılacak destinasyon markası o destinasyonu diğer destinasyonlardan ayıran ve turistler tara-

findan tercih edilmesini sağlayan başarının bir etmeni olacaktır. Bu da ancak bir turizm destinasyonunun kendine has özellikleri kullanılarak yaratılan imajın uzun dönemde konumlandırma çalışmaları ile bir marka haline getirilebilmesi ile mümkün olabilecektir. Bunlar ise destinasyon pazarlama stratejileri belirlenirken dikkate alınacak ana unsurlardır.

Turizmin önemi, son yıllarda meydana gelen alternatif turizme doğru kayışı ve içinde bulunduğumuz Doğu Karadeniz Bölgesinin kendine has özelliklerine binaen Karadeniz Teknik Üniversitesi İşletme Anabilim Dalı Pazarlama Bilim Dalı'nda yaptığım yüksek lisans tez konum "Turizm Destinasyonları İçin Pazarlama Stratejileri: Doğu Karadeniz Bölgesinde Destinasyon Pazarlama Stratejileri Üzerine Bir Uygulama" şeklinde belirlenmiştir. Yüksek lisans tezinin uygulama bölümünde Doğu Karadeniz Bölgesi'nde faaliyette bulunan turizm işletmelerinin destinasyon pazarlama stratejilerini nasıl ve ne yönde belirlediklerini ortaya koymak için bir anket uygulanmıştır. Bölgenin en fazla turist çeken ili olan Trabzon ilinin bölgeyi temsil ettiği kabul edilerek anket uygulaması bu ilde gerçekleştirilmiştir. Pilot bölge olarak seçilen ilde faaliyette bulunan TÜRSAB'a kayıtlı turizm acenteleri ile üç yıldız ve üstü konaklama işletmeleri olmak üzere toplamda 134 firma belirlenmiştir. Ancak iletişime geçilen firmalardan 69 turizm acentesi ile 37 otele yani toplamda 106 firmaya anket çalışması uygulanabilmiştir.

Aşağıda Tablo 1'da verildiği üzere ankete katılanların %28,3 (30 kişi)'ü kadın, %71,7 (76 kişi)'si erkektir. Buradan sektörde daha çok erkek çalışanların üst düzey görevlerde bulunduğu sonucuna varabiliriz. Ankete katılanların yaş grubuna göre dağılımı incelendiğinde %39,6 ile 31-40 yaş grubu, %28,3 ile 41-50 yaş grubu ve %26,4 ile 30 yaş ve altı ağırlıkta çalışan yaş grubu olduğu tespit edilmiştir.

Ankete katılanların %37,7'si 1-5 yıldır bu sektörde olduğunu, sadece %3,8'i ise 31 ve üstü yıldır bu sektörde olduğunu belirtmiştir. Buradan sektörün yeni olduğu, son yıllarda firma ve çalışan sayısında artma olduğu ve tecrübe eksikliğinin olduğu sonucuna varabiliriz.

Değerlendirme	Değişken	Uygulama Sayısı	Yüzde
Cinsiyet	kadın	30	28,30
	erkek	76	71,70
Yaş	30 ve altı	28	26,42
	31-40	42	39,62
	41-50	30	28,30
	51-60	5	4,72
	61 ve üstü	1	0,94
	Ortaokul	2	1,89
Eğitim Durumu	Lise	32	30,19
	Ön Lisans	3	2,83
	Lisans	66	62,26
	Yüksek Lisans	3	2,83
Turizm Sektöründe Çalışma Süresi	1-5	40	37,74
	6-10	24	22,64
	11-20	27	25,47
	21-30	11	10,38
	31 ve üstü	4	3,77
Görev	Firma sahibi	16	15,09
	Genel müdür	21	19,81
	Müdür	35	33,02
	Yönetici	4	3,77
	Müdür ve Yönetici Yardımcısı	5	4,72
	Orta Düzey Yönetici	25	23,58
	Toplam	106	100,00

Tablo 1: Demografik Özellikler

Ankete katılan firmalara bünyelerinde ayrı bir pazarlama birimi olup olmadığı sorusu yöneltilmiş ve yaklaşık %70'inin bünyelerinde ayrı bir pazarlama birimi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bünyelerinde ayrı bir pazarlama birimi olanlar ile olmayanların pazarlama stratejilerine yaklaşımının farklılık gösterdiği gözlenmiştir.

Sektörde faaliyette bulunan firmaların pazarlama stratejilerini belirleyemeye yönelik ifadelerden “İşletme kurulmadan önce pazar araştırması yapılmasına ve pazarlama stratejisini belirlenmesi gerek vardır” ifadesine görüşülen 106 firmadan sadece 3'ü katılmadığını ifade etmiştir.

İşletme kurulmadan önce yapılacak pazarlama araştırmasında “ürün karlılığının araştırılması” fikri karşısında kararsız kalanların oranı anketin en yüksek kararsız kalınan yedi ifadesinden biri olmuştur. Ürün karlılığının pazara girmeden önce araştırılması gerektiği fikrinde kararsız olanlar ile bu tür bir araştırmayı gereksiz bulanların toplam oranı yaklaşık %40 olmuştur. Bir işletmenin devamlılığının temellerinden birini oluşturacak ürün karlılığının piyasaya girmeden önce araştırılmasını gerekli görmeyen kesimin yüksekliği düşündürücüdür.

Uzungöl / Çaykara- Trabzon

Fiyat politikasına yönelik oluşturulan ifadelerle verilen cevaplara baktığımızda ise öncelikle sektördeki firmaların yerli ve yabancı turistlere farklı fiyat uygulamasından ziyade müşteri gruplayarak yapılacak farklı fiyat uygulamasına daha sıcak baktıkları sonucuna ulaşabiliriz. Aynı ürünün farklı fiyatlar ile satılması anlamına gelen fiyat farklılaştırmasına da yine sektörün büyük kesiminin katılmadığı görülmüştür. Ankette dikkat çeken bir nokta da bünyesinde ayrı bir pazarlama birimi olduğunu belirtenlerin fiyat farklılaştırması stratejisine genel olarak daha sıcak baktıklarıdır. Fiyat indirimine gitmenin de firmalar tarafından çok tercih edilmediği yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür. Fiyat indirim stratejisine sıcak bakmayanların da firma sahibi, genel müdür ve müdür gibi üst kademelerdekilerin olduğu gözlenmiştir.

Ankette rakiplerin uygulamalarının, stratejilerinin ve piyasadaki durumlarının takip edilmesi ve araştırılmasına yönelik hazırlanan ifadelerle alınan cevaplara göre bölgede turizm piyasanın yarısının rakip araştırmasına ve rakipleri izlemeye yönelik herhangi bir eğilimde olmadıkları görülmüştür. Halbuki günümüzün globalleşen koşullarında arzın çok, talep sahiplerinin elinde çokça seçenek olduğu ko-

şullarda piyasada fark yaratabilmek ve rakiplerin arasından sıyrılabilmek için rakiplerin muhakkak takip edilmesi ve analiz edilmesi gerekmektedir.

Müşterilere sunulacak hizmetle ilgili ifadelerle verilen cevaplardan anlaşılabileceği üzere sektördeki firmaların çoğunluğunun müşterilere sunulacak hizmetin pazar araştırması yapılarak, uzman kişilere danışarak ve müşterilerin istek ile şikayetlerine göre belirlenmesi yönünde görüşe sahip oldukları görülmüştür. Bu sonucun sektöre ne kadar yansıdığı ayrı bir araştırma konusudur.

Bölge için oluşturulacak sloganlar konusunda yüksek kararsızlık oranları gözlenmiştir. Genel olarak “Yeşille Buluşma” ve “Denizin Yeşille Kucaklaşması” sloganlarına katılım olmuşken, “Endemik Yelpaze” ile “Eko turizmin Adresi” sloganlarına katılım oranı düşük kalmıştır. Bu sonuca ulaşılmasında endemik ve eko turizm kelimelerinin anlam olarak bilinmediği ya da bu ifadelerin piyasada anlaşılmayacağına düşünüldüğü gözlenmiştir. Sektörde markalaşma çalışmalarının yanında slogan oluşturulmasına yönelik de çalışmalar yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Ankette yer alan pazarlama stratejilerinin belirlenmesinde kamunun önyak olacağı alanlara yönelik geliştirilen ifadelerden anlaşıldığı üzere devletin daha çok pazarlama stratejisi belirlemesi, yol gösterici olup her bir bölge için ayrı pazarlama stratejileri belirlemesi ve mali destek sağlaması yönünde görüşün hakim olduğu ortaya çıkmıştır.

Sektörde ortak hareket edilmesi yönündeki görüşleri ölçebilmek için hazırlanan ifadelerden biri sektörde ortak pazarlama stratejileri geliştirilmesi gerektiği yönünde olmuştur. Bu ifadeye %81 gibi yüksek bir katılım oranı gerçekleşmiştir. Benzer olarak “Bir destinasyon için fiyat-

lar aynı iş kolundaki firmalar tarafından belirlenmelidir” ifadesine ise katılım oranı %64 olurken katılmayan kesim serbest piyasaya aykırı olduğu gerekçesini göstermiştir. Genel olarak Trabzon ilinde ortak hareket edilmesi ya da kümelenme gibi oluşumların uygulanmadığı bilinmektedir. Bu sebeple bu iki ifadeye katılım oranının yüksek olması anketin ilginç bir sonucudur. Yine de bu şekilde ortak hareket edilecek alanlar geliştirilecekse muhakkak bir üst kuruluş bünyesinde yapılmasının daha sağlıklı sonuçlar doğuracağı düşünülmektedir.

Bölgede son yıllarda tartışmalı bir konu olan ve her geçen gün sayısı artan Arap turistlerin sektörde nasıl karşılandığına yönelik geliştirilen “Bölgeye daha fazla Arap turistin gelmesi sağlanmalıdır” ifadesine katılım oranı Şekil 1’de görüldüğü üzere yaklaşık %68 olmuştur. Üst kademelerde çalışanların ağırlıklı olarak bölgeye daha fazla Arap turistin gelmesi yönünde görüşe sahip olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca alt kademelere doğru gidildikçe kararsızlık oranının arttığı anlaşılmıştır. Kararsız kesim ile bu ifadeye katılmayan kesimin gerekçesi Arap turistlerin alışkanlıkları ile bölge turizminin tek ayaküstüne kurulmasının sakıncalarının mevcudiyeti ve bunun örneklerinin var olmasından ileri geldiği izlenimi edinilmiştir. Ancak “Her türden turist çekmek için pazarlama stratejileri geliştirilmelidir” ifadesi ise anketin en yüksek katılımlarından biri olarak yaklaşık %96’lık bir oranda katılım almıştır. Sektörde bölgede sürdürülebilir bir turizm için tek tip turist yerine her türden turist çekme üzerine stratejilerin geliştirilmesi gerektiği bilinmektedir. Ancak bu yönde girişimde bulunan firma sayısı anket uygulaması esnasında edinilen izlenimlerden anlaşıldığı üzere iki veya üç firmayı geçmemektedir.

Süleymaniye / Gümüşhane

Haçkalı Baba Yaylası / Düzköy / Trabzon

Bölgenin en önemli sorunlarından biri de kalış sürelerinin kısalığı ile turizm sezonunun yaz mevsimine denk gelen dönemde yaklaşık 2-3 aylık bir sürede olmasıdır. Kalış sürelerinin uzatılması ve turizm sezonunun dört mevsime yayılabilmesi için ancak ve ancak turistlere sunulacak hizmet ve ürün çeşitliliğinin artırılması gerekliliği söz konusudur. Sektörde bu yöndeki kanıyı öğrenmek için geliştirilen pazarlama stratejisi ifadesi “Bölgede turistik ürün çeşitliliği yetersizdir” şeklinde olmuştur. Bu ifadeye katılım oranı %76 olmuşken yaklaşık %20’lik bir kesim bu ifadeye katılmadığını dolayısı ile bölgede turistik ürün çeşitliliğini yeterli bulunduğunu ifade etmiştir.

Genel olarak da firma sahibi, genel müdür ve müdür pozisyonlarında yani firma stratejisi belirleyenlerin turistik ürünleri yetersiz bulduğu gözlenmiştir. Bununla birlikte genel olarak kongre, sağlık, yayla turizmi ve eko turizmin geliştirilmesi stratejilerine yüksek katılım olduğu gözlenmiş-

tir. Yine burada dikkat çeken bir nokta bünyelerinde aynı bir pazarlama birimi olduğunu belirtenlerin eko turizmin geliştirilmesi fikrine daha sıcak bakmakta olduklarıdır. Ancak tüm bu sonuçların uygulamada yani bölgede turizmin çeşitlendirilmesine yönelik girişimlere ne kadar yansıdığı ayrı bir tartışma konusudur.

Sektördeki işletmelerin eksikliklerini görüp görmediklerine yönelik geliştirilen ifadelerden biri de tanıtıma her yıl bütçe ayırıp ayırmadıkları yönünde olmuştur. İşletmelerin sadece %11’i tanıtıma yeterli bütçe ayırmadıklarını ifade etmiştir. Tanıtımın hangi araçlar kullanılarak yapılması gerektiğine yönelik hazırlanan ifadeler sonucunda da sektörün tüm tanıtım araçlarına aynı yönde sıcak baktığı ancak sponsorluk aracına ise yüksek oranda kararsız kaldıkları görülmüştür. Yine de uygulama sırasında alınan yorumlardan piyasanın ve hedef kitlenin özelliklerine göre tercih yapıldığı da anlaşılmaktadır.

Elevit Yaylası / Çamlıhemşin / Rize

Kurum pazarlama faaliyetlerini yeterli bulanların oranını ise %50’de kalmıştır. Pazarlama faaliyetlerini artırmaları gerektiğini düşünenlerin oranının yaklaşık %50 olması ayrıca ankete katılanların % 37,7’sinin 1-5 yıldır bu sektörde olduklarını belirtmeleri gelişmekte olan tecrübesiz bir sektöre işaret etmektedir. Bu sebeple pazarlama faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik yapılacak girişimlerin sektörde karşılık bulacağı düşünülmektedir.

Turizm sektöründe başarıda markanın önemine binaen “Bölgeye özgü bir marka yaratılması önemlidir” ifadesi anketin en yüksek katılım alan ifadelerinden biri olmuştur. Yine bu paralelde geliştirilen anketin en önemli ifadelerin-

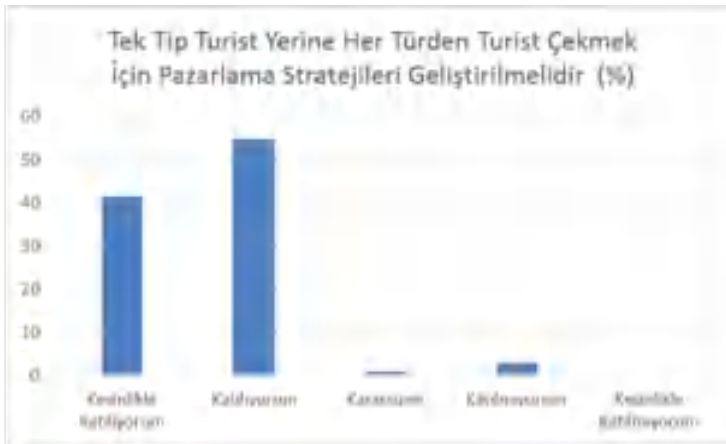
den biri de “Doğu Karadeniz Bölgesi markalaşmış bir destinasyondur” ifadesi olmuştur. Şekil 2’de görüldüğü üzere sektörün yaklaşık %66’lık bir kesimi bu ifadeye katıldığını belirtmiştir. Katılmayan ya da kararsız kalan kesimin gerekçeleri genellikle markalaşma yolunda ilerlendiği, markalaşmış ancak içinin boş olduğu ya da alınacak daha çok yol olduğu yönünde olmuştur. Dolayısıyla sektörün büyük bir kesiminin bölgeyi markalaşmış olarak görmesi markalaşmaya yönelik çalışmalar yapmayacakları izlenimi uyandırmaktadır. Sektörde markalaşma bilincinin geliştirilmesi ve markalaşmaya yönelik faaliyetlerde bulunulmasına ihtiyaç olduğu düşünülmektedir.

Şekil 1: Doğu Karadeniz Bölgesine Daha Fazla Arap Turistin Gelmesi Sağlanmalıdır

Şekil 2: Doğu Karadeniz Bölgesi Markalaşmış Bir Destinasyondur

Şekil 3: Tek Tip Yerine Her Türden Turist Çekmek İçin Pazarlama Stratejileri Geliştirilmelidir

Trovit Yaylası / Çamlıhemşin /Rize

SONUÇ ve ÖNERİLER

Anket uygulamasının sonuçlarından vurgulamak gerekirse genel olarak Trabzon ilinin çok kültürlü kozmopolit geçmişi ve doğal zenginliğine rağmen turizm faaliyetlerinin ilin sadece birkaç destinasyonuna yoğunlaştığı, sektörde profesyonellikten uzak turizm acentelerinin var olduğu, yalnızca Arap turistlere yönelik uygulamaların yaygınlaştığı hatta yerli turiste bu uygulamaların dayatıldığı gözlenmiştir. Aynı zamanda sektörde çoğunluğun bölgeye daha fazla Arap turistin gelmesi yönünde görüşe sahip olduğu bununla birlikte tek tip yerine her türden turist çekmek için stratejiler geliştirilmesi gerektiğinin düşünüldüğü anlaşılmıştır. Bununla birlikte bölgeye olan Arap turist ilgisi nedeniyle bölgeye yapılan yatırımların ve 5 yıldızlı otel sayısının arttığını da söyleyebiliriz.

Anket sonucundan çıkan bir diğer önemli sonuç ise bölgenin markalaşmış bir destinasyon olarak görüldüğüdür. Sektörde bölge markalaşmış olarak görülüyorsa bölgenin markalaşmasına yönelik herhangi bir girişim ve çabanın olmayacağı ya da çok düşük düzeyde kalacağı söylenebilir. Bu sebeple özellikle imaj ve markalaşma alanında bölgede çalışmalar yapılması gereklidir. Şüphesiz bir destinasyonun tercih edilme sebeplerinin başında o destinasyonun turist gözündeki imajı gelmektedir. İmaj oluşumunda bir bütün olarak sektörde faaliyet gösteren firmaların yanında devletin bu alandaki pazarlama ve tanıtım çalışmaları ile yerel halkın bu yöndeki ilgi ve yaklaşımı etkili olmaktadır. Bu sebeple turizmin geliştirilebilmesi için muhakkak tüm paydaşları kapsayan bütüncül politika ve uygulamaların hayata geçirilmesi gerekmektedir.

*Alternatif turizm
açısından kongre turizmi,
sağlık turizmi, yayla
turizmi, kış turizm ve yine
eko turizm konseptleri
şehirde gelişmesi gereken
turizm alanlarıdır.*

Zübeyde Hanım ALTUN İPEK

Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler bölümü mezunudur. Meslek hayatına Bursa ilinde özel sektörde çeşitli dış ticaret firmalarında başlamış buna paralel olarak da Anadolu Üniversitesi Dış Ticaret bölümünde eğitim olarak 2010 yılında mezun olmuştur.

2012 yılından beri Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı bünyesinde uzman personel olarak öncelikle Trabzon Yatırım Destek Ofisi ve Program Yönetim Birimi'nin ardından İzleme ve Değerlendirme Birimi'nde çalışma hayatına devam etmektedir. Kurum içindeki çalışmaları ve DOKAG JICA (Japon Uluslararası İşbirliği Ajansı) işbirliği kapsamında Japonya' da aldığı "Turizmin Geliştirilmesi Ve Pazarlanması; Japon Pazarının Hedef Alınması" eğitimine paralel olarak Karadeniz Teknik Üniversitesi İşletme Anabilim Dalı Pazarlama Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans eğitimini "Turizm Destinasyonları İçin Pazarlama Stratejileri: Doğu Karadeniz Bölgesinde Destinasyon Pazarlama Stratejileri Üzerine Bir Uygulama" tez konusu ile 2016 yılında tamamlamıştır.

Anket uygulama alanı olarak seçilen Trabzon ilinde hammaddeye uzaklık ve arazi koşulları nedeniyle gelişemeyen sanayiye alternatif olarak turizm artık şehir ekonomisinin gelişmesi için bir kurtarıcı olarak görülmektedir. Kongre turizmi, sağlık turizmi, yayla turizmi, kış turizm ve yine eko turizm konseptleri şehirde gelişmesi gereken turizm alanlarıdır. Doğu Karadeniz Bölgesi genelinde en fazla turist çeken il olan Trabzon' da Sümela Manastırı ve Uzungöl ön plandaki destinasyonlardır. Ancak şehrin yalnızca bu iki destinasyondan ibaret olmadığı ve diğer destinasyonların da dahil edildiği bir pazarlama stratejisine ihtiyaç duyulduğu aşikardır. Zira ön plandaki destinasyonlardaki yığılma göz önüne alındığında doğal ve kültürel kaynakların korunarak sürdürülebilirliğinin sağlanması için muhakkak söz konusu destinasyonun taşıma kapasitesinin de göz önüne alınması gerektiği aşikardır.

Trabzon ilinde yığılmanın yaşandığı destinasyonlardaki yoğunluğun dağıtılabileceği noktalardan biri Düzköy ilçesinde yer alan ve dünyaca ünlü Antalya Geyikbayırı kaya tırmanış bölgesine benzer özellikteki ve yerelde tırmanış sporunun yapıldığı birçok tırmanış rotasının çıkarılmış olduğu Şahinkaya (Doğankaya) Tepesi'dir. Bölgedeki bu alanın tanıtılarak ikinci bir dünyaca ünlü Geyikbayırı yaratılması söz konusu olabilir. Trabzon ili turizminde şimdiye kadar pek kullanılmayan ancak turizm çekme potansiyeline sahip diğer bir destinasyonda yine Düzköy ilçesindeki Çal Mağarasıdır.

2003 yılında turizme açılmış Türkiye'nin en uzun mağaralarından biri olan mağaranın yeterli derecede tanıtılmadığı aşikar olup muhakkak çevresinde sahip olduğu diğer doğal varlıklar ile birlikte bir bütün olarak turizm stratejilerine dahil edilmesi gerekmektedir.

Yine Trabzon ili sınırlarında kalan tarihi Kervan Yolu, İpek Yolunun bir uzantısı olan ve günümüzde hala aktif olarak kullanılan bir yol olma özelliği ile dikkat çekmektedir. Sürmene-Köprübaşı-Bayburt kesintisinden geçmekte olan güzergâh taş yolları, tarihi hanları, Türkiye'nin en yüksek rakımlı turbalığı olan Ağaçbaşı, bitki ve hayvan çeşitliliği, bölgeye özgü el sanatları ile tam bir eko turizm, kültür ve doğa turizmi destinasyonu olma potansiyeline sahiptir. Ayrıca güzergahın denize ulaştığı bölgede olan Araklı ilçesi ile Sürmene ilçelerinde bulunan Canayer Kalesi, Kalecik Kalesi, Sürmene Roşi Kalesi, Araklı Kalesi, Zavzaga, Halanik-Zeytinli, Humurgan-Sürmene Kaleleri bölgenin tarihi ve stratejik önemini göstermektedir. Anılan bu kalelerin hiçbir restorasyonu yapıp turizme açılmış durumda değildir. Bu güzergahla ilgili farkındalık yaratmak, güzergahın tam olarak tespit edilmesi ve mevcut hanlardan bir tanesinin restorasyonu ile ilgili 2011 yılında DOKA hibesi ile bir proje yürütüldüğü bilinmektedir. Bu güzergahın da eko turizm güzergahı olarak düzenlenmesi ve pazarlanması bölge turizmine katkı sağlayacaktır.

Doğu Karadeniz Bölgesinin son yıllarda kitle turizmine alternatif olarak oluşturulmaya çalışılan turizm çeşitlerinin neredeyse hepsine hizmet verebilecek özelliklere sahip potansiyelde eşsiz doğal güzellikleri, yaylaları, endemik flora ve faunası, bitki örtüsü, iklimi, ormanları, gölleri, dereleri ile tam bir turizm kaynağı oluşturduğunu söyleyebiliriz. Turizmin geliştirilebilmesi ve sürdürülebilir bir fayda sağlanması için unutulmaması gereken bir nokta yerel halkın ve sivil toplum kuruluşlarının da dahil edildiği uzun soluklu bir planlama ile doğal ve kültürel varlıkların tam olarak korunmasıdır.

Zira tahrip olan veya yok olan doğal ve kültürel varlıkların yerine koyulması mümkün olmayacaktır. Bölgede sektöre yönelik yapılabilecek çalışmalarda ise sektörün yeni olmasından dolayı pazarlama, markalaşma ve slogan geliştirmeye yönelik çalışmalar ile ortak hareket edilebilecek platformlar ve stratejiler geliştirilerek bütüncül politikalar izlenmesi en doğru yöntem olacaktır

Deriner Baraj Gölü

Artvin ili sınırları içerisinde bulunan baraj gölü enerji amacıyla yapılmıştır. Çoruh Nehri üzerinde bulunan baraj sayesinde yılda 2118 GWh enerji üretilmektedir. Sahip olduğu 249 m gövde yüksekliği ile Türkiye'nin en yüksek, Dünya'nın ise 6. yüksek barajıdır.

Armada Holding Genel Müdürü
Dr. Jamal Abdalla bölgemizde yapacakları yatırımlara ilişkin görüşlerini bizlerle paylaştı

Armada Group'da, bizi mükemmellik için çaba harcamaya zorlayan bir vizyonla hareket ediyoruz. Birleşik Arap Emirlikleri'nin en büyük özel sektör yatırım şirketlerinden birisi olarak vizyonumuza ve hedeflerimize olan bağlılığımızı gösteren bir şekilde ilerliyoruz.

Armada Grup 1971 yılında kuruldu. Önemli gelişmeler ve ortaklıklar vasıtasıyla bölgenin büyümesine katkıda bulunduk.

Tüm projelerimiz ve gelişmelerimizdeki vizyonumuz kaliteli ve kaliteli yaşam merkezleri oluşturmaktır. Bunu da birçok faktörü birleştirerek yapıyoruz - ki en önemlisi uzun vadeli ve güvene dayalı ilişkiler kurmaktır- gayrimenkul uzmanlığımızı ve alanında en iyi profesyonellerin uzmanlığını kullanıyoruz.

Büyüme sürecimizde konaklama sektörü, sağlık hizmetleri, perakende sektörü, sağlıklı yaşam, emlak ve inşaat gibi çok çeşitli sektörlerde yatırım yaptık.

Kurulduğumuzdan beri büyük projeler geliştirme becerimizi her zaman gururla, bağlılıkla, sosyal ve çevresel bi-

linçle sürdürdük. Çokuluslu bir işletme olarak, yüksek büyüme potansiyeline sahip, yeni ve gelişmekte olan piyasalara odaklanarak küresel yatırım fırsatları arıyoruz.

Türkiye'deki projelerimizde çok kıymetli çözüm ortağımız olan DOKA ve Trabzon Yatırım Destek Ofisi ile yakın işbirliği içinde çalıştık. Bölgelerindeki yatırım ortamının tanıtılarak yatırım kararı alınması, yatırım yeri tahsis, yatırım için ilgili kamu kurumlarından gerekli izin ve ruhsatların alınması süreçlerindeki bizlere sağlamış oldukları destekler ile yatırım projelerimizin sorunsuz ilerlemesine çok yardımcı oldular, değerli bilgiler sunarak projelerde sağlam, doğru ve hızlı adımlarla ilerlememiz için ışık tuttular.

Türkiye'deki projelerimizde çok kıymetli çözüm ortağımız olan DOKA ve Trabzon Yatırım Destek Ofisi ile yakın işbirliği içinde çalıştık.

Trabzon Dünya Ticaret Merkezi

Trabzon Dünya Ticaret Merkezi, beş yıldızlı bir otel, dört yıldızlı bir otel, fuar ve konferans merkezi, dermatoloji, diş hekimliği ve estetik cerrahiden oluşacak özel tıp merkezi, ticari ve idari ofisler, lüks konutlar, perakende mağazalar, yiyecek-içecek hizmetleri, spa ve spor tesislerinden oluşan büyük bir projedir.

Dünya standartlarında lükse sahip 145 odalı 5 yıldızlı otel, konuklarına her türlü rahatlığı sağlayacak ve eşsiz bir deneyim sunacaktır.

4 yıldızlı otelde 176 oda ve 11 süitin yanı sıra birçok kafe ve restoranlar da olacaktır.

Trabzon Dünya Ticaret Merkezi birçok uluslararası ve yerel markaya ev sahipliği yapacaktır.

Konferans hizmetleri kapsamında, 2100 kişilik konferans salonu çok fonksiyonlu olacak ve her türlü etkinliğin gerçekleştirilebileceği büyük bir balo salonu ve tiyatroya da dönüştürülebilecektir..17 toplantı odasını da içeren konferans salonu bu kapsamda Trabzon'un kültür ve iş dünyasına ev sahipliği yapmasını kolaylaştıracaktır.

En güncel modern tıp teknolojisi, tecrübeli ve nitelikli tıp doktorları, cerrahları ve sağlık uzmanları vasıtasıyla dünya standartlarında tedaviler sunan özelliği ile ön plana çıkacak bir tıp merkezi kurulacaktır.

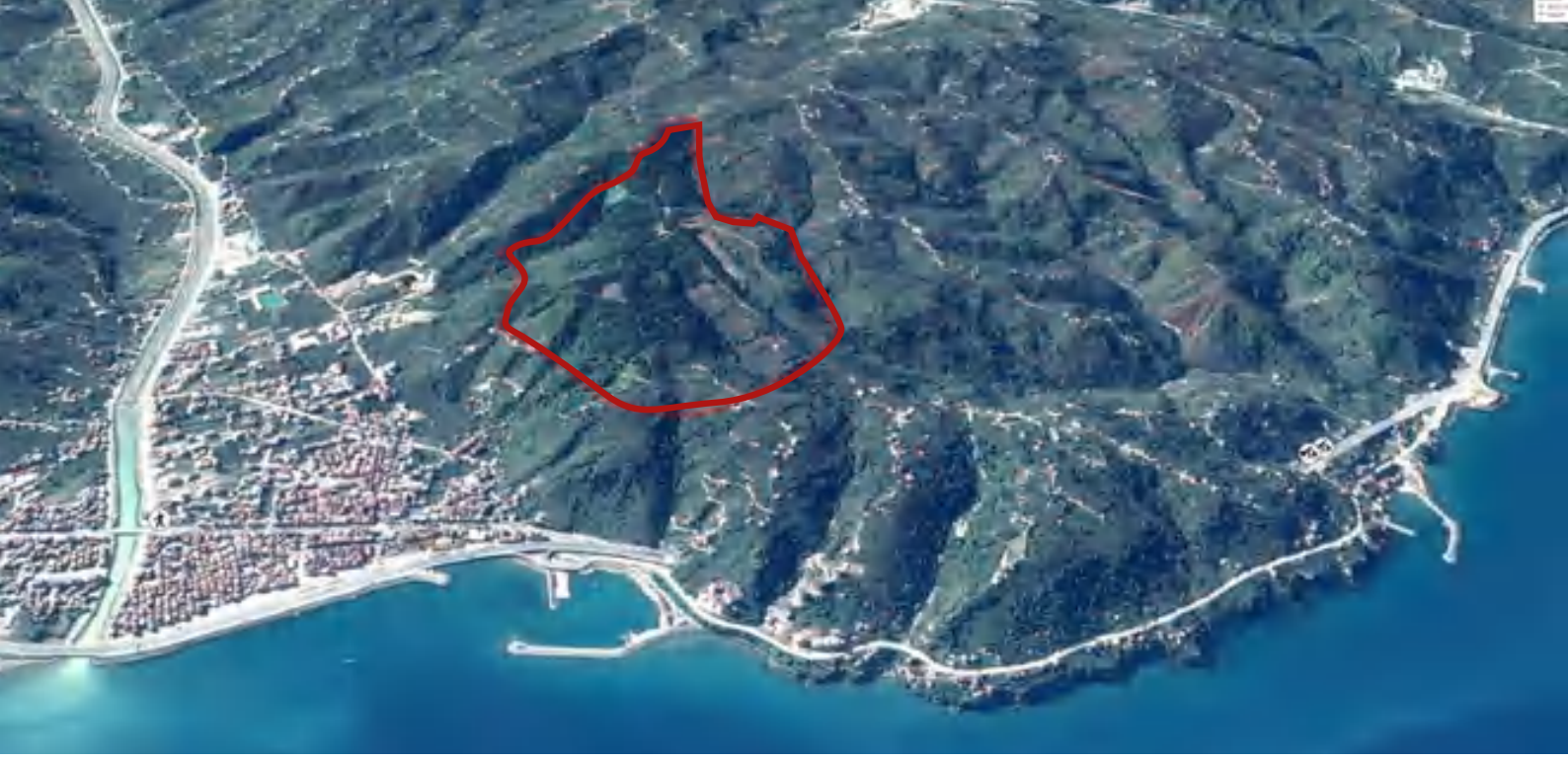
Konutlar, konfor ve lüks bir yaşam tarzı sunmak üzere tasarlanmıştır.

Bir iş merkezi olarak Trabzon Dünya Ticaret Merkezi 7500 m²'ye sahip ticari ve idari ofisleri de içinde barındırıp iş dünyasına kaliteli hizmet verecektir.

Trabzon Dünya Ticaret Merkezini, etkinlik, iş ve eğlence merkezi yapmak ve göz alıcı modern tasarımını Trabzon'a tanıtmak vizyonumuzdur.

DOKA, Türkiye'de yatırım yapma kararı vermemiz sırasında her adımda yardımcı oldu. Yatırım hedeflerimize uygun olarak bölgedeki her bir yatırım fırsatını bize göstermek için hiçbir çabadan kaçınmadı.

İzin ve ruhsat süreçleri boyunca bize rehberlik etmek için zaman ayırdılar ve onay ve lisans sürecini sorunsuz bir şekilde yönetmemize yardımcı olmak için ilgili makamlara bizi tanıttılar. Bir yatırım merciinin yapacağını umduğumuzun ötesine geçtiler, çünkü amaç sadece yabancı yatırımcıları getirmek değil, aynı zamanda onların başarılı olmalarını da sağlamaktı.

Araklı Projesi

Araklı Yaşam Merkezi Projesi Araklı Kalecik mevkiisindeki deniz alanı ile Turup Tepesindeki alanı yeniden şekillendirmek üzere tasarlanmıştır.

Projede, Marina, konfor, lüks ve eğlenceye ev sahipliği yapmak üzere tasarlanmıştır. Projenin deniz kısmı teleferik, 5 yıldızlı otel, lüks alışveriş merkezi, iş merkezleri, marina & yat kulübü, sağlık merkezleri, eğitim tesisleri, deniz manzaralı lüks konutlar ve yöresel mimariden camiden oluşacaktır.

Projenin deniz kısmı, teleferikle tepe kısmına bağlantısı gerçekleştirilecektir. Projenin tepe kısmı, bir dizi yeni ve benzersiz sunumla marina projesini, lüksün ve doğal güzelliğin bulunduğu, rekreasyon, eğlence ve toplum merkezi haline getirerek tamamlayacaktır.

Araklı Tepe'sindeki proje alanı, lüks bir otel ve tatil kompleksi, at binicilik kulübü, Tema Parkı Kompleksi, mesire alanları, ihtisas hastaneleri, rehabilitasyon merkezi, rekreasyon ve toplum merkezi, konutlar, alışveriş merkezi, büyük bir cami ve eğitim tesislerine ev sahipliği yapacaktır.

123

Sadak Baraj Gölü

Gümüşhane ili Kelkit ilçesi sınırları içerisinde bulunan baraj gölü sulama amacıyla yapılmıştır. Kelkit Çayı üzerinde bulunan baraj sayesinde yılda yaklaşık 5 bin hektarlık alan sulanmaktadır.

Arap Yatırımcılar Trabzon Valiliğini ziyaret etti

Trabzon Valisi Yücel Yavuz, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın (DOKA) girişimleriyle Trabzon'da yatırım yapmak isteyen Dorat Al Emaar Grup Genel Müdürü Riyadh S. Al Kharashi'yi kabul etti.

Ziyarete DOKA Genel Sekreteri Çetin Oktay Kaldırım'da yer alırken, Trabzon'a yatırım yapmak istemelerinden dolayı Dorat Al Emaar Grup Genel Müdürü Riyadh S. Al Kharashi'ye ve ekibine teşekkür eden Trabzon Valisi Yücel Yavuz, "Kardeşlik bu günlerde belli olur" dedi.

"Yatırım yapma isteğinizden dolayı sizlere çok müteşekkirimiz" diyen Vali Yavuz "Trabzon, yatırım potansiyeli çok yüksek olan bir il. Yatırım alanı her geçen gün genişliyor. Ortak bağlarımız olan Arap dostlarımızın ülkemize ve ilimize gelmesi ve burada yatırım yapmak istemeleri bizleri ziyadesiyle mutlu etmektedir. Bu yatırımlar ilişkilerimizi daha da perçinleyecektir. İlimize yatırım yapmak isteyen bütün yatırımcılara her türlü kolaylığı sağlıyoruz, sağlamaya da devam edeceğiz" şeklinde konuştu. Vali Yavuz ayrıca, "Ülke olarak yaşadığımız darbe girişimi ve sonrası, milletimizin gösterdiği milli irade ve demokrasiye sahip çıkma faaliyetlerinde Arap kardeşlerimizin desteğini gördük. Trabzon'da misafir olarak bulunan Arapların ellerinde Türk bayraklarıyla halkımızla birlikte meydanlarda olması bizleri son derece mutlu etmiştir. Trabzon halkı, Türk halkı adına kendilerine teşekkür ediyorum" ifadelerini kullandı.

"Türkiye'ye Trabzon'a yatırım yapmak istiyoruz" 15 Temmuz darbe girişiminin ardından Türkiye'nin geçtiği bu süreçte yatırımlarını artırarak Türkiye'ye ve Trabzon'a destek olmak istediklerini söyleyen Dorat Al Emaar Grup

Genel Müdürü Riyadh S. Al Kharasi de, Trabzon'u her yönüyle çok beğendiklerini ifade ederek, "Trabzon'u hem doğasıyla hem de insani ilişkileriyle çok sevdik. Trabzon, özellikle turizm destinasyonları bakımından çok ön planda olan bir il. Suudi Arabistan'da ve Dubai'de büyük ölçekli yatırımlarımız var. Al Emaar Grubu olarak burada da özellikle turizm alanında yatırım yapmak istiyoruz. Amacımız ticaretten ziyade geçmişten gelen kardeşlik bağlarımızı daha da güçlendirmektir. Bizlere yardımcı olduğunuz için çok teşekkür ediyoruz" diye konuştu.

Arapların Doğu Karadeniz'e İlgisi Artarak Devam Ediyor...

Doğu Karadeniz Bölgesi'nin turizm potansiyelini arttırmak için Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı çalışmaları devam ediyor.

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) ve Türk Hava Yolları (THY) işbirliğinde Körfez ülkelerinden gelen Arap gazeteci, yazar, sosyal medya fenomeni ve tv programı yapımcıları bölgemizin tanıtımını yaptı.

Körfez ülkelerinden bölgemize gelen yaklaşık 40 kişilik grup program kapsamında Ordu'dan Artvin'e kadar bölgenin tarihi ve turistik yerlerini gezerek sosyal medya ve basılı yayın organlarında Doğu Karadeniz'in tanıtımını yaptılar.

Ülkemizde 15 Temmuz da yaşanan hain girişimin ardından turizm anlamında bir sorun yaşanmadığını ve Arapların Bölgemize yoğun ilgi göstermeye devam ettiklerini belirten DOKA Genel Sekreteri Çetin Oktay Kaldırım, "Doğu Karadeniz Bölgemiz eşsiz doğası ve tarihi güzellikleri ile tüm dünya tarafından ilgi odağı haline geliyor. Ülkemizde yaşanan hain girişimin ardından her platformda ülkemize ve bölgemize gelerek yatırım yapmak isteyen ve destek veren kardeşlerimize teşekkür ediyorum" şeklinde konuştu.

Körfez ülkelerinden gelen heyet, bölgede yaptıkları gezilerde Doğu Karadeniz Bölgesi'ne hayran kaldıklarını

ifade ederek, güvenlikle ilgili bir endişelerinin de olmadığını Türkiye'ye güvenlerinin tam olduğunu ifade ettiler.

Sürmene'de Trabzon Valisi Yücel Yavuz ve DOKA Genel Sekreteri Çetin Oktay Kaldırım ile yemekte bir araya gelen heyet, yaptıkları ziyaret hakkında değerlendirmelerde bulundular.

Arap Yatırımcılar Bölgemizde Yatırım Yapmak İstiyor

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA)Yönetim Kurulu Üyesi Giresun Valisi Hasan Karahan başkanlığında DOKA Genel Sekreteri Çetin Oktay Kaldırım ve Al Ajaji Grup Sahibi İşadamı Ahmet Al Ajaji'nin de katıldığı bir toplantı yapıldı.

4 yıldır Doğu Karadeniz'de yatırımlar yapan ve Suudi Arabistan'ın 8 şehriden bölgemize direkt uçak seferleri düzenleyen Al Ajaji Grup Sahibi İşadamı Ahmet Al Ajaji, yeni yatırım fırsatları ve yerlerini inceliyor. Bu kapsamda Giresun Valisi Karahan ve DOKA Genel Sekreteri Kaldırım ile görüşen İşadamı Ajaji, özellikle 15 Temmuz darbe girişiminin ardından Türkiye'nin geçtiği bu süreçte yatırımlarını artırarak Türkiye'ye destek olmak istediğini söyledi. Ajaji, Doğu Karadeniz yaylalarında tatil köyü ve doğal yaşam alanları kurmak için karar aldıklarını ve bu çerçevede yer baktıklarını ifade etti.

Doğu Karadeniz Bölgesi'nin turizm geleceğinin çok büyük potansiyele sahip olduğunu dile getiren Ajaji, Giresun Valisi Hasan Karahan ve DOKA Genel Sekreteri Çetin Oktay Kaldırım'a kendilerine gösterdikleri ilgiden dolayı müteşekkirdiklerini söyledi.

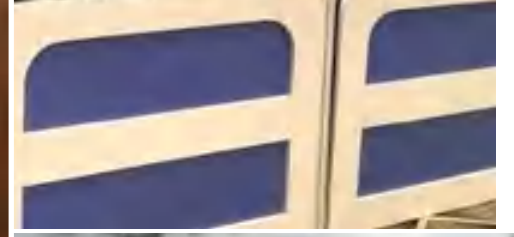
Son yıllarda turizm sektöründe bölgemizde yaşanan gelişmelerin hızlı bir şekilde yatırıma dönüşüyor olmasının kendilerini mutlu ettiğini ifade eden Vali Karahan, Giresun Valiliği olarak yatırımcılara gereken her türlü desteği sağladıklarını altını çizdi. Vali Karahan, şöyle konuştu: "Son yıllarda bölgemizde yaşanan turizm hareketliliği sevindirici. Bu hareketliliğin yatırımlara dönüşüyor olması da memnuniyet verici. Valilik olarak elimizden geleni yapıyoruz. İlimize yatırım yapmak isteyen bütün yatırımcılara

her türlü kolaylığı sağlıyoruz, sağlamaya da devam edeceğiz. Yatırımcılar gelsin, biz devlet olarak her türlü bürokratik engeli aşarız. Giresun'un gelişmesini, kalkınmasını sürdüreceğine ve bölgenin parlayan yıldızı olacağına inanıyorum. İlimize gelecek yatırımcılarımıza da her zaman yardıma hazırız."

Özellikle Körfez ülkelerine yönelik turizm sektörünün gelişimi için gerçekleştirilen yoğun faaliyetlerin sonuçlarını vermeye başladığını belirten Genel Sekreter Kaldırım ise, «Körfez ülkelerinden sadece turist değil aynı zamanda değişik sektörlerden de ciddi yatırımcı ilgisi olduğunu görüyoruz. Bu yatırımların da hayata geçmesi bölgemize önemli bir katma değer sağlayacaktır. Son 5 yılda yapılan turizm yatırımlarına baktığımızda sadece konaklama alanında yapılan 146 yatırım ile bile yaklaşık 950 milyon değerinde turizm yatırımı hayata geçti. İnşallah bu yatırımlar artarak devam edecek" dedi.

Al Ajaji Grup aynı zamanda Ordu-Giresun Havalimanı'na Suudi Arabistan'ın Riyad kentinden 19 Temmuz 2016'da ilk yurtdışı uçuşunu gerçekleştiren grup olarak biliniyor.

DOKA Trabzon 2016 Emlak Fuarında

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) bölgenin tanıtımı için Trabzon 2016 Emlak Fuarına katılarak stant açtı.

Fuarın açılışına Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı M. Suat Hacısalihoğlu, TÜRSAB Bölge Yürütme Kurulu Başkanı Suat Gürgök, DOKA Proje Geliştirme ve Uygulama Birim Başkanı Mehmet Bozdoğan, Trabzon YDO Koordinatörü Mehmet Akif Eraslan, Trabzon YDO Uzmanı Murat Karaca, Planlama, Tanıtım ve Koordinasyon Birimi Uzmanları Ahmet Doğan ve Mehmet Sezgin, turizm acenteleri temsilcileri, yerli ve yabancı yatırımcılar katıldı.

57 yerel inşaat firması ve Arap inşaat firmalarının katıldığı fuarda ajansımız tarafından açılan stantta ziyaretçilere bölgemizde bulunan yatırım olanakları ve turizm potansiyeli hakkında bilgilendirme yapıldı.

Gümüşhane Cazibe Merkezi Oluyor

Bakanlar Kurulunun 23 ili kapsayan Cazibe Merkezleri Programının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Kararı, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, Adıyaman, Ağrı, Ardahan, Batman, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Hakkari, Iğdır, Kars, Malatya, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Tunceli ve Van illerini kapsayan program dahilinde, yeni yatırım projeleri ile yatırım süreci devam eden, yarım kalmış ya da yatırımı tamamlanarak işletme sermayesi yetersizliği nedeniyle işletmeye geçememiş, kısmen geçmiş veya başka sebeplerle faaliyet göstermeyen, işletme sermayesi ihtiyacı olan imalat sanayisi tesisleri, çağrı ve veri merkezi yeni yatırım projeleri desteklenecek.

DESTEKLERDEN FAYDALANABİLECEK YATIRIMLAR

Program dahilindeki destek unsurları, yatırım ve üretim, üretim tesisi taşıma, çağrı merkezi destek paketi ile veri merkezi yatırım ve enerji destek paketinden oluşuyor. Başvuruda bulunmak ve talep edilen desteğe ilişkin koşulları taşımak kaydıyla, yatırımcılar destek paketleri içindeki destek unsurlarının tamamından veya bir kısmından faydalanabilecek.

Bölgede, un, irmik, entegre olmayan et, süt ve kanatlı işleme tesisleri ve yem üretimi yatırımları, tuğla ve kiremit üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar, kütlü pamuk, iplik ve dokuma işleme yatırımları, demir, çelik üretimine yönelik yatırımlar, sentetik elyaf üretimine yönelik yatırımlar, öncelikli olarak desteklenmeyecek ancak yatırım yapılacak bölgede zaruri ihtiyaç olması halinde Cazibe Merkezleri Programı Yönlendirme Komitesi tarafından değerlendirilecek.

YARARLANMA KOŞULLARI

Yatırımların desteklenebilmesi için imalat sanayisinde 2 milyon lira asgari sabit yatırım tutarı ile en az 30 kişilik istihdam, çağrı merkezlerinde ise en az 200 kişilik istihdam ve hizmet sözleşmesi yapmış olma şartı aranacak. Veri merkezleri yeni yatırımları için ise merkezin en az 5 bin metrekare beyaz alanı bulunması gerekecek.

Kredilendirilecek yatırımın asgari yüzde 30'unun öz kaynaklardan karşılanması zorunlu olacak. Destekler, yatırımlar için gerekli öz kaynak ile orantılı olarak kullanılacak. Banka gerekli gördüğü hallerde öz kaynağın desteklerden önce yatırıma harcanmasını talep edebilecek.

Organize sanayi bölgesi dışındaki imalat sanayisi yatırımlarının altyapı giderleri program kapsamındaki desteklerden karşılanmayacak.

Türkiye Kalkınma Bankası AŞ, kararın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirleyebilecek.

DOKA TRAVEL TURKEY FUARI'NDA

131

Doğu Karadeniz Bölgesi Travel Turkey İzmir Fuarında Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) koordinasyonunda Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu ve Trabzon İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerinin işbirliğiyle hazırlanan stantlarda tanıtıldı. Doğu Karadeniz Bölgesi'nin doğal, tarihi ve kültürel değerlerinin görücüye çıktığı stantlara geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi ilgi yoğun oldu.

Türkiye'nin en büyük turizm fuar organizasyonlarından biri olan Travel Turkey etkinliğine geçtiğimiz yıl 31 ülkeden 1008 katılımcı firma ile 63 ülkeden 33.688 ziyaretçi katıldı. Yine bu yıl, fuara gösterilen ilgi büyük oldu. Kültür Turizm İl Müdürleri ve yetkililerinin bizzat katılarak gerek işletme ve kurumlara gerekse bölgeyi merak eden ziyaretçilere bi-

rebir tanıtım yaptıkları fuarda, ziyaretçilere yörenin öne çıkan turistik destinasyonları, turizm varlıkları ve turizm türleri hakkında bilgi verilirken yöresel tatlar ve el sanatları sunumu yapıldı.

DOKA turizmde bölgenin ulusal ve uluslararası alanda tanıtım fırsatlarının değerlendirilmesi amacıyla yürütülen çalışmalar kapsamında yurtiçi ve yurtdışı fuarlara katılım sağlanmaktadır. Ajans olarak 2017 yılında bölge turizminin sektöre uğramaması ve turizm hacminin artarak devam etmesi hedeflenmektedir.

Gate For Women Projesi Konferansı Yapıldı

Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) altında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın Program Otoritesi olduğu İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyon Programı kapsamında Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortak finanse edilen ve Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) tarafından uygulanan Hazır Giyim Sektöründe Kadınlara Yönelik Eğitim ve Girişimcilik Hareketi Operasyonu'nun (GATE) Açılış Konferansı Giresun'da bir otelde düzenlendi.

Giresun'da yapılan proje açılış konferansına, Giresun Valisi Hasan Karahan, Ordu Valisi İrfan Balkanlıoğlu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşar Yardımcı Vekili Kürşad Arat, DOKA Proje Geliştirme ve Uygulama Birimi Başkanı Mehmet Bozdoğan, Kurumsal ve Mali Yönetim Birim Başkanı Fatih Ege, İzleme ve Değerlendirme Birim Başkanı Hacı Salih Şahin, AB Türkiye Delegasyonu, Ekonomik ve Sosyal Kalkınma Bölüm Başkan Vekili Andrea Vera ve sektör temsilcileri katıldı.

Vali Hasan Karahan, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı Giresun ve Ordu'daki kadınların istihdama katılımını desteklemesinden duyduğu memnuniyeti belirterek, "Bölgemiz gelişmekte, OSB'ler bu konuda bölgemizi canlandırmaktadır. Devletimiz tarafından veri-

len teşvikler çok önemli, çok güzel imkânlar sunmaktadır. Bu projenin kadınlara yönelik bir proje olması da ayrıca bizim için önemli. Bu projeye çok büyük ümit bağladık, inşallah başarılı olacak. Bölgemizde fındıktan sonra ikinci iş kolu tekstil, Giresun'da yaklaşık 4 bin kişi bu bağlamda istihdam ediliyor. Bu proje ile bu rakamın daha da yükseleceğini ümit ediyoruz. Başarılı olacağını inanıyorum, çünkü proje paydaşlarımız çok heyecanlılar, çok arzularlar, netice almaya yönelik gayret ediyorlar. Dolayısıyla bunun şimdiden olumlu sonuçlar doğuracağını inanıyorum. Geldiğiniz için teşekkür ediyorum, Giresun'da sizleri ağırlamaktan mutluyuz. İnşallah projenin ilerleyen aşamasında tekrar birlikte olacağız" şeklinde konuştu.

Vali İrfan Balkanlıoğlu müteşebbis insanlar yetiştirmenin önemine işaret ederek, "Karadeniz bölgesinde, arazi-

nin sarp oluşu, tarımın sadece fındığa dayalı olması, ekonominin de fındığa bağlı olmasını beraberinde getirmiş. Sürekli göç veren il konumundayız. İŞKUR, önceden pasif bir kurum durumunda iken, bugün işsizleri tek tek ayırıştırıp, çeşitli kurslar veriyorlar ve işverenlerle buluşturuyorlar. Toplumun dezavantajlı kesimi hala kadınlar. Kadınların iş bulma oranı erkeklere göre biraz daha düşük gibi seyreliyor. Kadınlarımız erkeklere göre işsizlik konusunda mağdur durumdadır. Tekstil gibi yoğun bir sektörde kısa sürede kurslar vererek kendi parasını kazanan kişiler haline getirmekte önemli. Bu anlamda güzel bir proje. Kendi ayakları üzerinde duran, kendi işini oluşturacak, istihdam yaratacak nitelikli, müteşebbis insanlar yetiştirmeliyiz. İki ilimiz için de hayırlı olmasını diliyorum” şeklinde konuştu.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşar Yardımcı Vekili Kürşad Arat istihdamın arttırılmasına yönelik projelerin önemine işaret ederek, “Çalışabilir nüfusun toplam nüfusun içindeki payının fazla olduğu ülkemizde istihdam artırılması en önemli önceliklerden biri olarak karşımızda durmaktadır. İstihdamı artırıp iş gücüne artırmayı sağlayamazsak bu ülkenin karşısında bir işsizlik problemi olarak çıkması kaçınılmaz olacaktır. Kadınların iş gücüne katılım oranını artıracak projelerin hayata geçirilmesi çok büyük önem arz etmektedir. Bu çerçevede bu projenin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum” diye konuştu.

DOKA Proje Geliştirme ve Uygulama Birimi Başkanı Mehmet Bozdoğan, projenin bölge için çok önemli olduğunu belirterek, “Tekstil sektörü ülkemiz için çok önemli bir sektör. Son 5 yıl içinde özellikle Ordu ve Giresun’da tekstil sektörü ivme kaydetti. Tekstil’de istihdam edilen kadın sayısı oldukça fazla. 1.5-2 yıldır çalıştığımız bir operasyon. Malzeme tedarik ve hizmet alımı şeklinde iki bileşenden oluşuyor. Atölyelerimiz tamamlanmak üzere. Müfredat çalışmaları sürüyor, eğitimler belirleniyor. 400 girişimcilik, 300 giyim sektörü-

ne yönelik kadınlarımızı eğiteceğiz. Markalaşma ve kurumsallaşmaya önem vermeye çalışacağız” derken, AB Türkiye Delegasyonu, Ekonomik ve Sosyal Kalkınma Bölüm Başkanı Vekili Andrea Vera ise konuşmasında, “Kadınlarımız için girişimcilik ve eğitim hareketi projesinin açılışını yapıyoruz. 2,5 Milyon Avro’luk bir bütçesi var. Bu bölge için uygun olan bir proje. Bu proje bizim finanse ettiğimiz tek proje değil. İstihdam, eğitim, sosyal politikalar alanında biz fon sağlıyoruz. Avrupa Birliği’nde kadınların ekonomik gizli kalmış potansiyellerinin ortaya çıkarılmasına yardımcı olmak” şeklinde konuştu.

Konferans, projenin hedeflerinin ve beklenen sonuçlarının aktarılacağı sunumlar ile sona erdi.

Giresun Yatırım, Destek ve Tanıtım Stratejisi Çalıştayı yapıldı

Giresun Valiliği himayesinde Giresun TSO binasında, ilin ekonomik ve sosyal kalkınmasında öne çıkan sektörler ve ilin yatırım destek ve tanıtımı konusunda yaşadığı sorun alanlarını tespit etmek amacıyla yatırımcılara hizmet sunan kamu kurumları, oda ve borsalar ile organize sanayi bölgesi vb. kurumların katılımı ile çalıştay gerçekleştirildi.

Yatırım destek ve tanıtım stratejisi; ildeki tüm ilgili kurum ve kuruluşları aynı vizyon etrafında bir araya getirerek kurumlar arası etkileşim ve işbirliğini geliştirmeyi, kısa ve orta vadeli ortak öncelik ve faaliyetleri belirlemeyi ve ilin yatırım destek ve tanıtımı konusunda yaşanan sorunlara çözümler üretebilmeyi amaçlıyor.

Vali Yardımcısı Barış Demirtaş, 81 ilde yatırım destek ve tanıtım stratejisinin hazırlandığına dikkat çekerek, "Yaklaşık 2 aydır üzerinde çalıştığımız rapor taslağı ilgili paydaşlara gönderildi. Özellikle eylem planı kısmına katkı sunulmasının bekliyoruz. 2023 Bölge Planı ile uyumlu bir hedef ve eylemlerin belirlenmesi gerekiyor. Bu toplantıda 'Yatırımın önündeki temel sorunlar neler, nasıl aşılabılır ve hangi sektörleri ön plana çıkarıp, hangi hedef gruplarına yönelik nasıl tanıtımlar yapılabilir' ortaya koyacağız" şeklinde konuştu.

Çalıştay kapsamında mevcut durum, sorun alanları ve eylem planı sunumunu yapan DOKA Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü Murat Aladağ ise, Yatırım destek ve tanıtım stratejisinin DOKA Yönetim Kurulu'nun onay-

lanacağını bu nedenle resmi belge niteliğinde olduğunu belirtti. Aladağ, bu eylem planının Ajansın Giresun ilinde faaliyet gösteren, görevleri yatırımcılara yol göstermek ve illerin yatırım ortamlarının iyileşmesine katkıda bulunmak olan yatırım destek ofislerinin çalışmalarına da ışık tutacağını vurguladı.

Gümüşhane İŞGEM Toplantısı Yapıldı

Ajansımızın nihai yararlanıcısı olduğu Gümüşhane'de 26 dönüm arazi üzerine kurulacak olan Gümüşhane Geleneksel ve Organik Ürünler İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM) projesinin teknik yardım ve hizmet alımı bileşeni başlangıç toplantısı Gümüşhane Valisi Okay Memiş'in başkanlığında gerçekleştirildi.

Projenin yaklaşık 9 milyon Avro'luk bir proje olduğunu belirten Vali Memiş, "Pestil ve köme imalatının daha inovatif, daha pazarlanabilir hale getirilmesi, paketlenme ve diğer üretim tekniklerinin standartlarının yükseltilmesi ve istihdamın artırılması amaçlanıyor. Türkiye'de Gümüşhane olarak pestil-köme üretiminin merkezimiz. Bu çalışma yurtdışı destekli bir proje. İnşallah ilimize hayırlı olur. Bir an önce çalışmalarının tamamlanıp faaliyete geçilmesini istiyorum" dedi.

Gümüşhane ile ilgili yabancı katılımcılara genel bilgiler veren Vali Memiş, Gümüşhane'nin tarihsel süreçte bir madden şehri olduğunu kaydederek, "Gümüşhane Türkiye'nin en zengin endemik bitkilerine sahip illerinden birisi. Doğu Anadolu ile Doğu Karadeniz'in tam geçiş güzergâhında bulunuyor. Pestil ve kömenin hammaddeleri ile kuşburnunun anavatanı diyebileceğimiz bir şehrimiz. Nüfus olarak küçük bir iliz, fakat ülke genelinde 700 bin hemşehrimiz var. Özellikle yaz aylarında, hiçbir ekonomik bağları olmamasına rağmen sosyal irtibatları son derece kuvvetli olan bir hemşehri yapısına sahibiz" şeklinde konuştu.

Şehir olarak kalkınmada 3 dinamiğin önemli olduğunu vurgulayan Vali Memiş, bunların doğa turizmi, organik tarım-hayvancılık ile madencilik olduğunu belirterek,

"Başlangıç çok önemli. Projeye Valilik ve diğer ortaklarla her türlü katkıyı sağlayacağız. İş somutlaştıkça daha iyi netice alınacağı kanaatindeyim" diye konuştu.

DOKA Proje Geliştirme ve Uygulama Birim Başkanı Mehmet Bozdoğan ise projenin inşaat, ekipman-malzeme alımı ve hizmet alımı olmak üzere 3 ayağı olduğunu belirterek, toplantının hizmet alımı kısmının yüklenici firma temsilcileri ile birlikte gerçekleştirildiğini söyledi.

Hizmet alımı yüklenici firmasının uzmanı Maximillian Foedinger, projenin Avrupa'daki en iyi kümelenme projelerinden birisi olacağını vurgularken, yüklenici firma ortaklarından Petros Catsis ise, bölgeye katma değeri olan ve sürdürülebilir bir çalışma yapacaklarını söyledi. Projenin genel ve özel hedefleri olduğunu belirten Petros Catsis, "Genelde bölgesel kalkınma, özelde ise Gümüşhane'de girişimcilik kültürünün altyapısını oluşturmak projemizin hedefleri. Gümüşhane İŞGEM'deki firmaların kapasitelerini artıracakız. Proje 20 ay sürecek. Bu bir ay içerisinde her şeyi çok iyi planlamamız gerek. Sonra geri dönüş zor olur" dedi.

Petros Catsis daha sonra toplam 20 ay sürecek projenin 4 başlıkta nasıl uygulanacağını anlattı.

Turizmde Uçuşa Devam

Trabzon'da bölge turizminin son durumunun değerlendirildiği bir toplantı düzenlendi. Darbe girişimine rağmen Arap turistlerin Doğu Karadeniz'den vazgeçmediğini belirten TTSO Başkanı M. Suat Hacısalihoğlu, "Hatta bazı Arap turistler 'böyle bir darbe girişimini bir gecede atlatan bir ülkeye güvenimiz tam' diyerek bölgeden konut alıyorlar" dedi.

Zağnos Konakları'nda düzenlenen toplantıya Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı M. Suat Hacısalihoğlu, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) Genel Sekreteri Çetin Oktay Kaldırım, Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği (TÜRSAB) Bölge Yürütme Kurulu Başkanı Suat Gürkök, Doğu Karadeniz Sağlık Turizmi Derneği Başkanı Mustafa Yılmaz, Doğu Karadeniz Turizmciler Derneği Başkanı Yusuf Altıntaş, Uzungöl Turizm Derneği Başkanı Mustafa Akyüz, Trabzon Dış Hekimleri Odası Başkanı Önder Taşan ve turizm acentesi temsilcileri katıldı.

HACISALİHOĞLU: Amacımız Daha Fazla Turist Getirmek

TTSO Başkanı M. Suat Hacısalihoğlu, turizm sezonu başlar başlamaz önce İstanbul'daki terör eylemi, ardından 15 Temmuz olaylarının meydana geldiğini, ancak bölge turizminin bu iki olayın etkilerini üzerinden çok çabuk atmaya başladığını vurgulayarak şunları söyledi:

"Hatta bazı turizmci arkadaşlarımızın anlattığı bir anekdot, Arapların bölgeye ve ülkeye bakışı açısından da çok önemli. Arap turistler, 'böyle bir darbe girişimini bir gecede atlatan bir ülkeye güvenimiz tam' diyerek yaklaşık 100 bin dolar ödeyip konut yatırımı yapıyor. Gelecek yıl için yapılacak işler ve alınacak önlemleri görüşmek için toplandık. Aksaklıklar belli. En çok üzerinde durulan konu, çeşitli internet sitelerinden pazarlanan kayıt dışı daireler. Bunların sayısı 400'ü geçiyor. Şehrimizi nasıl daha geniş alana tanıtırız ve daha fazla turisti nasıl getiririz konusunu ele alı-

yoruz. Turistin rahat etmesi çok önemli. Tanıtım ve turist sayısını artırmak için çalışmalarımız sürecektir. Yeterli sayıda tesisimiz ve yatak kapasitemiz var. Şehrimizde çok iyi acentelerimiz doğmaya başladı. Gittikçe büyüyor, uluslararası çalışıyorlar. Trabzon'un turizm merkezi olmasını, uçakların buraya gelmesini istiyorduk bu gerçekleşti. Amacımız daha fazla turist getirmek. Önümüzdeki zaman içinde tanıtımlara hızlıca devam edeceğiz. En büyük handikaplardan biri de THY'nin uyguladığı fiyat politikasıdır. Bu sorunu sayın bakanımıza da ilettik. THY'nin daha iyimser bir fiyat politikası izlemesi ve fiyatlarını özel sektör seviyesine çekmesi halinde sorunumuz kalmayacaktır. Arzumuz daha fazla ve uygun fiyatlı uçak seferi koyulması. Özellikle kış aylarında batılı turistlerin kültür turlarına gelmesi konusunda hazırlıklarımız tamamlandı. Trabzon'un turizmi daha da gelişecek. Arap turistlere yönelik bir memnuniyet anketine başlayacağız. Amacımız hatalarımızı bir daha görmektir. Bunları da paylaşacağız"

KALDIRIM: Bölgemiz Çok Güvenli

Ülkemize hain emeller planlayanların amaçlarına ulaşamadıklarını ifade eden Genel Sekreter Kaldırım, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Başbakan Binali Yıldırım ve halkın dik duruşu ile dünyaya demokrasiye nasıl sahip çıkılır gösterildiğini belirtti.

Genel Sekreter Kaldırım, sektörün birliktir hareket etmesi gerektiğini vurgulayarak şunları söyledi:

"Bize pazar olan tüm ülkelerde güven tazeleme yönünde çok hızlı hareket etmemiz gerekiyor. Sektör olarak, acente-

ler, oteller olarak hızlı hareket etmeliyiz. Yaptığımız paylaşımlarda, konuşmalarda, toplantılarda, sosyal medyada lütfen olumsuzluklardan uzak duralım. Sürekli olumlu sinyaller gönderelim ki iyi bir algı oluşsun. Trabzon olarak gerçekten güvenli bir bölgedeyiz. Bu bölgeyi, doğal güzellikleri ve insan yapısının yanı sıra güvenli buldukları için geliyorlar. İnsanların bir yere giderken kafasını kurcalayan en önemli konu güvenlik. Trabzon da hem dünyanın hem Türkiye'nin en güvenli bölgesi. Bu açıdan vereceğimiz mesajlarımız çok önemli. Körfez pazarında zaten destinasyon olarak 1 numara olduk. Yapacağımız çalışmalarla bunu pekiştireceğiz”

GÜRKÖK: Tekrar Rezervasyonlar Gelmeye Başladı

TÜRSAB Bölge Yürütme Kurulu Başkanı Suat Gürkök ise, bu süreci sektör olarak el birliğiyle aşacaklarını kaydederek, şunları söyledi:

“Türkiye’nin, Karadeniz Bölgesi’nin güvenli olduğu yönünde gelen turistlerle kısa röportajlar yapıp sosyal medyada yayınlanması için çalışmalar yapılıyor. Yaşanan süreç nedeniyle kamu çalışanlarından dolayı iç turizmde düşüş oldu. Bir duraklama devresinden sonra Körfez ülkelerinden tekrar rezervasyonlar gelmeye başladı. Direkt uçuşlar yapılmaya devam edilmesi, Türkiye’nin hala güvenli ülke olduğunun somut delilidir. Sektör olarak, birlik ve beraberlik içinde, üyelerimizle sivil toplum örgütlerimizle birlikte çalışmalıyız. Herkes üzerine düşen görevi yapacak. Bugüne kadar 10 çalışıyorsak, bugün 20 çalışacağız. Sezon gelmeden turizmciler yatırım yaptılar, otel kiraladılar, transfer araçları satın alarak büyük bir borcun içine girdiler. Ama hiçbir zaman karamsar olmadılar. Bu işin içinden çalışarak

kalkacağımızı iddia ediyorum. Bakanlıktan da bazı destek ve teşviklerin çıkacağına inanıyorum. Hiçbir zaman karamsarlığa kapılmayın”

Turizmciler Görüşlerini Açıkladı

Turizm acentesi temsilcileri ve dernek yetkilileri, turizm sorunlarını ana hatlar halinde şöyle sıraladı:

“Gayri resmi işletmelerin bir an önce kontrol altına alınması ve merdiven altı turizmin engellenmesi gerekiyor. Sektörde ciddi anlamda kalifiye eleman sıkıntısı var. Gelen misafirlere özellikle bu dönem çok daha dikkatli davranılması lazım. Bu yüzden kış dönemini mutlaka yoğun eğitim faaliyetiyle geçirmek gerekiyor. Önümüzdeki dönem için detaylı bir planlama yapılması zorunluluk haline geldi. Bölge turizmini tek pazara bağlamamak gerek. Mutlaka alternatif pazarlar da devreye sokulmalı. Turizm aktiviteleri mutlaka 12 aya yayılacak şekilde planlanmalı. Avrupalı turistlerin kültür turlarına rağbet göstermesi sağlanmalı. Fiyat politikaları değişmeli. Sağlık turizmine sahip çıkılıp imkanlar geliştirilmeli”

DOKA 86. Yönetim Kurulu Toplantısı Yapıldı

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın (DOKA) 86. Yönetim Kurulu Toplantısı, Artvin Valisi Ömer Doğanay başkanlığında gerçekleştirildi.

DOKA Yönetim Kurulu Dönem Başkanı Artvin Valisi Ömer Doğanay başkanlığında gerçekleştirilen toplantıya Giresun Valisi Hasan Karahan, Gümüşhane Valisi Okay Memiş, Rize Valisi Erdoğan Bektaş, Trabzon Valisi Yücel Yavuz, Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanı Orhan Fevzi Gümüşçüoğlu, Gümüşhane Belediye Başkanı Ercan Çimen, Rize Belediye Başkanı Reşat Kasap, Giresun İl Genel Meclisi Başkanı Abdullah Murşit Gürel, Gümüşhane İl Genel Meclisi Başkanı Şerif Bayraktar, Rize İl Genel Meclisi Başkanı Mehmet Kazancı, Artvin TSO Başkanı Kurtul Özel, Gümüşhane TSO Başkanı İsmail Akçay, Trabzon TSO Başkanı Suat Hacısalıhoğlu, DOKA Genel Sekreter Vekili Onur Adıyaman ve ilgililer katıldı.

Vali Doğanay, yılın son toplantısında Yeşil Yol Güzergahındaki Kültür ve Turizm Yatırımlarının Desteklenmesi Mali Destek Programı, Avrupa Birliği (AB) Katılım Önce Mali Yardım Aracı 2. Dönem için Eğitim, İstihdam ve Sosyal Politika Sektörü Programı kapsamında hazırlanan Doğu Karadeniz Turizm Operasyonu, Başbakanlık Tanıtma Fonuna Sunulacak "Doğu Karadeniz'in Körfez Ülkelerinde Tanıtımı Projesi" gündemleri görüşüldü.

Doğu Karadeniz Projesi'ni (DOKAP) kapsayan bölgede uygulanması öngörülen Yeşil Yol Güzergahındaki Kültür Turizm Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi Mali Destek Programı'nın, Kalkınma Bakanlığı ve DOKAP Kalkınma İdaresi Başkanlığı koordinasyonunda DOKA, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı ve Kuzey Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı iş birliği ve eş güdümü çerçevesinde yürütülmesinin planlandığını vurgulayan Vali Doğanay, şöyle devam etti:

"Program ile bölgenin kültür ve turizm potansiyelini harekete geçirerek, bölgedeki ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca DOKAP bölgesi illerinin Yeşil Yol güzergahı öncelikli olacak şekilde, doğal yapısının ve kaynaklarının korunması, tarihi, doğal ve kültürel potansiyelinin harekete geçirilmesi, sürdürülebilir turizm altyapısının ortaya çıkarılması, etkin tanıtım politikalarıyla bölgenin ve bölgedeki illerin markalaştırılması ve bu suretle bölgenin turistik cazibe merkezi haline getirilmesine katkıda bulunulması, programın temel hedefleri arasında yer almaktadır."

Vali Doğanay, 2014 yılında başlayan ve 2020 yılına kadar devam edecek AB Katılım Önce Mali Yardım Aracı 2. Dönem için Eğitim, İstihdam ve Sosyal Politika Sektörü Programı kapsamında ise Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programına sunulmak üzere Doğu Karadeniz Turizm Operasyonu projesinin hazırlandığını anlatarak, şöyle devam etti:

“Bu proje ile bölgede turizm alanında faaliyet gösteren firmaların insan kaynaklarının geliştirilmesi arzulmaktadır. TR90 Bölgesine hizmet verecek Turizm Mükemmeliyet Merkezinin kurulması ve bu kurumda yapılacak analiz ve strateji geliştirme çalışmaları, sertifikasyon, standardizasyon, denetim, mesleki eğitimler gibi çalışmalar ile bölgede yürütülecek tüm turizm çeşitlerindeki faaliyetlerin içeriklerinin belirlenmesi, ilgili turizm çeşidinin geliştirilmesi için stratejilerin geliştirilmesi de planlanmaktadır. Geliştirilen stratejilerde uygulamaya dönük özel mesleki eğitimlerin verilmesi operasyonun daha özeldaki amaçları arasında bulunmaktadır.”

Başbakanlık Tanıtma Fonuna sunmak üzere “Doğu Karadeniz’in Körfez Ülkelerinde Tanıtımı Projesi”nin hazırlıklarına da devam edildiğini anımsatan Vali Doğanay, şunları kaydetti:

“Proje, Doğu Karadeniz’i ve ülkemizi ziyaret eden Arap turist sayısının artırılması, pazar bağımlılığı riskinin azaltılması ve turizm sektöründeki gelişmenin yabancı yatırımlarla desteklenmesi için yerinde tanıtım ve iş ağı geliştirmeyi amaçlıyor. 6 milyon lira bütçe öngörülen bu proje kapsamında, Körfez ülkelerinde bütüncül tanıtım etkinliklerinin düzenlenmesi de hedeflenmektedir.”

VALİ YARDIMCISI VE KAYMAKAMLARIN YERLERİ DEĞİŞTİ

1 Aralık 2016 Tarihli ve 29905 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Atama Kararları ile TR90 Bölgesi (Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Trabzon) içerisinde bulunan illerde görev yapan bazı Vali Yardımcısı ve Kaymakamların görev yerleri değişti.

GELENLER

1. Gümüşhane Vali Yardımcılığına Kulu (KONYA) Kaymakamı Hüseyin AVCI,
2. Gümüşhane Vali Yardımcılığına Pervari (SİİRT) Kaymakamı Murat KAHRAMAN,
3. Rize Vali Yardımcılığına 19 Mayıs (SAMSUN) Kaymakamı Abdullah ŞEN,
4. Ordu Vali Yardımcılığına Sinop Vali Yardımcısı Ekrem YAMAN,
5. Ordu Vali Yardımcılığına Altıeylül (BALIKESİR) Kaymakamı Bayram GALE,
6. Trabzon Vali Yardımcılığına Balıkesir Vali Yardımcısı Nusret ŞAHİN,
7. Giresun Vali Yardımcılığına Erdemli (MERSİN) Kaymakamı Osman TAŞTAN,
8. Ordu Valiliği Hukuk İşleri Müdürlüğüne Mersin Vali Yardımcısı Yakup TAT,
9. Ordu Vali Yardımcılığına Bilecik Vali Yardımcısı Ekrem BALLI,
10. Ortahisar (TRABZON) Kaymakamlığına Tavşanlı (KÜTAHYA) Kaymakamı Numan HATİPOĞLU,
11. Ünye (ORDU) Kaymakamlığına Boyabat (KASTAMONU) Kaymakamı Ümit Hüseyin GÜNEY,
12. Şebinkarahisar (GİRESUN) Kaymakamlığına Saruhanlı (MANİSA) Kaymakamı Erdoğan KANYILMAZ,
13. Vakfıkebir (TRABZON) Kaymakamlığına Finike (ANTALYA) Kaymakamı Mesut YAKUTA,
14. Görele (GİRESUN) Kaymakamlığına Zile (TOKAT) Kaymakamı Turan ERMİŞ,
15. Hopa (ARTVİN) Kaymakamlığına Şuhut (AFYONKARAHİSAR) Kaymakamı Ferit GÖRÜKMEZ,
16. Of (TRABZON) Kaymakamlığına Akçakale (ŞANLIURFA) Kaymakamı Eyüp FIRAT,
17. Pazar (RİZE) Kaymakamlığına Kavaklıdere (MUĞLA) Kaymakamı Cevat ÇELİK,
18. Çarşıbaşı (TRABZON) Kaymakamlığına İbradı (ANTALYA) Kaymakamı Zerrin ÇAY BEŞİKÇİ,
19. Şalpazarı (TRABZON) Kaymakamlığına Akseki (ANTALYA) Kaymakamı Murat BEŞİKÇİ,
20. Alucra (GİRESUN) Kaymakamlığına İscehisar (AFYONKARAHİSAR) Kaymakamı Ali ALTINKAYNAK,
21. Hemşin (RİZE) Kaymakamlığına Gönen (ISPARTA) Kaymakamı Coşkun ÖZTÜRK,
22. Çaykara (TRABZON) Kaymakamlığına Kale (DENİZLİ) Kaymakamı İhsan AYRANCI,
23. İyidere (RİZE) Kaymakamlığına Ulaş (SİVAS) Kaymakamı Orhan ALTUN,
24. Murgul (ARTVİN) Kaymakamlığına Derbent (KONYA) Kaymakamı Arif OLTULU,
25. Çamoluk (GİRESUN) Kaymakamlığına Bozkır (KONYA) Kaymakamı Mustafa DEMİR,
26. Çanakçı (GİRESUN) Kaymakamlığına Yakakent (SAMSUN) Kaymakamı Yusuf GEMİCİ,
27. Altınordu (ORDU) Kaymakamlığına Ordu Vali Yardımcısı Niyazi ERTEN,
28. Maçka (TRABZON) Kaymakamlığına Elazığ Vali Yardımcısı Haluk ÇAKMAK,
29. Araklı (TRABZON) Kaymakamlığına Karaman Vali Yardımcısı Ahmet GÜNAYDIN,
30. Çayeli (RİZE) Kaymakamlığına Şanlıurfa Vali Yardımcısı Oğuz ŞENLİK,
31. Fındıklı (RİZE) Kaymakamlığına Kilis Vali Yardımcısı Vedat YILMAZ,
32. Trabzon Valiliği Hukuk İşleri Müdürlüğüne Çay (AFYONKARAHİSAR) Kaymakamı Selim PALAMUT,
33. Gümüşhane Valiliği Hukuk İşleri Müdürlüğüne Hassa (HATAY) Kaymakamı Mustafa PALA,
34. Artvin Valiliği Hukuk İşleri Müdürlüğüne Özalp (VAN) Kaymakamı Serdar KARAL,
35. Gürgentepe (ORDU) Kaymakamlığına Burdur Valiliği Kaymakam Adayı Abdulkadir Umut KASMAN,
36. Derepazarı (RİZE) Kaymakamlığına Trabzon Valiliği Kaymakam Adayı Murat YILDIZ,
37. Aybastı (ORDU) Kaymakamlığına Şanlıurfa Valiliği Kaymakam Adayı Refik ÖZSOY,
38. Çatalpınar (ORDU) Kaymakamlığına Ordu Valiliği Kaymakam Adayı Suat HATAM,
39. Köse (GÜMÜŞHANE) Kaymakamlığına Güzeyurt (AKSARAY) Kaymakamı Mustafa DURUK,
40. Yusufeli (ARTVİN) Kaymakamlığına Yunak (KONYA) Kaymakamı Ahmet ALTUN,
41. Kabataş (ORDU) Kaymakamlığına Ulubey (ORDU) Kaymakamı Emrullah TEMİZKAN,
42. Çamaş (ORDU) Kaymakamlığına Saraykent (YOZGAT) Kaymakamı Murat KAPLAY,
43. Espiye (GİRESUN) Kaymakamlığına Kahramanmaraş Vali Yardımcısı Sultan DOĞRU,

GİDENLER

1. Strateji Geliştirme Başkanlığı Daire Başkanlığına Trabzon Vali Yardımcısı Ümit CAVULDAK,
2. Niğde Vali Yardımcılığına Ordu Vali Yardımcısı Adnan TÜRKDAMAR,
3. Mersin Vali Yardımcılığına Ordu Vali Yardımcısı Halil KARBUZ,
4. Kastamonu Vali Yardımcılığına Görele (GİRESUN) Kaymakamı Ünal KILIÇARSLAN,
5. Elazığ Vali Yardımcılığına Çaykara (TRABZON) Kaymakamı Mustafa GÜL,
6. Tatvan (BİTLİS) Kaymakamlığına Hopa (ARTVİN) Kaymakamı Mehmet Ali ÖZKAN,
7. Milas (MUĞLA) Kaymakamlığına Of (TRABZON) Kaymakamı Eren ARSLAN,
8. Osmancık (ÇORUM) Kaymakamlığına Pazar (RİZE) Kaymakamı Selçuk ASLAN,
9. Zile (TOKAT) Kaymakamlığına Araklı (TRABZON) Kaymakamı Adnan TEZCAN,
10. Elmadag (ANKARA) Kaymakamlığına Çayeli (RİZE) Kaymakamı Turgay ÜNSAL,
11. Tosya (TRABZON) Kaymakamlığına Maçka (TRABZON) Kaymakamı Deniz PİŞKİN,
12. Çerkeş (ÇANKIRI) Kaymakamlığına Şebinkarahisar (GİRESUN) Kaymakamı Murat Çağrı ERDİNÇ,
13. Ayvacık (ÇANAKKALE) Kaymakamlığına Çarşıbaşı (TRABZON) Kaymakamı Hakan HAKYEMEZ,
14. Ergani (DİYARBAKIR) Kaymakamlığına Espiye (GİRESUN) Kaymakamı Mesut ÇOBAN,
15. Viranşehir (ŞANLIURFA) Kaymakamlığına Kalkandere (RİZE) Kaymakamı Ömer ÇİMŞİT,
16. Nusaybin (MARDİN) Kaymakamlığına Arsin (TRABZON) Kaymakamı Ergün BAYSAL,
17. Adilcevaz (BİTLİS) Kaymakamlığına Fındıklı (RİZE) Kaymakamı Arif KARAMAN,
18. Derik (MARDİN) Kaymakamlığına Torul (GÜMÜŞHANE) Kaymakamı Hakan KAFKAS,
19. Özalp (VAN) Kaymakamlığına Alucra (GİRESUN) Kaymakamı Ferhat VARDAR,
20. Şenkaya (ERZURUM) Kaymakamlığına Yusufeli (ARTVİN) Kaymakamı Ömer DERECİ,
21. Hocalar (AFYONKARAHİSAR) Kaymakamlığına Çamlıhemşin (RİZE) Kaymakamı Aziz GÖLBAŞI,
22. Mengen (BOLU) Kaymakamlığına Yağlıdere (GİRESUN) Kaymakamı Hasan GÜNAYDIN,
23. Sarveliler (KARAMAN) Kaymakamlığına Köprübaşı (TRABZON) Kaymakamı Hasan SADEBİYİK,
24. İncesu (KAYSERİ) Kaymakamlığına Giresun Vali Yardımcısı Barış DEMİRTAŞ,
25. Eceabat (ÇANAKKALE) Kaymakamlığına Rize Vali Yardımcısı Turan YILMAZ,
26. Muğla Valiliği Hukuk Müşavirliğine Bulancak (GİRESUN) Kaymakamı Tayfun ELBASAN,
27. Edirne Valiliği Hukuk Müşavirliğine Trabzon Vali Yardımcısı Mustafa GÜRDAL,
28. Hanönü (KASTAMONU) Kaymakamlığına Gököy (ORDU) Kaymakamı Mustafa Hamit KIYICI,
29. Almus (TOKAT) Kaymakamlığına Kumru (ORDU) Kaymakamı Ahmet Ali ÖZDEMİR,
30. Gündül (ANKARA) Kaymakamlığına Gümüşhane Vali Yardımcısı İsmail ÖZKAN,
31. Oltu (ERZURUM) Kaymakamlığına Gümüşhane Vali Yardımcısı Şenol TURAN,
32. Karaman Valiliği Hukuk Müşavirliğine Vakfıkebir (TRABZON) Kaymakamı Yıldırım MALÇAÇ,
33. Sivas Valiliği Hukuk Müşavirliğine Rize Vali Yardımcısı Mehmet KURT,
34. Karabük Valiliği Hukuk Müşavirliğine Giresun Vali Yardımcısı Cahit KARATEPE,
35. Batman Valiliği Hukuk Müşavirliğine Akkuş (ORDU) Kaymakamı Hüseyin ATİLA,
36. Kars Valiliği Hukuk Müşavirliğine Dernekpazarı (TRABZON) Kaymakamı Selim ERKOVAN,
37. Kızılırmak (ÇANKIRI) Kaymakamlığına Giresun Valiliği Kaymakam Adayı Sercan YILMAZ,
38. Aslanapa (KÜTAHYA) Kaymakamlığına Gümüşhane Valiliği Kaymakam Adayı Emin KAYMAK,
39. Pehlivan köy (KIRKLARELİ) Kaymakamlığına Trabzon Valiliği Kaymakam Adayı Hasan MEŞELİ,
40. Tekman (ERZURUM) Kaymakamlığına Çamoluk (TRABZON) Kaymakamı Kemal KARAHAN,
41. Kavak (SAMSUN) Kaymakamlığına Çamaş (ORDU) Kaymakamı Hasan GÖKPINAR,
42. Hozat (TUNCELİ) Kaymakamlığına Murgul (ARTVİN) Kaymakamı Hüseyin ÇAM,
43. Hani (DİYARBAKIR) Kaymakamlığına Köse (GÜMÜŞHANE) Kaymakamı Şaban Arda YAZICI,
44. Kemer (BURDUR) Kaymakamlığına Doğan kent (GİRESUN) Kaymakamı Uğur KÖROĞLU,
45. Yenipazar (BİLECİK) Kaymakamlığına Hemşin (RİZE) Kaymakamı Hamza TÜRKMEN,
46. Evren (ANKARA) Kaymakamlığına Hayrat (TRABZON) Kaymakamı Tuğba GENÇ,
47. Alacakaya (ELAZIĞ) Kaymakamlığına İyidere (RİZE) Kaymakamı Ömer Faruk TUNCER,
48. Kızılören (AFYONKARAHİSAR) Kaymakamlığına Derepazarı (RİZE) Kaymakamı Adem CAN

Koruluk Baraj Gölü

Gümüşhane ili Şiran ilçesi sınırları içerisinde bulunan baraj gölü sulama amacıyla yapılmıştır. Cevizli Çayı üzerinde bulunan baraj sayesinde yılda 4074 hektarlık alan sulanmaktadır.

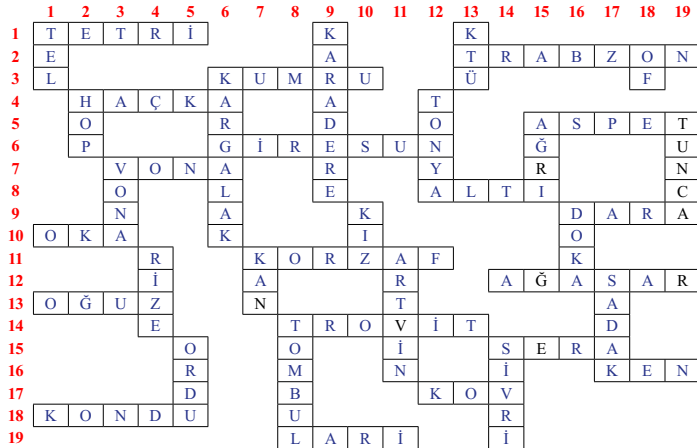
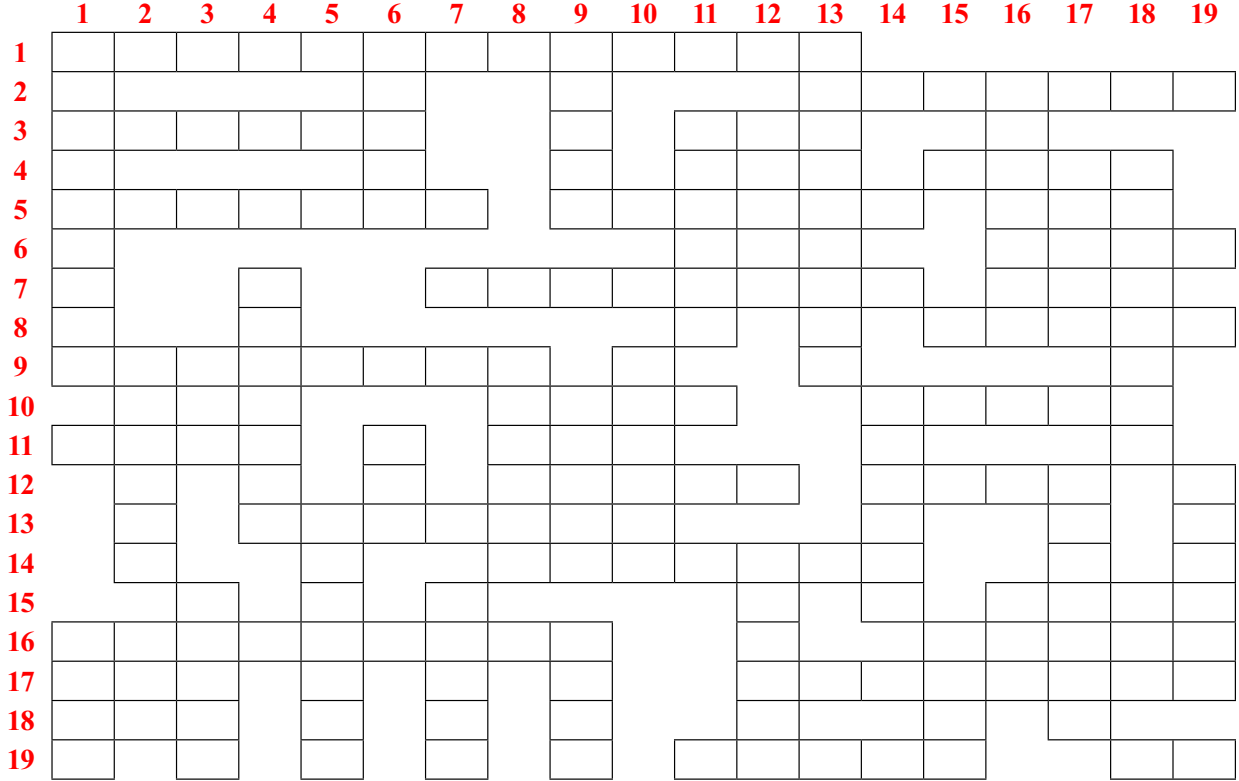

Bil Bakalım

8.Sayıdan itibaren Bil Bakalım adı altında çoğunluğu DOKA Bölgesi'ni ilgilendiren bulmacanın beşincisi bu sayımızda yer buluyor. DOKA Bölgesi coğrafi yönden engebeli, dağlık bir arazi yapısına sahiptir. Bölgemizde birçok dağ, yayla, göl, akarsu, geçit, tünel, vadi vardır. Sizlere bölgemizin bu yönde hazırladığımız bulmacamızla DOKA Bölgesini eğlenceli bir şekilde okuyucularımıza tanıtmak..

SOLDAN SAĞA

- 1) 3.820 metre uzunluğunda Ordu Merkez ve Fatsa arasında bulunan Türkiye'nin en uzun tüneli
- 2) Giresun'u İç Anadolu Bölgesi'ne bağlayan 2 bin 200 rakımlı geçit
- 3) Eski adı Mapavri olan Rize'nin ilçesi
- 4) Artvin'de bir yayla
- 5) Artvin'de Çoruh Nehri üzerinde inşa edilen 70 km metre havza, 255 metre yüksekliğe sahip, kemer gövdesiyle kendi tipinde Avrupa'nın en büyüğü, dünyanın 6. büyük barajı- Artvin il merkezine 10 km. mesafede ve Türkiye'nin 33 milli parkından olan vadi
- 6) Şavşat'ın Kirazlı köyünde bulunan ve Ermeni işgali altında bulunduğu dönemde köyün bütün kadınlarının burada saklandığı için adını buradan alan mağara
- 7) Artvin merkezini çevreleyen Genya Dağı eteklerinde bulunan ormanlarla çevrili geniş düzlüklerle kaplı yayla
- 8) Afganistan'da Barış Gücü birliklerine bağlı bir grup İspanyol askerini taşıyan uçağın Trabzon Hava Limanına inmek isterken çarptığı dağ
- 9) 3710 rakımlı ve etrafında 30'dan fazla buzul göl bulunan dağ
- 10) Rize'yi Erzurum'a bağlayan geçit-Alucra sınırları içerisinde bulunan krater gölü
- 11) Çamlıhemşin sınırları içerisinde 1998 metre rakımlı yayla
- 12) Borçka ilçesinde bulunan 63 metre yükseklikten akan şelale-Ordu'nun bir plajı
- 13) Trabzon'da, Galyan Deresi üzerinde, enerji ve içme suyu temini amacıyla yapılan baraj
- 14) Fırtına Deresi üzerinde doğu- batı doğrultusunda uzanan köprü tek gözlü, kemerli taş tarihi köprü
- 15) Fatsa'nın 10 km. güneydoğusunda Fatsa-Aybastı karayolu üzerinde ve Örencik Köyü sınırları içinde 1500 m2'lik alanı kaplayan göl
- 16) DOKA'yı çevreleyen deniz
- 17) Espiye'nin doğusundan denize dökülen 80 km. uzunluğundaki dere
- 18) Çamlıhemşin İlçesi'nin güneyinde, Fırtına ve Hala dere-lerinin oluşturduğu vadiler arasında yer alan 1800 metre rakımlı yayla
- 19) Toplam uzunluğu 30 km olan Ordu'da bir akarsu-Şavşat'ın Karaağaç ve Hanlı köyü yaylalarının üstünde olup 2.850 metre rakıma sahip göl

ÜSTTEN AŞAĞI

- 1) Artvin ili sınırları içerisinde yer alan bir buzul gölü- Gümüşhane'de, Köse Çayı üzerinde, sulama amacıyla 1998-2003 yılları arasında inşa edilmiş bir baraj
- 2) Perşembe ilçesinin doğusunda Ordu il sınırları içinde bulunan plaj
- 3) Giriş kısmından sonra çok sayıda salon ve odacık bulunan Torul Merkeze 50 km uzaklıktaki mağara
- 4) Ulubey ilçesinin kuzeybatısında Kurunçalı mevkiinden doğup Güneybatı ve kuzeydoğu doğrultusunda akan ve Ordu ilinin 7 km batısında Karadeniz'e ulaşan 35 km. uzunluğundaki akarsu
- 5) Giresun'dan 80 km., Şebinkarahisar'dan ise 27 km. uzaklıkta bulunan yayla
- 6) Gümüşhane ili Dörtkonak köyünün güneybatı kısmında ve köye 2 km. uzaklıkta bulunan kayalar üzerinde setler halinde yükselen kale-DOKA'ya komşu Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın kısa adı
- 7) Espiye İlçesi girişindeki Yağlıdere Deresi'nin kenarında, denize ve vadiye hakim doğal bir sivri tepe üzerinde yer alan M.Ö. 1300'li yıllarda yapıldığı sanılan kale
- 8) Karadeniz Sahil Yolu üzerinde Hopa-Kemalpaşa arasında 1.162 metrelik tünel
- 9) 3225 m. rakımlı Mescit Dağları'ndan doğarak toplam 466 km. kat ettikten sonra Gürcistan sınırları içerisinde Karadeniz'e dökülen nehir-Ordu ili Mesudiye ilçesi Yaylası
- 10) Fırtına Deresinin Aşağı Şimşirli kolu üzerinde kuzey-güney doğrultusunda uzanan tek gözlü, kemerli, taş köprü
- 11) 08 plakalı DOKA ili
- 12) Gökçöy ilçe merkezine 17 km. mesafe bulunan 26,5 hektar büyüklüğündeki Tabiat Parkı
- 13) Kemalpaşa-Hopa arasında 377 metrelik tünel
- 14) Kuzey Anadolu Dağları'nın doğudaki bölümünü oluşturan dağ
- 15) Akçaabat sınırları içerisinde bulunan Heyelan Set Gölü
- 16) Borçka-Artvin arasında yer alan 100 metrelik tünel
- 17) Gümüşhane merkezine yaklaşık 60 km. uzaklıkta bulunan Tabiat Alanı
- 18) Fatsa'da bulunan bir kaplıca
- 19) Trabzon'u Gümüşhane'ye bağlayan geçit

